

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

**ПРЕВЕНТИВНА ДІЯЛЬНІСТЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ
ПОЛІЦІЇ В УМОВАХ ЗАГОСТРЕННЯ
САНІТАРНО-ЕПІДЕМІЧНОЇ СИТУАЦІЇ**

Науково-практичні рекомендації

Дніпро – 2020

Колектив авторів:

Фоменко А.С. – ректор Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент, полковник поліції, заслужений юрист України;

Наливайко А.Р. – проректорка Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України;

Бахчев К.В. – декан факультету підготовки фахівців для підрозділів превентивної діяльності Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, полковник поліції;

Бочковий О.В. – завідувач навчально-наукової лабораторії з дослідження проблем превентивної діяльності факультету підготовки фахівців для підрозділів превентивної діяльності Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник, майор поліції;

Покайчук В.Я. – завідувач кафедри ТСП факультету підготовки фахівців для підрозділів превентивної діяльності Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ кандидат юридичних наук, доцент, підполковник поліції;

Гарічев В.В. – начальник відділу аналізу та планування управління превентивної діяльності ГУНП в Дніпропетровській області, майор поліції;

Самбор М.А. – начальник сектора моніторингу Прилуцького відділу поліції Головного управління Національної поліції в Чернігівській області, кандидат юридичних наук, член-кореспондент Національної академії наук вищої освіти України;

Дрок І.С. – науковий співробітник навчально-наукової лабораторії з дослідження проблем превентивної діяльності факультету підготовки фахівців для підрозділів превентивної діяльності Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент, майор поліції;

Поливанюк В.Д. – доцент кафедри тактико-спеціальної підготовки факультету підготовки фахівців для підрозділів превентивної діяльності Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ кандидат юридичних наук, доцент, полковник поліції.

Рецензенти:

Бондар В.С. – декан факультету підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка, кандидат юридичних наук, доцент;

Богоніс В.Р. – заступник начальника Головного управління Національної поліції в Дніпропетровській області, капітан поліції.

*Рекомендовано до друку
науково-методичною радою
Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ
від 17 вересня 2020 року (протокол № 1)*

П-71 Превентивна діяльність Національної поліції в умовах загострення санітарно-епідемічної ситуації: наук.-практ. рекомендації / А.С. Фоменко, А.Р. Наливайко, К.В. Бахчев, О.В. Бочковий та ін. Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. Дніпро, 2020. 116 с.

Науково-практичні рекомендації містять аналіз діяльності підрозділів Національної поліції щодо охорони публічного порядку в умовах загострення санітарно-епідемічної ситуації з практичними рекомендаціями щодо підвищення ефективності даного напрямку роботи поліції.

Призначені для працівників підрозділів превентивної діяльності, патрульної поліції, а також курсантів, студентів і науковців юридичного спрямування.

УДК 351.74:351.77

© Фоменко А.С., Наливайко А.Р.,
Бахчев К.В., Бочковий О.В. та ін., 2020
© Дніпропетровський державний університет
внутрішніх справ, 2020

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ	4
ПЕРЕДМОВА	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ПРЕВЕНТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ В УМОВАХ ЗАГОСТРЕННЯ САНІТАРНО-ЕПІДЕМІЧНОЇ СИТУАЦІЇ	
1.1. Поняття та сучасний стан санітарно-епідемічної ситуації в Україні	7
1.2. Правова основа превентивної діяльності Національної поліції в умовах загострення санітарно-епідемічної ситуації	10
РОЗДІЛ 2. ЗМІСТ ПРЕВЕНТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ В УМОВАХ ЗАГОСТРЕННЯ САНІТАРНО-ЕПІДЕМІЧНОЇ СИТУАЦІЇ	
2.1. Склад правопорушення, передбаченого ст. 44 ³ КУПАП та аналіз судової практики його розгляду	24
2.2. Особливості реагування працівників Національної поліції на порушення карантину людей, передбаченого ст. 44 ³ КУПАП	42
РОЗДІЛ 3. ВЗАЄМОДІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ З ІНШИМИ СУБ'ЄКТАМИ В УМОВАХ ЗАГОСТРЕННЯ САНІТАРНО-ЕПІДЕМІЧНОЇ СИТУАЦІЇ	
3.1. Особливості взаємодії Національної поліції України з органами МОЗ України в умовах загострення санітарно-епідемічної ситуації	55
3.2. Взаємодія органів Національної поліції з органами державної влади та органами місцевого самоврядування в умовах загострення санітарно-епідемічної ситуації	71
3.3. Специфіка взаємодії органів Національної поліції з громадськістю в умовах загострення санітарно-епідемічної ситуації	91
ДОДАТКИ	102
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	110

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

- ГРПП** - група реагування патрульної поліції
ГУНП – Головне управління Національної поліції
ЄРДР – Єдиний реєстр досудових розслідувань
ІПНП – Інформаційний портал Національної поліції
КК України – Кримінальний кодекс України
КУпАП – Кодекс України про адміністративні
правопорушення
КЦЗУ – Кодекс цивільного захисту України
МВС України – Міністерство внутрішніх справ України
МОЗ України – Міністерство охорони здоров'я України
СРПП – сектор реагування патрульної поліції
УПД – управління превентивної діяльності
ст. - стаття
COVID-19 – гостра респіраторна хвороба COVID-19,
спричинена коронавірусом SARS-CoV-2

ПЕРЕДМОВА

17.03.2020 Верховною Радою України прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на запобігання поширення коронавірусної хвороби <COVID-19>», яким Кодекс України про адміністративні правопорушення доповнено статтею 44³ «Порушення правил щодо карантину людей, санітарно-гігієнічних, санітарно-протиепідемічних правил і норм, передбачених Законом України "Про захист населення від інфекційних хвороб", іншими актами законодавства, а також рішень органів місцевого самоврядування з питань боротьби з інфекційними хворобами»

Так, уповноваженим на те посадовим особам органів внутрішніх справ (Національної поліції) надано право складати протоколи про адміністративні правопорушення, відповідальність, за які передбачена статтею 44³ КУпАП.

Разом з тим, 20 травня 2020 р. прийнято Постанову КМУ № 392 «Про встановлення карантину з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, та етапів послаблення протиепідемічних заходів», яка за своєю суттю замінила Постанову КМУ від 11.03.2020 № 211 та містить перелік дій, вчинення яких заборонено на період дії карантину.

Постанова КМУ від 22 липня 2020 № 641 «Про встановлення карантину та запровадження посиленних протиепідемічних заходів на території із значним поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» продовжила карантин на всій території України до 31 серпня 2020 р., поділивши її на зони, залежно від епідемічної ситуації, а вже Постановою Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до деяких актів Кабінету Міністрів України» від 26.08.2020 № 760 карантин продовжено до 31 жовтня 2020 р.

Утім, аналіз судової практики показав, що судді у переважній більшості не накладають стягнення на осіб, щодо яких працівниками поліції складені протоколи про адміністративне правопорушення, передбачене ст. 44³ КУпАП.

Одна з причин, на яку посиляються суди, - порушення, допущені поліцейськими під час складання протоколів та відсутність достатніх доказів протиправної поведінки винних осіб.

Таким чином, не зважаючи на об'єктивні чинники (неузгодженість законодавства, відсутність напрацьованої

**Превентивна діяльність Національної поліції в умовах загострення
санітарно-епідемічної ситуації**

практики, суспільне невдоволення та ін.) підрозділам поліції потрібно виключити порушення, які можуть мати місце під час виявлення правопорушень та оформлення матеріалів адміністративного провадження за ст. 44³ КУпАП «Порушення правил щодо карантину людей».

Враховуючи вищевказане, а також через відсутність науково обґрунтованих методик превентивної діяльності Національної поліції у подібних ситуаціях, Головне управління Національної поліції в Дніпропетровській області на адресу навчально-наукової лабораторії з дослідження проблем превентивної діяльності Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ надіслало замовлення на проведення наукового дослідження на тему «Превентивна діяльність Національної поліції в умовах загострення санітарно-епідемічної ситуації» (вих. від 17.04.2020 №13/805).

У результаті теоретичного та науково-прикладного опрацювання сучасного стану превентивної діяльності Національної поліції в умовах загострення санітарно-епідемічної ситуації, організаційно-правових засад такої діяльності, а також вивчивши напрацьований досвід Управління превентивної діяльності ГУНП в Дніпропетровській області вдалося підготувати практичні рекомендації, які стануть у нагоді для практичних підрозділів Національної поліції, а також курсантам та слухачам вищих навчальних закладів МВС України.

РОЗДІЛ 1
ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ПРЕВЕНТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ В УМОВАХ ЗАГОСТРЕННЯ
САНИТАРНО-ЕПІДЕМІЧНОЇ СИТУАЦІЇ

1.1. Поняття та сучасний стан санітарно-епідемічної ситуації в Україні

Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення» від 24.02.1994 № 4004-ХІІ¹ визначає, що санітарно-епідемічна ситуація – це стан середовища життєдіяльності та обумовлений ним стан здоров'я населення на певній території в конкретно визначений час.

Крім того, Закон визначає:

- санітарне та епідемічне благополуччя населення - це стан здоров'я населення та середовища життєдіяльності людини, при якому показники захворюваності перебувають на усталеному рівні для даної території, умови проживання сприятливі для населення, а параметри факторів середовища життєдіяльності знаходяться в межах, визначених санітарними нормами;

- шкідливий вплив на здоров'я людини – це вплив факторів середовища життєдіяльності, що створює загрозу здоров'ю, життю або працездатності людини чи здоров'ю майбутніх поколінь;

- безпечні умови для людини – це стан середовища життєдіяльності, при якому відсутня небезпека шкідливого впливу його факторів на людину;

- сприятливі умови життєдіяльності людини - це стан середовища життєдіяльності, при якому відсутній будь-який шкідливий вплив його факторів на здоров'я людини і є можливості для забезпечення нормальних і відновлення порушених функцій організму;

- небезпечний фактор - це будь-який хімічний, фізичний, біологічний чинник, речовина, матеріал або продукт, що впливає або за певних умов може негативно впливати на здоров'я людини;

- санітарні та протиепідемічні (профілактичні) - це комплекс організаційних, адміністративних, інженерно-технічних,

---

¹ Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення: Закон України від 24.02.1994 № 4004-ХІІ. Відомості Верховної Ради України від 05.07.1994. № 27.

медичних, нормативних, екологічних, ветеринарних та інших заходів, спрямованих на усунення або зменшення шкідливого впливу на людину факторів середовища життєдіяльності, запобігання виникненню і поширенню інфекційних хвороб і масових неінфекційних захворювань (отруєнь) та їх ліквідацію.

Стрімке поширення гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2 (далі – COVID-19) у світі обумовлює санітарно-епідемічну ситуацію в державі. Високий відсоток летальних випадків та відсутність дієвих медичних засобів для профілактики і лікування цієї хвороби, сприяли об'єднанню держав для подолання пандемії COVID-19 та пошуку найкращих практик для ефективної протидії її поширенню. В Україні, як і у переважній більшості країн, було запроваджено низку заходів державного та регіонального рівня, спрямовані на стримування поширення COVID-19 та мінімізацію смертності від цього захворювання. Утім, від початку запровадження таких заходів, до сьогоднішнього дня не можна стверджувати про перемогу над хворобою та про контроль за її поширенням. Серед дестабілізуючих чинників можна назвати неефективну роботу суб'єктів, діяльність яких безпосередньо пов'язана із забезпеченням карантину в Україні, недосконале національне законодавство та непослідовну політику у сфері охорони здоров'я. Останній дестабілізуючий чинник безпосередньо пов'язаний із відсутністю чітко сформованого вектору продовження медичної реформи в Україні. Про це говорять і фахівці у галузі права, і медичні працівники, і політики, а масові протестні заходи, що проводяться лікарями і середнім медичним персоналом, яскраво свідчать про занепад вітчизняної сфери охорони здоров'я².

Що стосується недоліків національного законодавства, найбільшим з них можна вважати відсутність узгодженості між окремими законодавчими і підзаконними актами щодо порядку дії, обсягу і механізму впровадження обмежувальних заходів, спрямованих на протидію небезпечним захворюванням, до яких належить і COVID-19.

Законодавчі прогалини мають безпосередній зв'язок із організацією роботи державних інституцій. Так, ще у 2017 році в Україні було ліквідовано центральний орган виконавчої влади, що безпосередньо відповідав за санітарно-епідеміологічне благополуччя

---

² Логвиненко В.О. Організаційно-правові недоліки забезпечення поліцією заходів карантину (на прикладі запобігання поширенню COVID-19) // Організаційно-правове забезпечення підрозділів превентивної діяльності Національної поліції: Матеріали регіонального круглого столу (м. Дніпро, 19 червня 2020 року). Дніпро : Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2020. С. 14

населення – Державну санітарно-епідеміологічну службу³. Реформа медичної освіти зробила ставку на підготовку сімейних лікарів, тоді як епідеміологів у державі практично не лишилося.

Організація роботи суб'єктів протидії поширенню COVID-19 в Україні та забезпечення карантину також викликає певні питання. Зокрема, у відповідь на численні зауваження щодо законодавчого визначення «громадського місця», у контексті заборони перебування в таких місцях без засобів індивідуального захисту, зміни до чинного визначення цього поняття Верховною Радою України (Закон України від 22.09.2005 № 2899-IV «Про заходи щодо попередження та зменшення вживання тютюнових виробів і їх шкідливого впливу на здоров'я населення») внесені так і не були.

Крім того, узгодженість між державними інституціями у сфері реалізації державної політики щодо забезпечення карантину є на низькому рівні. Зокрема, на підставі аналізу офіційної статистики УЦД ГУНП в Дніпропетровській області станом на травень 2020 року у Дніпропетровській області задокументовано 1554 факти порушень за ст. 44³ КУпАП. Тільки у 44 випадках судом накладені стягнення, а у 74 випадках судом винесено попередження.

Переходячи до діяльності Національної поліції України, як суб'єкта забезпечення карантину, варто вказати на наступні проблемні напрями: правові, внутрішні організаційні та зовнішні організаційні.

Так, аналіз Закону України «Про Національну поліцію» дозволяє зробити висновок про те, що до обов'язків поліцейського (стаття 18) забезпечення карантинних заходів, у випадку його запровадження, не входить. В свою чергу, до основних повноважень поліції (стаття 23) віднесено лише сприяння у забезпеченні відповідно до закону правового режиму воєнного або надзвичайного стану, зони надзвичайної екологічної ситуації у разі їх оголошення на всій території України або в окремій місцевості (п. 24)⁴. Тут виникає питання, адже в Україні було введено режим надзвичайної ситуації та оголошено карантин на всій території України, що не є тотожним правовому режимові надзвичайного стану.

Що стосується внутрішньої організації забезпечення поліцією заходів карантину, цільові інструктажі за участю кваліфікованих

---

³ Деякі питання Державної санітарно-епідеміологічної служби: Постанова Кабінету Міністрів України від 29.03.2017 № 348. Урядовий кур'єр від 25.05.2017. № 95.

⁴ Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. Урядовий кур'єр від 12.08.2015. № 146.

медичних працівників (інфекціоністів) з поліцейськими не проводились. Більш того, належність до контактних категорій осіб, що потребувала переходу на самоізоляцію, не всюди і не завжди мала місце в діяльності співробітників територіальних підрозділів.

Разом з тим, ***реалізація організаційних заходів має покладатися на керівників територіальних підрозділів Національної поліції, які мають звернути на це увагу та реалізувати вказані заходи.***

Наостанок, слід звернути увагу на те, що ситуація із COVID-19 в Україні не є першою та останньою. У світі існує багато захворювань, що несуть істотну загрозу для громадського здоров'я. Досвід, який отримала і продовжує отримувати Україна у зв'язку із протидією поширенню COVID-19 не має бути змарнований, а жертви цієї хвороби – забуті. Поточна ситуація дає нам чітке уявлення про те, що потрібно оптимізувати в системі поліції. На нашу думку, найбільш правильною буде організація роботи за двома напрямками: правовим та організаційним. Щодо першого, то Закон України «Про Національну поліцію» потребує змін і доповнень у частині повноважень поліції та обов'язків поліцейського. Щодо другого, службова підготовка поліцейських має включати відпрацювання кейсів щодо участі поліції у заходах протидії різноманітним небезпечним захворюванням (туберкульоз, ВІЛ-СНІД, гепатит, чума, COVID-19, тиф тощо). Також має бути розглянута доцільність створення медичних підрозділів поліції за прикладом окремих зарубіжних держав.

1.2. Правова основа превентивної діяльності Національної поліції в умовах загострення санітарно-епідемічної ситуації

Правовою основою превентивної діяльності Національної поліції в умовах загострення санітарно-епідемічної ситуації є комплекс нормативно-правових актів, які регулюють суспільні відносини, що виникають у сфері забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя, визначають відповідні права і обов'язки державних органів, підприємств, установ, організацій та громадян, встановлюють порядок здійснення державного санітарно-епідеміологічного нагляду в Україні та особливості діяльності Національної поліції в умовах загострення санітарно-епідемічної ситуації.

Систему нормативно-правових актів, які регламентують превентивну діяльність Національної поліції в умовах загострення

санітарно-епідемічної ситуації очолює Конституція України, як Основний Закон нашої держави.

Стаття 49 Конституції України⁵ проголошує:

Кожен має право на охорону здоров'я, медичну допомогу та медичне страхування.

Охорона здоров'я забезпечується державним фінансуванням відповідних соціально-економічних, медико-санітарних і оздоровчо-профілактичних програм.

Держава створює умови для ефективного і доступного для всіх громадян медичного обслуговування. У державних і комунальних закладах охорони здоров'я медична допомога надається безоплатно; існуюча мережа таких закладів не може бути скорочена. Держава сприяє розвитку лікувальних закладів усіх форм власності.

Держава дбає про розвиток фізичної культури і спорту, забезпечує санітарно-епідемічне благополуччя.

Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення» від 24.02.1994 № 4004-XII⁶ регулює суспільні відносини, які виникають у сфері забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя, визначає відповідні права і обов'язки державних органів, підприємств, установ, організацій та громадян, встановлює порядок організації державної санітарно-епідеміологічної служби і здійснення державного санітарно-епідеміологічного нагляду в Україні. Крім того, Закон визначає загальні терміни та поняття, що застосовуються державними органами під час забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення.

Кодекс України про адміністративні правопорушення⁷ встановлює адміністративну відповідальність за порушення правил щодо карантину людей. Так, стаття 44³ КУпАП «Порушення правил щодо карантину людей» визначає, що порушення правил щодо карантину людей, санітарно-гігієнічних, санітарно-протиепідемічних правил і норм, передбачених Законом України «Про захист населення від інфекційних хвороб», іншими актами законодавства, а також рішень органів місцевого самоврядування з питань боротьби з

---

⁵ Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. Відомості Верховної Ради України від 23.07.1996. № 30

⁶ Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення: Закон України від 24.02.1994 № 4004-XII. Відомості Верховної Ради України від 05.07.1994. № 27

⁷ Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 07.12.1984 р. № 8073-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>

інфекційними хворобами, - тягне за собою накладення штрафу на громадян від однієї до двох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб - від двох до десяти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Крім того, ст. 221 КУпАП уповноважує суддів районних, районних у місті, міських чи міськрайонних судів розглядати справи про адміністративні правопорушення, передбачені ст. 44³ КУпАП, а ст. 255 КУпАП покладає на уповноважених осіб Національної поліції обов'язок складати протоколи про адміністративні правопорушення, передбачені ст. 44³ КУпАП.

Також положення КУпАП, визначають особливості провадження у справах про адміністративні правопорушення, заходи забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення, застосовувані поліцейськими, тощо.

Кодекс цивільного захисту України регулює відносини, пов'язані із захистом населення, територій, навколишнього природного середовища та майна від надзвичайних ситуацій, реагуванням на них, функціонуванням єдиної державної системи цивільного захисту, та визначає повноваження органів державної влади, Ради міністрів Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, права та обов'язки громадян України, іноземців та осіб без громадянства, підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності⁸.

Стаття 21 Кодексу Цивільного захисту України встановлює права та обов'язки громадян у сфері цивільного захисту

Громадяни України мають право на:

1) отримання інформації про надзвичайні ситуації або небезпечні події, що виникли або можуть виникнути, у тому числі в доступній для осіб з вадами зору та слуху формі;

2) забезпечення засобами колективного та індивідуального захисту та їх використання;

3) звернення до органів державної влади та органів місцевого самоврядування з питань захисту від надзвичайних ситуацій;

4) участь у роботах із запобігання та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій у складі добровільних формувань цивільного захисту;

5) отримання заробітної плати за роботу з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації у разі залучення до таких робіт згідно з трудовими договорами;

---

⁸ Кодекс цивільного захисту України від 02.10.2012 № 5403-VI. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2013, № 34-35, ст.458.

б) соціальний захист та відшкодування відповідно до законодавства шкоди, заподіяної їхньому життю, здоров'ю та майну внаслідок надзвичайних ситуацій або проведення робіт із запобігання та ліквідації наслідків;

7) медичну допомогу, соціально-психологічну підтримку та медико-психологічну реабілітацію у разі отримання фізичних і психологічних травм.

Громадяни України зобов'язані:

1) дотримуватися правил поведінки, безпеки та дій у надзвичайних ситуаціях;

2) дотримуватися заходів безпеки у побуті та повсякденній трудовій діяльності, не допускати порушень виробничої і технологічної дисципліни, вимог екологічної безпеки, охорони праці, що можуть призвести до надзвичайної ситуації;

3) вивчати способи захисту від надзвичайних ситуацій та дій у разі їх виникнення, надання думедичної допомоги постраждалим, правила користування засобами захисту;

4) повідомляти службі екстреної допомоги населенню про виникнення надзвичайних ситуацій;

5) у разі виникнення надзвичайної ситуації до прибуття аварійно-рятувальних підрозділів вживати заходів для рятування населення і майна;

б) дотримуватися протиепідемічного, протиепізоотичного та протиепіфітотичного режимів, режимів радіаційного захисту;

7) виконувати правила пожежної безпеки, забезпечувати будівлі, які їм належать на праві приватної власності, первинними засобами пожежогасіння, навчати дітей обережному поводженню з вогнем.

Іноземці та особи без громадянства, які перебувають в Україні на законних підставах, у разі виникнення надзвичайних ситуацій користуються тими самими правами, а також несуть такі самі обов'язки, як і громадяни України, за винятками, встановленими Конституцією, законами чи міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Водночас роль та місце органів (підрозділів) Національної поліції України у сфері цивільного захисту у нормах Кодексу чітко не визначена.

Закон України «Про Національну поліцію» від 02.07.2015 № 580-VIII⁹ визначає правові засади організації та діяльності

---

⁹ Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. Урядовий кур'єр від 12.08.2015. № 146

Національної поліції України, у тому числі і в умовах загострення санітарно-епідемічної ситуації.

Стаття 2 Закону України «Про Національну поліцію» одним із основних завдань Національної поліції України визначає надання в межах, визначених законом, послуг з допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги.

Стаття 18 Закону України «Про Національну поліцію» визначає основні обов'язки поліцейського. Так, **поліцейський зобов'язаний:**

1) неухильно дотримуватися положень Конституції України, законів України та інших нормативно-правових актів, що регламентують діяльність поліції, та Присяги поліцейського;

2) професійно виконувати свої службові обов'язки відповідно до вимог нормативно-правових актів, посадових (функціональних) обов'язків, наказів керівництва;

3) поважати і не порушувати прав і свобод людини;

4) надавати невідкладну, зокрема домедичну і медичну, допомогу особам, які постраждали внаслідок правопорушень, нещасних випадків, а також особам, які опинилися в безпорадному стані або стані, небезпечному для їхнього життя чи здоров'я;

5) зберігати інформацію з обмеженим доступом, яка стала йому відома у зв'язку з виконанням службових обов'язків;

6) інформувати безпосереднього керівника про обставини, що унеможливають його подальшу службу в поліції або перебування на займаній посаді.

Не зважаючи на те, що у Законі до обов'язків поліцейського не віднесено напрям його діяльності в умовах запровадження карантину, проте визначено загальні засади діяльності Національної поліції, у тому числі і в період запровадження карантину (принципи діяльності, основні завдання, обов'язки, повноваження поліцейських, напрямки їх взаємодії з громадськістю, державними органами, органами місцевого самоврядування, тощо)

Постанова Кабінету Міністрів України «Деякі питання Державної санітарно-епідеміологічної служби» від 29.03.2017 № 348¹⁰ має ключове значення, оскільки цією Постановою у 2017 році в Україні було ліквідовано центральний орган виконавчої влади, що безпосередньо відповідав за санітарно-епідеміологічне благополуччя населення – Державну санітарно-епідеміологічну службу.

---

¹⁰ Деякі питання Державної санітарно-епідеміологічної служби: Постанова Кабінету Міністрів України від 29.03.2017 № 348. Урядовий кур'єр від 25.05.2017. № 95

Постанова Кабінету Міністрів України «Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» від 11.03.2020 № 211¹¹, якою відповідно до статті 29 Закону України «Про захист населення від інфекційних хвороб» з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2 (далі - COVID-19), з урахуванням рішення Державної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій від 10 березня 2020 р. Кабінет Міністрів України установив з 12 березня 2020 р. до 22 травня 2020 р. на всій території України карантин.

Постанова Кабінету Міністрів України «Про встановлення карантину з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» від 20 травня 2020 р. № 392¹², якою відповідно до статті 29 Закону України «Про захист населення від інфекційних хвороб» Кабінет Міністрів України установив з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2 (далі - COVID-19), з 22 травня 2020 р. до 31 липня 2020 р. на території Автономної Республіки Крим, Вінницької, Волинської, Дніпропетровської, Донецької, Житомирської, Закарпатської, Запорізької, Івано-Франківської, Кіровоградської, Київської, Луганської, Львівської, Миколаївської, Одеської, Полтавської, Рівненської, Сумської, Тернопільської, Харківської, Херсонської, Хмельницької, Черкаської, Чернівецької, Чернігівської областей, м. Києва, м. Севастополя (далі - регіони) із урахуванням епідемічної ситуації в регіоні карантин, продовживши на всій території України дію карантину, встановленого постановою Кабінету Міністрів України від 11 березня 2020 р. № 211 «Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2».

Відповідно до Постанови на МВС України, **Національну поліцію України на період карантину покладаються такі завдання:**

---

¹¹ Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2: Постанова Кабінету Міністрів України від 11.03.2020 № 211. Урядовий кур'єр від 12.03.2020. № 47

¹² Про встановлення карантину з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2: Постанова Кабінету Міністрів України від 20 травня 2020 р. № 392. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/392-2020-%D0%BF?find=1&text=%D0%BF%D0%BE%D0%BB%D1%96%D1%86%D1%96#w1_2

**Превентивна діяльність Національної поліції в умовах загострення
санітарно-епідемічної ситуації**

- забезпечити охорону публічної (громадської) безпеки і порядку на прилеглий території до об'єктів госпіталізації осіб, хворих на COVID-19, обсервації;
- забезпечити в межах компетенції контроль за дотриманням обсервації, самоізоляції;
- посилити патрулювання громадських місць;
- вжити інших заходів, спрямованих на виконання цієї постанови.

Крім того, з метою проведення обов'язкової обсервації осіб, які здійснюють перетин державного кордону, МВС України, Національна поліція, Національна гвардія забезпечують:

- охорону публічної безпеки та порядку під час направлення осіб у місця обсервації після того, як вони залишили територію пункту пропуску через державний кордон;
- супровід транспортних засобів, а також аварійно-рятувальної та іншої спеціальної техніки під час транспортування організованих груп людей (більше ніж 40 осіб) до обсерваторій;
- охорону публічної безпеки та порядку по зовнішньому периметру території місця обсервації.

Постанова Кабінету Міністрів України «Про встановлення карантину та запровадження посиленних протиепідемічних заходів на території із значним поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» від 22.07.2020 № 641¹³ продовжує дію карантину на всій території України, поділивши її на зони залежно від рівня епідемічної небезпеки (встановлюється “зелений”, “жовтий”, “помаранчевий” або “червоний” рівень епідемічної небезпеки поширення COVID-19).

Національна поліція України при цьому наділена повноваженнями здійснювати поточний контроль за перебуванням особи в місці самоізоляції, а також поточний контроль на вулицях, у парках, інших громадських місцях, де поліцейські проводять вибірку перевірку документів, що посвідчують особу, підтверджують громадянство чи її спеціальний статус, а також довідок про звернення за захистом в Україні, виданих відповідно до Закону України “Про біженців, та осіб які потребують додаткового або тимчасового захисту”.

---

¹³ Про встановлення карантину та запровадження посиленних протиепідемічних заходів на території із значним поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2: Постанова Кабінету Міністрів України від 22.07.2020 № 641. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/641-2020-%D0%BF#Text>

Постанова Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до деяких актів Кабінету Міністрів України» від 26.08.2020 № 760¹⁴ продовжила дію карантину на всій території України до 31 жовтня 2020 року.

Наказ МВС України «Про затвердження Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення в органах поліції» від 06.11.2015 № 1376¹⁵ встановлює порядок оформлення в органах Національної поліції України, у тому числі в їх структурних (відокремлених) підрозділах, матеріалів про адміністративні правопорушення, порядок розгляду справ про адміністративні правопорушення, а також визначає порядок контролю за дотриманням законодавства під час оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення (крім правопорушень у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху).

Як вже зазначалося, відповідно до статті 255 КУпАП поліцейські уповноважені складати протоколи про адміністративні правопорушення, передбачені ст. 44³ КУпАП. Саме загальні вимоги до оформлення протоколів про адміністративні правопорушення, визначена форма такого протоколу, а також його технічний опис визначені Наказом МВС України «Про затвердження Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення в органах поліції» від 06.11.2015 № 1376 (**Додаток 3**).

Відповідно до **наказу МВС України «Про затвердження Інструкції про порядок взаємодії територіальних органів поліції та міжрегіональних територіальних органів Національної поліції України під час реагування на надзвичайні ситуації, у випадку уведення правового режиму воєнного чи надзвичайного стану» від 31.10.2016 № 1129**¹⁶ відокремлені підрозділи міжрегіональних територіальних органів Національної поліції України в межах своєї компетенції:

1) інформують територіальні органи поліції та їх відокремлені підрозділи (за місцем дислокації) про виявлені ознаки загрози

---

¹⁴ Про внесення змін до деяких актів Кабінету Міністрів України: Постанова Кабінету Міністрів України від 26.08.2020 № 760. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/760-2020-%D0%BF#Text>

¹⁵ Про затвердження Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення в органах поліції: Наказ МВС України від 06.11.2015 № 1376. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1496-15#Text>

¹⁶ Про затвердження Інструкції про порядок взаємодії територіальних органів поліції та міжрегіональних територіальних органів Національної поліції України під час реагування на надзвичайні ситуації, у випадку уведення правового режиму воєнного чи надзвичайного стану: Наказ МВС України від 31.10.2016 № 1129. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0085-17#Text>

**Превентивна діяльність Національної поліції в умовах загострення
санітарно-епідемічної ситуації**

виникнення або повідомляють їм інформацію про реальне виникнення надзвичайних ситуацій та можливі передумови виникнення підстав для виконання спеціальних службових завдань;

2) забезпечують за напрямками діяльності участь в охороні публічного порядку, забезпечують безпеку дорожнього руху, охорону в установленому порядку об'єктів державної, комунальної та приватної власності, протидію злочинності та участь у виконанні завдань територіальної оборони;

3) надають допомогу місцевим органам державної влади, органам місцевого самоврядування, органам військового управління, територіальним органам поліції у проведенні відселення людей з місць, небезпечних для проживання;

4) беруть участь у забезпеченні реалізації спеціального перепускного режиму на межах районів виникнення надзвичайних ситуацій (пожеж, радіоактивного, хімічного, бактеріологічного (біологічного) зараження), районів проведення антитерористичних заходів, а також під час їх ліквідації і супроводження аварійно-рятувальної та іншої спеціальної техніки до осередків зон надзвичайних ситуацій;

5) організують у межах компетенції регулювання дорожнього руху на маршрутах евакуації, охорону публічного порядку на збірних та приймальних евакуаційних пунктах, пунктах посадки (висадки) на маршрутах евакуації і в районах (пунктах) розміщення евакуйованого населення;

6) планують та здійснюють необхідні заходи щодо захисту життя і здоров'я поліцейських від негативних чинників надзвичайних ситуацій;

7) здійснюють заходи щодо посилення охорони та уведення в дію (за необхідності за окремим наказом) планів оборони адмінбудівель відокремлених підрозділів міжрегіональних територіальних органів Національної поліції України;

8) здійснюють інші заходи, передбачені законодавством України.

ГУНП в межах своєї компетенції:

1) інформують міжрегіональні територіальні органи Національної поліції України про загрозу виникнення або про реальне виникнення надзвичайних ситуацій та можливі передумови виникнення особливих умов діяльності, у тому числі про отриману від місцевих органів державної влади, органів місцевого самоврядування та органів військового управління інформацію;

2) доводять до міжрегіональних територіальних органів Національної поліції України результати прогнозу обстановки на території обслуговування, наявну інформацію про стан та

перспективи розвитку надзвичайних ситуацій і стан роботи з ліквідації їх наслідків;

3) у межах повноважень вживають першочергові заходи з метою попередження поширення надзвичайних ситуацій та мінімізації їх негативних наслідків;

4) організовують здійснення із залученням сил і засобів міжрегіональних територіальних органів Національної поліції України спеціальних службових завдань щодо:

- охорони публічної безпеки і порядку у громадських місцях, місцях масового перебування населення, на евакуаційних пунктах, маршрутах евакуації та в районах (пунктах) розміщення евакуйованого населення;

- охорони матеріальних і культурних цінностей в разі стихійного лиха, аварій, пожеж, катастроф та ліквідації їх наслідків, а також при проведенні евакуації;

- дотримання у межах компетенції спеціальних режимів перевезень автомобільними дорогами та режимів допуску до зон надзвичайних ситуацій та районів проведення антитерористичних заходів, а також супроводження аварійно-рятувальної та іншої спеціальної техніки до осередків зон надзвичайних ситуацій;

- охорони режимно-обмежувальних і карантинних зон навколо осередків радіоактивного, хімічного, бактеріологічного (біологічного) зараження, районів проведення антитерористичних операцій, під час ліквідації їх наслідків, а також обмеження у встановленому порядку допуску населення до небезпечних зон;

- планування та здійснення заходів із забезпечення безпеки дорожнього руху та регулювання дорожнього руху на маршрутах евакуації;

- надання допомоги місцевим органам державної влади та органам місцевого самоврядування у проведенні відселення людей з місць, небезпечних для проживання;

- посилення охорони та уведення в дію (за необхідності за окремим наказом) планів оборони адмінбудівель органів та підрозділів поліції;

5) планують та здійснюють необхідні заходи щодо захисту життя і здоров'я поліцейських від негативних чинників надзвичайних ситуацій;

6) планують та здійснюють передбачені планами заходи участі у територіальній обороні;

7) здійснюють інші заходи, передбачені законодавством України.

Начальник територіального органу поліції організовує взаємодію задіяних органів і підрозділів шляхом:

1) оперативного обміну інформацією щодо підготовки до виконання спеціальних службових завдань органами і підрозділами поліції;

2) проведення спільних оперативних нарад керівного складу територіальних органів поліції та відокремлених підрозділів міжрегіональних територіальних органів Національної поліції України, участі у проведенні нарад відповідних органів управління державних адміністрацій, координаційних груп Антитерористичного центру при регіональних органах Служби безпеки України, військових комісаріатів тощо (далі - місцеві органи управління) з питань підготовки до виконання спеціальних службових завдань;

3) здійснення спільних заходів з виконання спеціальних службових завдань;

4) проведення спільних тренувань, навчань і занять за взаємоузгодженими планами з виконання спеціальних службових завдань відповідно до Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26 червня 2013 року № 444;

5) регулярного обміну (коригування, уточнення) розрахунками (розрахунків) сил та засобів, що залучаються до спільного виконання спеціальних службових завдань, та іншою необхідною інформацією для взаємодії і взаємного інформування;

6) здійснення інших заходів, передбачених чинним законодавством

Наказ МВС України «Про затвердження Інструкції про порядок взаємодії між Державною службою України з надзвичайних ситуацій, Національною поліцією України та Національною гвардією України у сфері запобігання і реагування на надзвичайні ситуації, пожежі та небезпечні події» від 22.08.2016 № 859¹⁷ визначає порядок взаємодії між Державною службою України з надзвичайних ситуацій, Національною поліцією України та Національною гвардією України під час виконання спільних заходів із запобігання і реагування на надзвичайні ситуації, пожежі та небезпечні події.

Наказ визначає такі форми взаємодії:

---

¹⁷ Про затвердження Інструкції про порядок взаємодії між Державною службою України з надзвичайних ситуацій, Національною поліцією України та Національною гвардією України у сфері запобігання і реагування на надзвичайні ситуації, пожежі та небезпечні події: Наказ МВС України від 22.08.2016 № 859 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1254-16#n15>

- обмін інформацією про загрозу або виникнення надзвичайних ситуацій, пожеж та небезпечних подій у різних регіонах країни;

- проведення спільних оперативних нарад Голови ДСНС або його заступників з Головою (заступниками) Національної поліції України та Командувачем (заступниками) Національної гвардії України, керівників територіальних органів ДСНС з керівниками територіальних (у тому числі міжрегіональних) органів Національної поліції України (далі - територіальні органи Національної поліції України) та оперативно-територіальних об'єднань Національної гвардії України;

- здійснення спільних заходів за планами взаємодії органів управління та сил цивільного захисту в разі виникнення надзвичайної ситуації (далі - плани взаємодії), що розробляються на регіональних і місцевих рівнях;

- проведення спільних навчань та тренувань;

- здійснення інших заходів, передбачених чинним законодавством.

Взаємодія здійснюється:

- на державному рівні між апаратом ДСНС, апаратом центрального органу управління Національної поліції України та головним органом військового управління Національної гвардії України;

- на регіональному рівні між територіальними органами ДСНС, територіальними органами Національної поліції України та органами військового управління оперативно-територіальних об'єднань Національної гвардії України;

- на місцевому рівні між підрозділами ДСНС, відділами (відділеннями) в районах, містах, районах у містах Національної поліції України та військовими частинами Національної гвардії України.

Зокрема, Національна поліція України в межах компетенції:

- інформує ДСНС на державному, регіональному та місцевому рівнях про ознаки загрози або виникнення надзвичайних ситуацій, пожеж та небезпечних подій;

- надає в межах, визначених законом, послуги з допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги;

- у межах повноважень, передбачених законом, організовує та здійснює заходи щодо рятування людей, забезпечення їх безпеки, охорони майна в разі стихійного лиха, аварій, пожеж, катастроф та ліквідації їх наслідків;

- уживає заходів щодо забезпечення публічної безпеки і порядку на вулицях, площах, у парках, скверах, на стадіонах,

**Превентивна діяльність Національної поліції в умовах загострення
санітарно-епідемічної ситуації**

вокзалах, в аеропортах, морських та річкових портах, інших публічних місцях;

- регулює дорожній рух та здійснює контроль за додержанням Правил дорожнього руху, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 10 жовтня 2001 року № 1306, його учасниками та за правомірністю експлуатації транспортних засобів на вулично-дорожній мережі;

- здійснює супроводження транспортних засобів у випадках, передбачених законом;

- уживає всіх можливих заходів для надання невідкладної, зокрема домедичної і медичної, допомоги особам, які постраждали внаслідок кримінальних чи адміністративних правопорушень, нещасних випадків, а також особам, які опинилися в ситуації, небезпечній для їх життя чи здоров'я;

- здійснює контроль у межах компетенції, визначеної законом, за додержанням вимог режиму радіаційної безпеки в спеціально визначеній зоні радіоактивного забруднення;

- сприяє забезпеченню відповідно до закону правового режиму воєнного або надзвичайного стану, зони надзвичайної екологічної ситуації в разі їх оголошення на всій території України або в окремій місцевості;

- уживає заходів для визначення осіб, які не здатні через стан здоров'я, вік або інші обставини повідомити інформацію про себе, установлює особу за невідомим трупом;

- надає допомогу органам виконавчої влади та органам місцевого самоврядування у відселенні людей з місць, небезпечних для проживання, проведенні евакуації населення;

- бере участь у здійсненні карантинних заходів під час епідемій та епізоотій;

- надає дозвіл підрозділам Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту на доступ (у встановленому порядку) на територію об'єктів Національної поліції України для запобігання виникненню або ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, пожеж та небезпечних подій;

- здійснює інші заходи, передбачені законодавством.

Наказ МВС України «Про затвердження Інструкції з організації реагування на заяви і повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події та оперативного інформування в органах (підрозділах)

Національної поліції України» від 27.04.2020 № 357¹⁸

встановлює порядок реагування на заяви і повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події (далі - правопорушення або події), а також оперативного інформування в центральному органі управління поліції, міжрегіональних територіальних органах Національної поліції України, територіальних органах поліції в Автономній Республіці Крим та м. Севастополі, областях, м. Києві, їх територіальних (відокремлених) підрозділах. Даним наказом чітко встановлений алгоритм орієнтовних невідкладних дій працівника чергової служби під час повідомлення про епідемію на території обслуговування:

«XXXII. Епідемії

1. З'ясувати:
  - 1) час, місце, обставини та характер захворювання;
  - 2) кількість осіб, які захворіли, їх стан, установчі дані, місце перебування;
  - 3) установчі дані та місце перебування заявника.
2. Зареєструвати повідомлення в установленому порядку.
3. Негайно направити до місця події наряди поліції для оточення осередку епідемії, заборони в'їзду до зони епідемії та виїзду з неї (при ухваленні органом державної влади рішення щодо оголошення карантинної зони).
4. Негайно доповісти начальнику органу (підрозділу) поліції, його заступникам (відповідно до розподілу функціональних обов'язків), відповідальному органу (підрозділу) поліції (начальнику СРПП) та до чергової служби вищого рівня.
5. Повідомити чергових прокуратури, територіальних органів (підрозділів) ДСНС та СБУ, інших органів державної влади та місцевого самоврядування.
6. У робочому зошиті для записів чергового фіксувати та негайно доповідати керівництву органу (підрозділу) поліції про всі повідомлення, які надходять від надзвичайної протиепідемічної комісії.
7. Надіслати до чергової служби вищого рівня інформацію про обставини події, ужиті заходи та їх результати.
8. Далі діяти згідно з рішеннями керівництва органу (підрозділу) поліції та надзвичайної протиепідемічної комісії.

---

¹⁸ Про затвердження Інструкції з організації реагування на заяви і повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події та оперативного інформування в органах (підрозділах) Національної поліції України: наказ МВС України від 27.04.2020 № 357. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0443-20#n7>

РОЗДІЛ 2

ЗМІСТ ПРЕВЕНТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ В УМОВАХ ЗАГОСТРЕННЯ САНІТАРНО-ЕПІДЕМІЧНОЇ СИТУАЦІЇ

2.1. Склад правопорушення, передбаченого ст. 44³ КУПАП та аналіз судової практики його розгляду

Ефективність реагування поліцейських на правопорушення, як адміністративні, так і кримінальні правопорушення, у тому числі порушення правил карантину людей, неможливе без декількох основоположних елементів: знань, умінь та навичок реалізації повноважень поліції з надання поліцейських послуг щодо забезпечення публічної безпеки, виявлення та припинення адміністративних правопорушень, здійснення профілактичної та превентивної діяльності з виявлення та усунення причин та умов, що сприяють вчиненню порушень правил карантину людей, як адміністративного правопорушення.

Ефективність реагування поліцейських на порушення правил карантину людей, відповідальність за які передбачено ст. 44³ КУПАП, неможливе без з'ясування та розуміння наступних складових: 1) умов у яких ухвалювалося рішення про встановлення адміністративної відповідальності за порушення правил щодо карантину людей; 2) мета, яка переслідується запровадженням адміністративної відповідальності за порушення правил щодо карантину людей; 3) розуміння складу адміністративного правопорушення за порушення правил щодо карантину людей; 4) аналіз практики застосування адміністративної відповідальності за порушення правил щодо карантину людей, що дозволяє сформулювати правові уміння документування адміністративного правопорушення; 5) реагування на повідомлення про порушення правил щодо карантину людей; 6) узагальнення порядку реагування на повідомлення про порушення правил щодо карантину людей; 7) на підставі узагальнення практики реагування та протидії правопорушенням про порушення правил щодо карантину людей, ухвалення нормативно-правових актів, якими визначити порядок та правила реагування на повідомлення про порушення правил щодо карантину людей та їх документування, що створить умови для діяльності органів національної поліції

(виконавчої влади) у межах та спосіб, визначених Конституцією та законами України.

У КУпАП Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)»¹⁹ Верховною Радою України доповнено статтею 44³ такого змісту: **«Стаття 44³. Порушення правил щодо карантину людей.**

Порушення правил щодо карантину людей, санітарно-гігієнічних, санітарно-протиепідемічних правил і норм, передбачених Законом України «Про захист населення від інфекційних хвороб», іншими актами законодавства, а також рішень органів місцевого самоврядування з питань боротьби з інфекційними хворобами, -

тягне за собою накладення штрафу на громадян від однієї до двох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб - від двох до десяти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян».

Ще раз нагадаємо, що відповідно до п. 1 ч. 1 ст. 255 КУпАП, протоколи про адміністративні правопорушення, передбачені ст. 44³ КУпАП, мають право складати уповноважені посадові особи Національної поліції.

Для правильного застосування визначеної Законом норми, необхідно звернути увагу на склад адміністративного правопорушення.

Необхідність протидії коронавірусної інфекції змушує використовувати всі доступні засоби, у тому числі й заходи державного примусу, під час застосування яких важливим є правильно визначити об'єкт правопорушення, що стане запорукою законності під час провадження у справі про адміністративне правопорушення, а також підтримання верховенства права у суспільних відносинах, врегульованих позитивним правом.

За ступенем узагальнення об'єкт поділяється на загальний, родовий, безпосередній. **Загальним об'єктом** адміністративного правопорушення, відповідальність за вчинення якого передбачена ст. 44³ КУпАП, є права і свободи громадян, власність, конституційний лад України, права і законні інтереси юридичних осіб, встановлений правопорядок, законність, запобігання правопорушенням, громадський порядок,

---

¹⁹ Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19): закон України від 17 березня 2020 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/530-20#Text>

**Превентивна діяльність Національної поліції в умовах загострення
санітарно-епідемічної ситуації**

встановлений порядок управління, що є результатом розуміння завдань адміністративно-деліктного законодавства у цілому, тих суспільних відносин, які перебувають під захистом заборонних норм КУпАП.

Родовим об'єктом адміністративного правопорушення, відповідальність за вчинення якого передбачена ст. 44³ КУпАП, є суспільні відносини сфері охорони праці та здоров'я населення, адже саме у главі КУпАП з цією назвою законодавець вмістив ст. 44³ КУпАП. Таким об'єктом адміністративного правопорушення, відповідальність за вчинення якого передбачена ст. 44³ КУпАП, є саме охорона здоров'я – система заходів, що здійснюються органами державної влади та органами місцевого самоврядування, їх посадовими особами, закладами охорони здоров'я, фізичними особами – підприємцями, які зареєстровані в установленому законом порядку та одержали ліцензію на право провадження господарської діяльності з медичної практики, медичними та фармацевтичними працівниками, громадськими об'єднаннями і громадянами з метою збереження та відновлення фізіологічних і психологічних функцій, оптимальної працездатності та соціальної активності людини при максимальній біологічно можливій індивідуальній тривалості її життя (абзац 9 ч. 1 ст. 3 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я»²⁰).

Безпосереднім об'єктом правопорушення, передбаченого ст. 44³ КУпАП, є саме суспільні відносини із захисту населення від інфекційних хвороб із запобігання виникненню і поширенню таких інфекційних хвороб людини, локалізації та ліквідації їх спалахів та епідемій, пов'язані із порушеннями правил щодо карантину людей, санітарно-гігієнічних, санітарно-протиепідемічних правил і норм.

Об'єктивна сторона складу проступку, передбаченого ст. 44³ КУпАП, являє собою *1) порушення правил щодо карантину людей, 2) порушення санітарно-гігієнічних правил і норм, 3) порушення санітарно-протиепідемічних правил і норм*. Вказані діяння можуть бути вчинені у виді дії – активної поведінки, коли суб'єкт вчиняє дії, прямо заборонені законом, так і бездіяльності суб'єкта – пасивної поведінки, зумовленої невиконанням обов'язків суб'єктом, встановлених законом та визначених у рішеннях органів місцевого самоврядування.

---

²⁰ Основи законодавства України про охорону здоров'я: закон України від 19 листопада 1992 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#Text>

Обов'язковим елементом об'єктивної сторони є посилання на те, що вказані норми і правила повинні міститися у нормах: 1) Закону України «Про захист населення від інфекційних хвороб», 2) інших актах законодавства, 3) рішень органів місцевого самоврядування з питань боротьби з інфекційними хворобами. Отже, абсолютно визначеним нормативно-правовим актом, у якому мають бути визначені відповідні норми і правила, пов'язані із встановленням карантину, є Закон України «Про захист населення від інфекційних хвороб». До інших актів законодавства належать закони України, чинні міжнародні договори України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, а також постанови Верховної Ради України, укази Президента України, декрети і постанови Кабінету Міністрів України, прийняті в межах їх повноважень та відповідно до Конституції України і законів України²¹.

Окремо викоремлено рішення органів місцевого самоврядування з питань боротьби з інфекційними хворобами. Ухвалення таких рішень кореспондується із нормами, які передбачені п. 2 ч. 3 ст. 43 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»²², де зазначається, що виключно на пленарних засіданнях обласних рад вирішуються такі питання прийняття у межах, що визначаються законами, рішень з питань боротьби зі стихійним лихом, епідеміями, епізоотіями, які передбачають за їх порушення адміністративну відповідальність. А відповідно до п. 15 ч. 1 ст. 44 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» районні, обласні ради делегують відповідним місцевим державним адміністраціям такі повноваження вжиття необхідних заходів щодо ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій відповідно до закону, інформування про них населення, залучення в установленому законом порядку до цих робіт підприємств, установ та організацій, а також населення. Згідно до підпункту б п. «б» ст. 33 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належать делеговані повноваження вжиття необхідних заходів щодо ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій відповідно до

---

²¹ Рішення Конституційного Суду України від 9 липня 1998 року № 12-рп/98 у справі № 17/81-97, 1-1/98 за конституційним зверненням Київської міської ради професійних спілок щодо офіційного тлумачення частини третьої статті 21 Кодексу законів про працю України (справа про тлумачення терміну «законодавство»). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v012p710-98>

²² Про місцеве самоврядування в Україні: закон України від 21 травня 1997 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>.

**Превентивна діяльність Національної поліції в умовах загострення
санітарно-епідемічної ситуації**

закону, інформування про них населення, залучення в установленому законом порядку до цих робіт підприємств, установ та організацій, а також населення. Підпункт 2 п. «б» ч. 1 ст. 38 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належать делеговані повноваження із вжиття у разі надзвичайних ситуацій необхідних заходів відповідно до закону щодо забезпечення державного і громадського порядку, життєдіяльності підприємств, установ та організацій, врятування життя людей, захисту їх здоров'я, збереження матеріальних цінностей.

Таким чином, пересвідчуємося, що органи місцевого самоврядування можуть ухвалювати відповідні рішення, пов'язані із встановленням карантинних, санітарно-гігієнічних та санітарно-протиепідемічних норм і правил. Впродовж сказаного, у відповідності до ст. 5 КУпАП сільські, селищні, міські, обласні ради мають право приймати в межах, що визначаються законами, рішення з питань боротьби зі стихійним лихом і епідеміями, які передбачають за їх порушення адміністративну відповідальність, а також рішення з питань боротьби з епізоотіями, за порушення яких відповідальність встановлено статтею 107 КУпАП. Сільські, селищні, міські ради встановлюють відповідно до законодавства правила, за порушення яких адміністративну відповідальність передбачено статтями 152, 159 і 182 КУпАП. Проаналізувавши положення даної статті, побачимо, що законодавець сконцентрував у ній підходи: перший, який міститься у ч. 1 ст. 5 КУпАП, і який зазначає про те, що органи місцевого самоврядування безпосередньо у своїх рішеннях фіксують зобов'язуючі норми, у частині, що стосується рішень з питань боротьби зі стихійним лихом і епідеміями, які передбачають за їх порушення адміністративну відповідальність, не вказуючи на норми, згідно яких, власне, й настає адміністративна відповідальність. Тобто органи місцевого самоврядування у своїх рішеннях визначають перелік прав та обов'язків, якими можуть користуватися суб'єкти правовідносин, і за невиконання яких настає адміністративна відповідальність. Другий підхід полягає у тому, що органи місцевого самоврядування визначають перелік прав та обов'язків суб'єктів правовідносин, за недодержання яких настає адміністративна відповідальність за вчинення конкретних (визначених) адміністративних правопорушень (це стосується рішень з питань боротьби з епізоотіями, за порушення яких відповідальність встановлено статтею 107 КУпАП, тобто конкретизується норма КУпАП, за якою й настає адміністративна

відповідальність. Фактично аналогічне положення міститься й у ч. 2 ст. 5 КУпАП). У такий спосіб делегування повноважень органам місцевого самоврядування надано повноваження встановлювати позитивні норми, порушення яких тягне за собою адміністративну відповідальність²³. Ведучи мову щодо визначення складу правопорушення у контексті ст. 5 КУпАП, слід зазначити, що норми вказаної статті непрямо наділяють органи місцевого самоврядування правом визначати діяння (об'єктивна сторона) та об'єкта, котрі безпосередньо у сукупності з іншими обов'язковими ознаками адміністративного правопорушення, а саме суб'єктом та суб'єктивною стороною й дають можливість про сприйняття конкретного діяння, як адміністративного правопорушення. Адже у рішеннях органів місцевого самоврядування визначаються позитивні зобов'язання, які повинні вчинити учасники правовідносин, які заохочуються органами місцевого самоврядування й не сприймаються, як адміністративні правопорушення. Натомість адміністративна відповідальність настає за порушення цих правил, що безпосередньо відображається у нормах особливої частини КУпАП, якими й встановлюється адміністративна відповідальність за вчинення того чи іншого адміністративного правопорушення²⁴. Підсумовуючи дослідження правових підстав вставлення карантинних, санітарно-гігієнічних та санітарно-протиепідемічних норм і правил, дозволяє вмотивовано та обґрунтовано доводити законність підстав для встановлення вказаних обмежень та належним чином обґрунтувати учасникам відносин законність таких рішень і необхідність їх дотримання чи виконання.

Детальніше дослідимо, ухвалені Кабінетом Міністрів України відповідні карантинні, санітарно-гігієнічні та санітарно-протиепідемічні норми і правила, які були запроваджені під час карантину та зумовленого ним запровадження стану надзвичайної ситуації на всій території України, адже останні прямо передбачені ст. 44³ КУпАП²⁵. Перелік запроваджених заборон на період карантину чітко визначається Постановами

---

²³ Самбор М.А., Самбор А.М. Повноваження органів місцевого самоврядування щодо прийняття рішень, якими визначаються склади адміністративних правопорушень. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної ради України. 2014. № 3. С. 48-49.*

²⁴ Самбор М.А., Самбор А.М. Повноваження органів місцевого самоврядування щодо прийняття рішень, якими визначаються склади адміністративних правопорушень. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної ради України. 2014. № 3. С. 51.*

²⁵ Нагадаємо, що адміністративна відповідальність поряд з іншим настає за порушення правил щодо карантину юдей, санітарно-гігієнічних, санітарно-протиепідемічних правил і норм, передбачених іншими актами законодавства, до яких належать постанови Кабінету Міністрів України.

**Превентивна діяльність Національної поліції в умовах загострення
санітарно-епідемічної ситуації**

Кабінету Міністрів України, сьогодні це - Постанова Кабінету Міністрів України «Про встановлення карантину та запровадження посиленіх протиепідемічних заходів на території із значним поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» від 22.07.2020 № 641 (зі змінами)²⁶.

Важливим для об'єктивної сторони даного правопорушення є місце, де вони вчиняються – громадські будинки і споруди, громадський транспорт, вулиці та місця самоізоляції чи обсервації, а також інші місця, зазначені у Постанові Кабінету Міністрів України, яка встановлює карантинні обмеження, у залежності від рівня епідемічної небезпеки.

Підсумовуючи проведений аналіз, зазначимо, що **об'єктивною стороною адміністративного правопорушення, передбаченого ст. 44³ КУпАП** є: 1) перебування в громадських будинках і спорудах, громадському транспорті без вдягнутих засобів індивідуального захисту, зокрема респіраторів або захисних масок, що закривають ніс та рот, у тому числі виготовлених самостійно; 2) перебування на вулицях без документів, що посвідчують особу, підтверджують громадянство чи її спеціальний статус, без посвідчення про взяття на облік бездомної особи, довідки про звернення за захистом в Україні; 3) самовільне залишення місця самоізоляції, обсервації. **На території регіону (адміністративно-територіальної одиниці), на якій встановлено “зелений” рівень епідемічної небезпеки:** 1) проведення масових (культурних, спортивних, розважальних, соціальних, релігійних, рекламних та інших) заходів за участю більше однієї особи на 5 кв. метрів площі будівлі або території (якщо захід проводиться на відкритому повітрі), а також діяльність кінотеатрів та закладів культури з наповненістю кінозалів або залів понад 50 відсотків місць у кожному окремому кінозалі або залі; 2) здійснення регулярних та нерегулярних перевезень пасажирів автомобільним транспортом, зокрема перевезень пасажирів на міських автобусних маршрутах у режимі маршрутного таксі, в електричному (трамвай, тролейбус), залізничному транспорті, у міському, приміському, міжміському, внутрішньообласному та міжобласному сполученні, в кількості більшій, ніж кількість місць для сидіння, що

---

²⁶ Про встановлення карантину та запровадження посиленіх протиепідемічних заходів на території із значним поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2: Постанова Кабінету Міністрів України від 22.07.2020 № 641. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/641-2020-%D0%BF#Text>

передбачена технічною характеристикою транспортного засобу, визначена в реєстраційних документах на цей транспортний засіб; 3) проведення дискотек, робота розважальних закладів (нічних клубів), діяльність закладів громадського харчування із організацією дозвілля (ресторанів, кафе, барів, закусочних, їдалень, кафетеріїв, буфетів тощо); 4) відвідування закладів дошкільної, загальної середньої, позашкільної та спеціалізованої мистецької освіти у разі, коли на самоізоляції через контакт з пацієнтом з підтвердженим випадком COVID-19 перебуває більше ніж 50 відсотків здобувачів освіти та персоналу закладу освіти.

На території регіону (адміністративно-територіальної одиниці), на якій встановлено “жовтий” рівень епідемічної небезпеки:

1) відвідування сторонніми особами установ і закладів соціального захисту, в яких тимчасово або постійно проживають/перебувають громадяни похилого віку, ветерани війни і праці, особи з інвалідністю, особи із стійкими інтелектуальними або психічними порушеннями, установ і закладів, що надають соціальні послуги сім'ям/особам, які перебувають у складних життєвих обставинах, крім установ і закладів, які надають соціальні послуги екстрено (кризово); 2) діяльність хостелів; 3) робота після 24-ї та до 7-ї години суб'єктів господарювання з надання послуг громадського харчування без організації дозвілля (ресторанів, кафе, барів, закусочних, їдалень, кафетеріїв, буфетів тощо), крім діяльності з надання послуг громадського харчування із здійсненням адресної доставки замовлень та замовлень на винос.

На території регіону (адміністративно-територіальної одиниці), на якій встановлено “помаранчевий” рівень епідемічної небезпеки:

1) проведення масових (спортивних, соціальних, релігійних, рекламних та інших) заходів за участю більш як 220 осіб та більше однієї особи на 10 кв. метрів площі будівлі або території (якщо захід проводиться на відкритому повітрі), де проводиться захід; 2) діяльність закладів, що надають послуги з розміщення, крім готелів; 3) відвідування закладів освіти здобувачами освіти групами кількістю більш як 20 осіб, крім закладів дошкільної, загальної середньої, позашкільної та спеціалізованої мистецької освіти; 4) проведення закладами охорони здоров'я планових заходів з госпіталізації; 5) діяльність спортивних залів, фітнес-центрів, крім спортивних залів, фітнес-центрів, які здійснюють приймання відвідувачів не більше однієї особи на 10 кв. метрів приміщення; 6) приймання дітей до дитячих закладів оздоровлення та відпочинку; 7) оздоровлення та відпочинок дітей за межами зазначеної території; 8) відвідування пунктів (місць)

**Превентивна діяльність Національної поліції в умовах загострення
санітарно-епідемічної ситуації**

тимчасового тримання осіб, пунктів тимчасового перебування іноземців та осіб без громадянства, які незаконно перебувають в Україні, та пунктів тимчасового розміщення біженців, крім осіб, які надають правову допомогу особам, які перебувають в таких пунктах; 9) приймання відвідувачів закладами торговельного (у тому числі в магазинах, що розташовані у торговельно-розважальних центрах) і побутового обслуговування населення, крім випадків забезпечення перебування у приміщенні не більше одного відвідувача на 10 кв. метрів торговельної площі; 10) діяльність з надання послуг громадського харчування, крім випадків приймання відвідувачів із забезпеченням наповненості не більш як на 50 відсотків посадкових місць у приміщенні закладу. **На території регіону (адміністративно-територіальної одиниці), на якій установлено “червоний” рівень епідемічної небезпеки:** 1) регулярні та нерегулярні перевезення пасажирів автомобільним, залізничним транспортом, міським електротранспортом, метрополітеном у міському сполученні, крім перевезення: - легковими автомобілями, кількість пасажирів, включаючи водія, в яких не більше п’яти осіб без урахування осіб віком до 14 років; - службовими та/або орендованими автомобільними транспортними засобами підприємств, закладів та установ за умови забезпечення водіїв та пасажирів під час таких перевезень засобами індивідуального захисту в межах кількості місць для сидіння і виключно за маршрутами руху, про які поінформовано не менше ніж за два дні органи Національної поліції; 1-1) посадка пасажирів у транспорт приміського, міжміського, внутрішньообласного та міжобласного сполучення; 2) відвідування закладів освіти здобувачами освіти; 3) приймання відвідувачів суб’єктами господарювання, які провадять діяльність у сферах культури, кінотеатрів, закладів громадського харчування (ресторанів, кафе тощо), торговельно-розважальних центрів, інших закладів розважальної діяльності, спортивних залів, фітнес-центрів, торговельного і побутового обслуговування населення, крім: - торгівлі продуктами харчування, паливом, засобами гігієни, лікарськими засобами та виробами медичного призначення, ветеринарними препаратами, кормами, пестицидами та агрохімікатами, насінням і садивним матеріалом; - провадження банківської та страхової діяльності, а також медичної практики, ветеринарної практики, діяльності автозаправних комплексів, діяльності з технічного обслуговування та ремонту транспортних засобів, технічного обслуговування реєстраторів розрахункових операцій, діяльності з ремонту комп’ютерів, побутових виробів і

предметів особистого вжитку, об'єктів поштового зв'язку; - торговельної діяльності та діяльності з надання послуг громадського харчування із застосуванням адресної доставки замовлень; 4) відвідування отримувачами соціальних або реабілітаційних послуг установ і закладів, що надають соціальні або реабілітаційні послуги сім'ям, особам, що перебувають у складних життєвих обставинах (тимчасове, денне перебування), крім установ і закладів, які надають соціальні послуги екстрено (кризово), центрів обліку бездомних осіб, мобільних бригад соціально-психологічної допомоги, соціального патрулювання.

Слід пам'ятати, що об'єктивна сторона полягає у порушенні правил щодо карантину людей, санітарно-гігієнічних, санітарно-протиепідемічних правил і норм, які можуть виявлятися у вчиненні або невчиненні перерахованих вище діянь. Разом із цим слід мати на увазі, що такі діяння можуть змінюватися і залежать від суб'єктів, які уповноважені встановлювати такі обмеження.

Суб'єкт адміністративного правопорушення – це конкретна осудна фізична особа, що досягла 16-річного віку. Ознаки, які характеризують суб'єкта проступку, поділяють на загальні і спеціальні. Посадові особи віднесені до категорії спеціальних суб'єктів²⁷. Нормою ст. 12 КУпАП визначено загального суб'єкта адміністративної відповідальності, а саме зазначається, що адміністративній відповідальності підлягають особи, які досягли на момент вчинення адміністративного правопорушення шістнадцятирічного віку. Разом із цим у ст. 14 КУпАП міститься норма, якою визначається, що посадові особи підлягають адміністративній відповідальності за адміністративні правопорушення, зв'язані з недодержанням установлених правил у сфері охорони порядку управління, державного і громадського порядку, природи, здоров'я населення та інших правил, забезпечення виконання яких входить до їх службових обов'язків. За порушення санітарних норм на загальних підставах підлягають адміністративній відповідальності й військовослужбовці та інші особи на яких поширюється дія дисциплінарних статутів, за вчинення адміністративних правопорушень (ст. 15 КУпАП).

Системно підходячи до аналізу змісту ст.ст. 12-16 КУпАП та ст. 44³ КУпАП зауважимо, що суб'єктом адміністративної відповідальності за вчинення адміністративних правопорушень, відповідальність за які передбачена ст. 44³ КУпАП, є 1) загальний

---

²⁷ Постанова Шевченківського районного суду міста Києва від 30 серпня 2019 року у справі № 761/24283/19. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/84826330>.

**Превентивна діяльність Національної поліції в умовах загострення
санітарно-епідемічної ситуації**

суб'єкт – особа, яка досягла на момент вчинення адміністративного правопорушення шістнадцятирічного віку; 2) спеціальний суб'єкт – суб'єкт господарювання; посадові особи, наділені відповідними організаційно-розпорядчими та управлінськими повноваженнями.

Четвертий елемент – **суб'єктивна сторона** адміністративного правопорушення вказує на психічний стан особи в момент здійснення нею адміністративного правопорушення. Зміст її складає одна з форм вини (намір або необережність) суб'єкта протиправного діяння, що є обов'язковою умовою притягнення його до адміністративної відповідальності. Суб'єктивна сторона має декілька складових, до яких належать вина правопорушника, а також мета й мотив його діяльності. Визначальне місце при цьому займає вина як найважливіша суб'єктивна основа, без якої правова відповідальність не може мати місця²⁸. Вина – основна і обов'язкова ознака суб'єктивної сторони будь-якого адміністративного проступку. Це психічне ставлення особи до вчиненого нею суспільно шкідливого діяння і його наслідків, яке виявляється у формі умислу або необережності²⁹.

Відповідно до норм ст.ст. 10, 11 КУпАП адміністративне правопорушення може бути вчиненим умисно, коли особа, яка його вчинила, усвідомлювала протиправний характер своєї дії чи бездіяльності, передбачала її шкідливі наслідки і бажала їх або свідомо допускала настання цих наслідків або з необережності, коли особа, яка його вчинила, передбачала можливість настання шкідливих наслідків своєї дії чи бездіяльності, але легковажно розраховувала на їх відвернення або не передбачала можливості настання таких наслідків, хоч повинна була і могла їх передбачити.

Таким чином, стверджуємо, що адміністративне правопорушення за ст. 44³ КУпАП може бути вчинено як умисно, так і з необережності.

Для дотримання фундаментальних принципів права і законодавства, таких як дотримання прав і свобод людини та громадянина, верховенства права, законності у діяльності державних органів, органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб, важливим є розуміння змісту практики

---

²⁸ Белікова О.В. Юридичний склад адміністративного правопорушення. *Держава та регіони. Серія: право*, 2013 р. № 3 (41). С. 26.

²⁹ Кодекс України про адміністративні правопорушення: науково-практичний коментар / [Р.А. Каляжний, А.Т. Комзюк, О.О. Погрібний та ін.]. [2-ге вид.]. К.: Всеукраїнська асоціація видавців «Правова єдність», 2008. С. 20.

застосування адміністративної відповідальності за ст. 44³ КУпАП. Узагальнити вказану практику можливо виключно за результатами вивчення судових рішень – постанов у справах про адміністративні правопорушення ст. 44³ КУпАП, розгляд яких у відповідності до ст. 221 КУпАП належить саме до повноважень судової гілки влади. Саме суди втілюють сучасні стандарти у галузі прав і свобод людини та громадянина, вмотивованості та обґрунтованості судових рішень, які спираються на встановлення факту адміністративного правопорушення, доведеність винуватості особи, чи підлягає така особа адміністративній відповідальності, чи існують обставини, що пом'якшують і обтяжують відповідальність, їх врахування при притягненні до відповідальності та призначенні стягнення тощо.

Корисним вказана пропозиція є й для правильного правозастосування органами поліції норм законодавства про адміністративні правопорушення корисно вивчати судову практику, яка містить вмотивованість та обґрунтованість ухвалення того чи іншого рішення, якими у діях особи встановлюється або спростовується наявність складу адміністративного правопорушення. Поміж цього аналіз практики розгляду справ про адміністративні правопорушення за досліджуваною статтею КУпАП дозволяє належним чином сформулювати у протоколі про адміністративне правопорушення склад правопорушення (об'єкт, об'єктивну сторону, суб'єкта та суб'єктивну сторону), відобразити докази, які підтверджують вчинення особою адміністративного правопорушення, а також такі ознаки доказів, як їх достатність та допустимість, що відіграватимуть ключову роль під час розгляду справи по суті. Саме суди вказують на логічність доведення вини чи невинуватості особи у вчиненні правопорушення за ст. 44³ КУпАП, а також використовують у цьому всі можливі передбачені законом заходи щодо дотримання прав особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, врахування та доведення всіх обставин, вказаних у ст. 280 КУпАП (обставини, що підлягають з'ясуванню при розгляді справи про адміністративне правопорушення), справедливості ухваленого рішення, що на перший план висуває принцип доведення поза розумним сумнівом.

Стандарт доведення поза розумним сумнівом означає, що сукупність обставин справи, встановлена під час судового розгляду, виключає будь-яке інше розумне пояснення події, яка є предметом судового розгляду, крім того, що інкримінований злочин був вчинений і обвинувачений є винним у вчиненні цього злочину. Це питання має бути вирішене на підставі

**Превентивна діяльність Національної поліції в умовах загострення
санітарно-епідемічної ситуації**

безстороннього та неупередженого аналізу наданих сторонами обвинувачення і захисту допустимих доказів, які свідчать за чи проти тієї або іншої версії подій³⁰.

Дослідимо, деякі судові рішення, ухвалені судами різних регіонів України за результатами розгляду справ про адміністративні правопорушення за ст. 44³ КУпАП.

27.06.2020 року о 12.30 год. продавець ОСОБА_1, знаходячись на робочому місці у магазині «М'ясний гастроном» за адресою: м. Одеса, Люстдорфська дор., 160, перебувала без засобів індивідуального захисту, чим порушила правила щодо карантину, скоїла адміністративне порушення за ст. 44³ КУпАП.

Відповідно до ст. 44³ КУпАП, порушення правил щодо карантину людей, санітарно-гігієнічних, санітарно-протиепідемічних правил і норм, передбачених Законом України "Про захист населення від інфекційних хвороб", іншими актами законодавства, а також рішень органів місцевого самоврядування з питань боротьби з інфекційними хворобами, тягне за собою накладення штрафу на громадян від однієї до двох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб - від двох до десяти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

ОСОБА_1 до суду не з'явилася.

Вина ОСОБА_1 у скоєнні правопорушення, передбаченого ст. 44³ КУпАП, підтверджується протоколом від 15.07.2020 року про скоєння адміністративного правопорушення, передбаченого ст. 44³ КУпАП, рапортом лейтенанта поліції від 27.06.2020 року.

Своїми діями ОСОБА_1 скоїла адміністративне правопорушення, передбачене ст. 44³ КУпАП порушення правил щодо карантину людей.

Відповідно до ст. 22 КУпАП, при малозначності вчиненого адміністративного правопорушення орган (посадова особа), уповноважений вирішувати справу може звільнити порушника від адміністративної відповідальності і обмежитись усним зауваженням.

Приймаючи до уваги малозначність правопорушення, визнання вини, обставини скоєння адміністративного

---

³⁰ Що означає доведеність вини особи поза розумним сумнівом, роз'яснив ВС. Закон і бізнес. URL: https://zib.com.ua/ua/142525-scho_oznachae_dovedenist_vini_osobi_poza_rozumnim_sumnivom_r.html

**Зміст превентивної діяльності Національної поліції в умовах загострення
санітарно-епідемічної ситуації**

правопорушення та відсутність будь-яких наслідків, можливо застосувати до ОСОБА_1 ст. 22 КУпАП та звільнити від адміністративної відповідальності, обмежитись усним зауваженням.

Суд постановив визнати ОСОБА_1 , ІНФОРМАЦІЯ_1 , яка мешкає за адресою: АДРЕСА_1 , винною у скоєнні правопорушення, передбаченого ст. 44³ КУпАП; звільнити ОСОБА_1 , ІНФОРМАЦІЯ_1 , яка мешкає за адресою: АДРЕСА_1 , від адміністративної відповідальності за ст. 44³ КУпАП, у зв'язку з малозначністю вчиненого адміністративного правопорушення і оголосити усне зауваження³¹.

09 липня 2020 року о 14 годині 15 хвилин громадянин ОСОБА_1 в АДРЕСА_1 / перебував без документів, що посвідчують особу, чим порушив п. 2 п. 3 постанови Кабінету Міністрів України № 392 від 20 травня 2020 року, чим вчинив правопорушення, передбачене ст. 44³ КУпАП.

ОСОБА_1 в судовому засіданні свою вину визнав.

Дослідивши матеріали справи, суд дійшов висновку, що в діях ОСОБА_1 наявні ознаки правопорушення, передбаченого ст. 44³ КУпАП.

Вина ОСОБА_1 у вчиненні вказаного правопорушення підтверджується протоколом про адміністративне правопорушення серії ГП № 103136 від 09 липня 2020 року, рапортами працівників правоохоронного органу.

Згідно зі ст. 280 КУпАП обставин, які обтяжують відповідальність, - не встановлено.

З врахуванням характеру вчиненого адміністративного правопорушення передбаченого ст. 44³ КУпАП, а також те, що тяжких наслідків від його дій не настало, суд вважає, що він підлягає звільненню від адміністративної відповідальності на підставі ст. 22 КУпАП.

Згідно ст. 22 КУпАП при малозначності вчиненого адміністративного правопорушення орган, (посадова особа), уповноважений вирішувати справу, може звільнити порушника від адміністративної відповідальності і обмежитись усним зауваженням.

Суд постановив визнати ОСОБА_1 , ІНФОРМАЦІЯ_1 , винним у вчиненні адміністративного правопорушення

---

³¹ Постанова Київського районного суду м. Одеси від 04.09.2020, у справі № 947/22531/20. URL:<http://reyestr.court.gov.ua/Review/91398168>

**Превентивна діяльність Національної поліції в умовах загострення
санітарно-епідемічної ситуації**

передбаченого ст. 44³ КУпАП, та звільнити від адміністративної відповідальності на підставі ст. 22 КУпАП, обмежившись усним зауваженням; провадження у справі закрити³².

Згідно із протоколом про адміністративне правопорушення № 65 від 23.07.2020, ОСОБА_1 23.07.2020 о 10 год. 30 хв., в АДРЕСА_2, перебуваючи на робочому місці не забезпечив дотримання вимог щодо профілактичних заходів протидії поширення коронавірусної хвороби, а саме: не проводиться щоденна термометрія; відсутні дезінфікуючі засоби; відсутня розмітка та інші, тобто вчинив правопорушення, передбачене ст. 44³ КУпАП.

ОСОБА_1 в судове засідання з'явився та пояснив суду, що всіх правил дотримується, маски наявні, розмітка є, але стирається, дезінфікуючі засоби наявні, але, зі слів головного спеціаліста, не відповідає нормам, про що він не знав. Крім того, запевнив суд, що ввів журнал термометрії та про те, що буде ретельніше дотримуватися вимог профілактичних заходів протидії поширення коронавірусної хвороби.

Вислухавши ОСОБА_1, дослідивши матеріали справи, суд дійшов висновку, що вина ОСОБА_1 у скоєнні правопорушення, передбаченого ст. 44³ КУпАП, повністю знайшла своє підтвердження у зібраних та досліджених в судовому засіданні письмових доказах та поясненнях.

Разом з тим, враховуючи характер вчиненого ним правопорушення, ступінь вини, щире каяття, згідно ст. 22 КУпАП, суд вважає за можливе звільнити ОСОБА_1 від адміністративної відповідальності, обмежившись усним зауваженням.

Суд постановив ОСОБА_1 визнати винним у вчиненні адміністративного правопорушення, передбаченого ст. 44³ КУпАП, оголосити йому усне зауваження, а справу закрити³³.

ОСОБА_1 24.07.2020 року о 12 год. 15 хв. в м. Києві по Столичному шосе, керуючи т/з «Богдан» д.н.з. НОМЕР_1, здійснював перевезення пасажирів у міському сполученні за

---

³² Постанова Козелецького районного суду Чернігівської області від 01.09.2020, у справі № 734/1952/20. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/91286194>

³³ Постанова Солом'янського районного суду м. Києва від 08.09.2020, у справі № 3/7280/20. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/91421695>

Зміст превентивної діяльності Національної поліції в умовах загострення санітарно-епідемічної ситуації

регулярним маршрутом №193 Корчувате-Дарницька площа без засобів індивідуального захисту, чим порушив п.п. 7 п. 3 Постанови КМУ № 392 від 28.05.2020 «Про встановлення карантину з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2». Тобто, ОСОБА_1 своїми діями вчинив адміністративне правопорушення, передбачене ст. 44³ КУпАП.

ОСОБА_1 в судовому засіданні свою вину у вчиненому правопорушенні не визнав.

Дослідивши матеріали справи, суд вважає за необхідне визнати ОСОБА_1 винним за ст. 44³ КУпАП, оскільки його вина за ст. 44³ КУпАП підтверджується відомостями, відміченими в протоколі про адміністративне правопорушення серії ГП № 533053 від 24.07.2020, іншими зібраними у справі матеріалами.

Враховуючи характер вчиненого правопорушення, дані про особу ОСОБА_1, наслідки вчиненого ним правопорушення, суд вважає за необхідне застосувати відносно нього адміністративне стягнення за ст. 44³ КУпАП у виді штрафу.

Керуючись ст. 40¹ КУпАП, відповідно до якої судовий збір у провадженні по справі про адміністративне правопорушення у разі винесення судом постанови про накладення адміністративного стягнення сплачується особою, на яку накладено таке стягнення, стягнути з ОСОБА_1 судовий збір на користь держави.

Суд постановив ОСОБА_1 визнати винним у вчиненні адміністративного правопорушення, передбаченого ст. 44³ КУпАП та застосувати адміністративне стягнення у виді штрафу в розмірі однієї тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, що становить 17 000 (сімнадцять тисяч) гривень³⁴.

За результатами досліджень судових рішень у справах про адміністративні правопорушення за ст. 44³ КУпАП, доходимо висновку, що суди ключову увагу приділяють доказам, їх допустимості та достатності, а також законності рішення, тобто його ухвалення на підставі норм матеріального адміністративно-деліктного права з дотриманням вимог процесуального адміністративно-деліктного права.

---

³⁴ Постанова Голоосіївського районного суду м. Києва від 01.09.2020, у справі № 752/14445/20. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/91282734>

**Превентивна діяльність Національної поліції в умовах загострення
санітарно-епідемічної ситуації**

Нагадаємо, що встановлення складу адміністративного правопорушення за ст. 44³ КУпАП здійснюється за допомогою доказів в справі про адміністративне правопорушення, якими є будь-які фактичні дані, на основі яких у визначеному законом порядку орган (посадова особа) встановлює наявність чи відсутність адміністративного правопорушення, винність даної особи в його вчиненні та інші обставини, що мають значення для правильного вирішення справи. Ці дані встановлюються протоколом про адміністративне правопорушення, поясненнями особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, потерпілих, свідків, висновком експерта, речовими доказами, показаннями технічних приладів та технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, у тому числі тими, що використовуються особою, яка притягається до адміністративної відповідальності, або свідками, а також працюючими в автоматичному режимі, чи засобів фото- і кінозйомки, відеозапису, у тому числі тими, що використовуються особою, яка притягається до адміністративної відповідальності, або свідками, а також працюючими в автоматичному режимі, які використовуються при нагляді за виконанням правил, норм і стандартів, що стосуються забезпечення безпеки дорожнього руху, протоколом про вилучення речей і документів, а також іншими документами. Одним із ключових джерел доказів є пояснення особи (**Додаток 3**).

Судова практика критично відноситься до показів посадових осіб органу публічної влади – Національної поліції. Так, колегія суддів Касаційного адміністративного суду зазначила таке: цінність свідка полягає в його безпосередньому об'єктивному сприйнятті обставини справи за допомогою органів чуттів і відсутності юридичної зацікавленості у вирішенні справи. І саме з огляду на своє нейтральне становище людина здатна об'єктивно та правильно засвідчити події і факти так, як вони дійсно відбувалися для можливості уникнення формалізму та зловживання процесуальними правами³⁵.

---

³⁵ Постанова Верховного Суду від 29 квітня 2020 року у справі №161/5372/17 (адміністративне провадження №К/9901/34016/18). URL: http://reyestr.court.gov.ua/Review/88986779?fbclid=IwAR3LD_axLQrF2uuMCnDmgzylomQkVLRBPLamyZKbi1h2OcyHykxSYHqCigw

Рапорт працівника поліції не може слугувати однозначним доказом винуватості особи у вчиненні адміністративних правопорушень³⁶.

Завжди слід об'єктивно та неупереджено підходити до вивчення норм позитивного права та критичного його сприйняття, оскільки від правильності розуміння норми, залежить дотримання принципу законності під час провадження у справах про адміністративні правопорушення. Яскравими прикладами є постанови судів, які визнали відсутність складу правопорушення у діях особи, яка здійснювала торгівлю під час карантину, оскільки заборони встановлені постановою Кабінету Міністрів України стосувалися суб'єктів господарювання, так само це стосувалося і керуючої магазином «Фора».

Важливо розуміти і об'єктивну сторону діяння, наприклад, відкриті двері магазину не свідчать про приймання відвідувачів, покупців, й складання протоколу про адміністративне правопорушення за таких обставин є наперед незаконним, а у діях такої особи відсутній склад адміністративного правопорушення.

Ефективним джерелом доказів вчинення адміністративного правопорушення є відеозйомка. Однак, за таких обставин важливо враховувати правові позиції допустимості таких відеозаписів, які викладені у рішеннях судів, зокрема й те, що у протоколі про адміністративне правопорушення має бути зазначеним технічний засіб, яким здійснено фото або відеозапис, оскільки відеозапис, поданий відповідачем (поліцейським) на підтвердження факту порушення, не може вважатися належним доказом у зв'язку з тим, що протокол про адміністративне правопорушення не містить посилань на технічний засіб, за допомогою якого здійснено даний відеозапис³⁷. У зв'язку із цим необхідно обов'язково зазначати у протоколі відомості про технічні прилади та технічні засоби, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, за допомогою яких здійснювалася відповідна відеозйомка.

Зазвичай, такі записи подають до суду на лазерних дисках. Однак і у цьому разі слід пам'ятати про допустимість вказаного

---

³⁶ Постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду від 20 травня 2020 року у справі № К/9901/33786/18. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/89325656?fbclid=IwAR2ifxESZiPBB88y04yEeSLV3HjdBK0nPz0EB-40etcHiaadqj-4xxiTyA>

³⁷ Постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду від 15 листопада 2018 року у справі № 524/5536/17. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/77860158>

джерела доказів. Адже судова практика демонструє правову позицію, за якою суд визнав неможливість використання при обґрунтуванні винуватості особи відеозапису з оптичного диску з камери зовнішнього відеоспостереження, яка була встановлена на будівлі, оскільки він не є оригіналом відеозапису. Зокрема, суд, мотивуючи своє рішення про відхилення і про неможливість використання як доказу винуватості особи зазначеного відеозапису, послався на висновок експертизи відеозапису, згідно якого надана на дослідження відеофонограма з оптичного диску є копією, а тому встановити технологічні властивості відеофонограми (ознаки монтажу, порушення безперервності запису, стирання, обрізання тощо) неможливо. Перевірка вказаних обставин могла суттєво вплинути на висновки щодо встановлення обставин події³⁸. Як наслідок, важливо зберігати оригінал запису на відповідному технічному засобі до розгляду справи по суті.

Слід враховувати сучасну правову доктрину, у тому числі озвучену Європейським судом з прав людини у відповідних його рішеннях. Так, у своєму рішенні від 20.02.2020 у справі «Zelčs v. Latvia» Європейський суд з прав людини пристав на думку, що тримання заявника у поліцейському автомобілі не було передбачено законом з огляду на §1 ст.5 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод³⁹. Отже, складання протоколу про адміністративне правопорушення не може проводитися у транспортному засобі поліції.

2.2. Особливості реагування працівників Національної поліції на порушення карантину людей, передбаченого ст. 44³ КУАП

Маємо визнати, що питання створення алгоритмів (протоколів) дій поліцейських під час реагування на адміністративні правопорушення а ні Міністерством внутрішніх справ України, а ні центральним органом управління Національної поліції України не розв'язані, на що вказує відсутність відповідних відомчих наказів, інструкцій, які б регламентували поведінку поліцейських щодо реагування на повідомлення про адміністративні правопорушення та їх

---

³⁸ Постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Другої судової палати Касаційного кримінального суду від 31 жовтня 2019 року у справі № 404/700/17. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/85390646?fbclid=IwAR2tZAQY2tarcZx2mARwuSORrHf0iXQN9YmCVtxm9VC7xjBPxyvqVxSsSd8>.

³⁹ Чому порушника ПДР не можна тримати в поліцейському автомобілі. URL: https://zib.com.ua/ua/142202-esp1_poyasniv_chomu_porushnika_pdr_ne_mozhna_trimati_v_polic.html?fbclid=IwAR2PjPlfInAC7z_OXY5t9_qL-qNpnMCPvG7PG2U9mpKXouLMPJSRBB6MJg

Зміст превентивної діяльності Національної поліції в умовах загострення санітарно-епідемічної ситуації

документування, так як це визначається у Інструкції з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні, затвердженої наказом МВС від 07 липня 2017 року № 575, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 31 липня 2017 року за № 937/30805⁴⁰, під час реагування на повідомлення про кримінальні правопорушення. Безперечно, це є значним недоліком під час аналізу ефективності поліцейської діяльності з виявлення, документування та протидії адміністративним правопорушенням. Адже такі умови надають перевагу саме адміністративному розсуду поліцейських щодо якості документування адміністративних правопорушень, вчинення процесуальних дій, наприклад, огляду на стан сп'яніння, затримання, вилучення тощо.

Таким чином досліджуючи особливості самого реагування на правопорушення за ст. 44³ КУпАП, звернемося до положень Інструкції з організації реагування на заяви і повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події та оперативного інформування в органах (підрозділах) Національної поліції України, затвердженою наказом МВС України від 27.04.2020 № 357⁴¹. Адже саме Інструкція з організації реагування на заяви і повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події та оперативного інформування в органах (підрозділах) Національної поліції України встановлює порядок реагування на заяви і повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події, а також оперативного інформування в центральному органі управління поліції, міжрегіональних територіальних органах Національної поліції України, територіальних органах поліції в Автономній Республіці Крим та м. Севастополі, областях, м. Києві, їх територіальних (відокремлених) підрозділах.

Очевидно, що реагування на правопорушення відбувається з моменту отримання інформації про таке правопорушення, а тому

---

⁴⁰ Про затвердження Інструкції з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні: наказ МВС України від 07.07.2017 № 575. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0937-17#Text>

⁴¹ Про затвердження Інструкції з організації реагування на заяви і повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події та оперативного інформування в органах (підрозділах) Національної поліції України: наказ МВС України від 27.04.2020 № 357. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0443-20#n7>

**Превентивна діяльність Національної поліції в умовах загострення
санітарно-епідемічної ситуації**

розпочинається з прийняття інформації від заявника диспетчером лінії «102» або під час особистого звернення до підрозділу поліції заявника до чергової служби. Однак, вказані питання є виключно внутрішньо організаційними аспектами реагування на повідомлення про адміністративне правопорушення та не звернені на зовнішню сферу діяльності поліції – безпосередньо на суспільні відносини, у яких і відбувається порушення правил щодо карантину людей.

Зосередимо увагу саме на повноваженнях та порядку дій поліцейських, які здійснюватимуть реагування на таку інформацію, залишивши поза увагою питання прийняття такого повідомлення та його реєстрації.

Працівникам, що перебувають у складі наряду патрульної поліції, групи реагування патрульної поліції (далі – ГРПП), чи іншим нарядам) у разі отримання від диспетчера (оперативного чергового) завдання про здійснення реагування на правопорушення про порушення правил щодо карантину людей, необхідно: 1) за наявності планшетного пристрою проставити в системі Інформаційного порталу Національної поліції (далі – ІПНП) відповідні відмітки про прийняття виклику, прибуття на місце події, закінчення виконання завдання, обставини правопорушення та результати реагування; 2) за наявності на місці події осіб, які потребують медичної допомоги, викликати екстрену медичну допомогу, до прибуття якої вживати невідкладні дії, спрямовані на врятування та збереження життя людини; 3) за наявності на місці події заявника (потерпілого) з'ясувати обставини правопорушення або події; 4) установити особи потерпілих, свідків або очевидців правопорушення, прикмети осіб, які підозрюються в його вчиненні, та вжити заходів щодо їх затримання. Про прикмети правопорушників, напрямок їх руху (марка, модель транспортного засобу, номерний знак, інші характерні ознаки), об'єкти посягань поінформувати диспетчера (оперативного чергового) для орієнтування інших нарядів поліції; 5) невідкладно забезпечити збір необхідних матеріалів перевірки; 6) якщо заяви та повідомлення про правопорушення не потребують додаткової перевірки, за наявності планшетного пристрою поліцейський повинен унести до системи ІПНП відомості про обставини події, ужиті заходи та зазначити, що звернення розглянуто на місці або відомості про подію не підтвердилися; 7) з'ясувати в заявника (потерпілого) абонентський номер телефону та адресу електронної пошти, а також зручний для нього спосіб отримання відповіді про результати розгляду його заяви чи повідомлення.

Зміст превентивної діяльності Національної поліції в умовах загострення санітарно-епідемічної ситуації

Орієнтовний час прибуття наряду поліції на місце події з моменту призначення наряду для реагування на правопорушення порушення правил щодо карантину людей (з урахуванням середньої швидкості руху автомобіля 40 - 50 км/год) складає: 1) у межах міста: до 7 хвилин – при перебуванні наряду в зоні оперативного реагування; до 10 хвилин – у разі якщо задіяно наряд з іншої (сусідньої) зони обслуговування; 2) у сільській місцевості: до 20 хвилин - при перебуванні наряду в зоні оперативного реагування; до 40 хвилин – у разі якщо задіяно наряд з іншої дільниці. У разі ускладнення погодних умов, дорожньої обстановки та особливостей місцевості або інших непередбачуваних обставин загальний строк прибуття наряду поліції на місце вчинення правопорушення або події не повинен перевищувати часу, мінімально необхідного, для подолання відстані від місця дислокації наряду поліції до місця події.

Старший наряду поліції, який першим з'явився на місці події, зобов'язаний негайно поінформувати диспетчера (оперативного чергового) про прибуття та візуальне обстеження місця події, а в міру з'ясування обставин додатково надавати інформацію про заходи, які здійснено для охорони місця події, стан здоров'я заявника (потерпілого) та/або інших людей, пошкодження об'єктів, майна всіх форм власності, заходи, що здійснені для встановлення та затримання осіб, які вчинили правопорушення, кількість інших нарядів поліції, які прибули на виклик, та іншу інформацію, яка, на думку поліцейського, є важливою для припинення/розкриття правопорушення.

За відсутності (несправності) у наряду поліції планшетного пристрою, нестійкого рухомого (мобільного) зв'язку всі відмітки в системі ІППІ про «призначення», «прийняття», «прибуття» та «виконання» завдання, іншу необхідну інформацію за результатами реагування на правопорушення або події вносить диспетчер (оперативний черговий).

Якщо заява чи повідомлення про адміністративне правопорушення не потребує додаткової перевірки поліцейський за допомогою планшетного пристрою доповнює первинну інформацію в системі ІППІ відомостями про обставини події, ужиті заходи та зазначає, що звернення розглянуто на місці або відомості про подію не підтвердилися.

У разі наявності заявника або свідків адміністративного правопорушення поліцейські здійснюють їх опитування, уносять відомості про абонентський номер телефону заявника та адресу електронної пошти, а також зручний для нього спосіб отримання

**Превентивна діяльність Національної поліції в умовах загострення
санітарно-епідемічної ситуації**

відповіді про результати розгляду заяви чи повідомлення (поштою, електронною поштою).

У разі відсутності технічної можливості внести зазначені відомості до системи ІПНП поліцейський викладає необхідну інформацію в рапорті, який надає оперативному черговому підрозділу поліції, на території обслуговування якого відбулася подія.

Відповідальний по територіальному відділу (відділенню) поліції (начальник СРПП) або оперативний черговий роздруковує із системи ІПНП необхідні відомості про подію, додає до них рапорт наряду, який виїжджав на місце події, та матеріали перевірки (за наявності), після чого доповідає матеріали керівнику територіального відділу (відділення) поліції.

Відомості про результати розгляду заяви чи повідомлення про адміністративне правопорушення або подію вносяться уповноваженою посадовою особою до системи ІПНП, а відповіді надаються заявникам у зазначений заявниками спосіб.

На жаль, Алгоритм орієнтовних невідкладних дій працівника чергової служби, що міститься у додатку 1 до Інструкції з організації реагування на заяви та повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події та оперативного інформування в органах (підрозділах) Національної поліції України не містить типового алгоритму дій поліцейських щодо реагування на порушення правил щодо карантину людей. Найбільш близьким до цього, є розділ «XXXII. Епідемія», інформацію з якого можна лише частково використати для формування відповідного алгоритму дій поліції під час надходження інформації про порушення правил щодо карантину людей⁴².

Вважаємо, що поліцейські чергової служби під час організації реагування на повідомлення про порушення правил щодо карантину людей повинні:

1. З'ясувати: 1) час, місце, обставини та характер порушення правил щодо карантину людей; 2) кількість осіб, які порушують правила, їх стан, установчі дані, місцез перебування (місцезнаходження); за можливості уточнити інформацію чи є вказані особи такими, що перебувають на самоізоляції, контактними особами з хворою особою на інфекційну хворобу, інші відомості, які необхідні для забезпечення санітарно-епідеміологічної

---

⁴² Про затвердження Інструкції з організації реагування на заяви і повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події та оперативного інформування в органах (підрозділах) Національної поліції України: наказ МВС України від 27.04.2020 № 357. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0443-20#top>

Зміст превентивної діяльності Національної поліції в умовах загострення санітарно-епідемічної ситуації

безпеки поліцейських, які здійснюватимуть реагування на вказане адміністративне правопорушення; 3) установчі дані та місцеперебування (місцезнаходження) заявника.

2. Зареєструвати повідомлення в установленому порядку до ІПНП.

3. Забезпечити якісне протиепідемічне екіпіювання поліцейських, які здійснюватимуть реагування на повідомлення про порушення правил карантину людей.

4. Негайно направити до місця події наряди поліції для з'ясування обставин правопорушення про порушення правил карантину людей на місці події, за необхідності залучення додаткових сил і засобів поліції для оточення осередку епідемії, заборони виїзду та в'їзду до зони епідемії (при винесенні органом державної влади рішення щодо оголошення карантинної зони).

5. Негайно доповісти начальнику органу (підрозділу) поліції, його заступникам (відповідно до розподілу функціональних обов'язків), відповідальному по органу (підрозділу) поліції (начальнику СРПП) та до чергової служби вищого рівня.

6. Повідомити чергових прокуратури, територіальних органів (підрозділів) ДСНС та СБУ, інших органів державної влади та місцевого самоврядування.

7. У робочому зошиті для записів чергового фіксувати та негайно доповідати керівництву органу (підрозділу) поліції про всі повідомлення, які надходять від комісії з техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій.

8. У подальшому діяти згідно з рішеннями керівництва органу (підрозділу) поліції та надзвичайної протиепідемічної комісії.

9. Надіслати до чергової служби вищого рівня інформацію про обставини події, вжиті заходи та їх результати.

Ураховуючи вказані відомості, вважаємо, що алгоритм дій працівника чергової служби під час надходження повідомлення про порушення правил щодо карантину людей повинен бути затверджений відповідним наказом шляхом внесення змін до Інструкції з організації реагування на заяви та повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події та оперативного інформування в органах (підрозділах) Національної поліції України.

Вважаємо, що поліцейські, які здійснюють реагування на повідомлення про порушення правил щодо карантину людей на першому етапі реагування, разом із виконанням функцій щодо внесення відомостей про прийняття та реагування на вказане повідомлення до ІПНП повинні:

**Превентивна діяльність Національної поліції в умовах загострення
санітарно-епідемічної ситуації**

До прибуття на місце події:

- 1) проаналізувати зміст повідомлення;
- 2) за наявності відомостей про заявника, його контактного телефону, зв'язатися з ним та уточнити відомості про зміст правопорушення (його склад);
- 3) звернути увагу на дотримання заходів особистої безпеки. Бути озброєними окрім пістолета з двома спорядженими магазинами, засобами індивідуального захисту (бронежилетом та захисним шоломом), засобами активної оборони (гумовим або пластиковим кийком, засобами, спорядженими речовинами сльозогінної та дратівної дії, засобами обмеження рухомості), мати при собі засоби протиепідемічного захисту, а саме: засоби індивідуального захисту шкіри, слизових оболонок й органів дихання (респіратор медичний, окуляри, гумові рукавички (медичні), антисептики, та інше майно, а саме костюм проти інфекційний тощо.

Прибувши на місце події:

- 1) оцінити обстановку, доповісти диспетчеру про прибуття та (за можливості) обставини події, обмежити доступ сторонніх осіб до місця події
- 2) встановити заявника, провести його опитування, за бажанням останнього прийняти заяву;
- 3) за наявності на місці події осіб, які мають ознаки інфекційної хвороби, викликати карету екстреної медичної допомоги та медицини катастроф;
- 4) обмежити доступ сторонніх до місця події про правопорушення щодо порушення карантину людей;
- 5) встановити свідків, їх установчі дані, провести їх опитування щодо обставин правопорушення. Обов'язково у поясненні відображати відомості про час, дату, місце події правопорушення, зміст порушення (яке саме порушення відбулося, наприклад торгівля у промисловому магазині шляхом реалізації товарів покупцям у кількості, особа має перебувати у самоізоляції, особа інфікована вірусною інфекцією тощо), фактичні дані які відомі свідкові, чи має свідок дані, що підтверджують вчинення правопорушення (наприклад, відеозапис, інші свідки події, учасники події – наприклад, покупці);
- 6) встановити особу, яка притягатиметься до адміністративної відповідальності (її установчі дані), опитати таку особу. За неможливості на місці події встановити особу правопорушника, або неможливості скласти протокол про адміністративне правопорушення на місці події, використати

Зміст превентивної діяльності Національної поліції в умовах загострення санітарно-епідемічної ситуації

заходи забезпечення провадження у справі про адміністративне правопорушення (доставлення, адміністративне затримання, за необхідності вилучення речей (наприклад, при здійсненні господарської діяльності, пов'язаної із прийняттям покупців та реалізацією товарів, інші заходи забезпечення передбачені ст. 260 КУпАП). У разі встановлення у особи, яка підозрюється у вчиненні правопорушення, ознак інфекційної хвороби максимально обмежити контакт з нею (нагадаємо, що притягти особу до адміністративної відповідальності за ст. 44³ КУпАП можна впродовж 3 місяців (ст. 38 КУпАП), передати таку особу працівників охорони здоров'я. транспортування такої особи до місця госпіталізації чи медичного огляду здійснювати у службовому автомобілі екстреної медичної допомоги та медицини катастроф.

7) за можливості проводити відеофіксацію з моменту прибуття на місце події до завершення реагування на повідомлення;

8) зібрати відомості про нормативно-правові акти, особливо органів місцевого самоврядування, норми яких встановлюють відповідні карантинні обмеження. Якщо це особа, яка перебуває на самоізоляції, зробити відповідні запити до санітарно-епідеміологічної служби тощо.

9) скласти протокол про адміністративне правопорушення, до якого додати: заяву про правопорушення (за наявності), пояснення особи, яка притягається до адміністративної відповідальності; пояснення свідків; у протоколі про адміністративне правопорушення зазначити про наявність відео зйомки, за допомогою яких технічних приладів та технічних засобів проводилася відео фіксація (марка, модель камери тощо); долучити до протоколу як речовий доказ відповідну відео зйомку (диск, флеш-пам'ять тощо), нормативні акти органів державної влади, місцевого самоврядування, які визначають відповідні обмеження, відомості закладів охорони здоров'я про перебування особи на самоізоляції тощо. Діяти з урахуванням знань, викладених вище.

10) про всі зміни, які пов'язані з учиненням правопорушення та відбуваються в присутності поліцейських, доповідати (за можливості) диспетчерові (у тому числі з використанням заздалегідь розроблених кодованих слів) та діяти за його вказівками;

11) у разі перебування на місці події декількох нарядів поліції поліцейські мають розташовуватися так, щоб бачити один

**Превентивна діяльність Національної поліції в умовах загострення
санітарно-епідемічної ситуації**

одного і при застосуванні вогнепальної зброї не опинитися на лінії вогню;

12) за наявності планшетного пристрою проставити в системі ПІНП відповідні відмітки про прийняття виклику, прибуття на місце події, закінчення виконання завдання, обставини правопорушення та результати реагування;

13) Після завершення реагування на повідомлення провести дезінфекцію, у тому числі й транспортного засобу.

Вимоги до складання протоколу про адміністративне правопорушення, передбачене ст. 44³ КУпАП, є загальними і передбачені Інструкцією з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення в органах поліції, затвердженою Наказом МВС України від 06.11.2015 № 1376⁴³.

Протокол про адміністративне правопорушення складається на спеціальному бланку, що виготовлений друкарським способом згідно з технічним описом бланка протоколу про адміністративне правопорушення, на якому проставлено відповідні серію та номер.

Усі реквізити протоколу про адміністративне правопорушення заповнюються чорнилом чорного або синього кольору, розбірливим почерком, державною мовою.

Не допускаються закреслення чи виправлення відомостей, що заносяться до протоколу про адміністративне правопорушення, а також унесення додаткових записів після того, як протокол про адміністративне правопорушення підписано особою, стосовно якої його складено.

Протокол про адміністративне правопорушення складається у двох примірниках, один з яких під розписку вручається особі, яка притягається до адміністративної відповідальності.

При складанні протоколу про адміністративне правопорушення в ньому зазначаються, зокрема:

- у графі «місце складання протоколу» - населений пункт або географічна точка;

- у графі «посада, найменування органу поліції, звання, прізвище, ім'я, по батькові особи, яка склала протокол» - прізвище, ім'я, по батькові посадової особи, яка склала протокол (повністю, без скорочень);

- у графі «склав цей протокол про те, що громадянин(ка)» - прізвище, ім'я та по батькові особи, яка притягається до адміністративної відповідальності (повністю, без скорочень);

---

⁴³ Про затвердження Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення в органах поліції: Наказ МВС України від 06.11.2015 № 1376. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1496-15#Text>

Зміст превентивної діяльності Національної поліції в умовах загострення санітарно-епідемічної ситуації

- у графі «назва документа, серія, №, ким і коли виданий» - документ, що посвідчує особу (серія, номер паспорта, дата видачі і назва органу, що його видав, або серія, номер іншого документа, що посвідчує особу, яка вчинила правопорушення (службове чи пенсійне посвідчення, студентський квиток тощо), дата видачі і найменування органу (установи, підприємства, організації), що його видав(ла));

- у графі «чи притягався(лася) до адміністративної відповідальності» - інформація щодо притягнення особи до адміністративної відповідальності впродовж року (за наявності);

- у графі «дата, час, місце вчинення і суть учиненого адміністративного правопорушення» - суть адміністративного правопорушення (повинна точно відповідати ознакам складу адміністративного правопорушення, зазначеним у статті КУпАП, за якою складено протокол);

- у графі «до протоколу додається» - пояснення особи, яка вчинила адміністративне правопорушення, викладені на окремому аркуші, рапорти посадових осіб органів поліції, довідки, акти тощо (у разі складення).

Якщо внаслідок вчинення адміністративного правопорушення заподіяно матеріальну шкоду, про це також зазначається в протоколі про адміністративне правопорушення.

При складанні протоколу про адміністративне правопорушення особі, яка притягається до адміністративної відповідальності, роз'яснюються її права, передбачені статтями 55, 56, 59, 63 Конституції України, статтею 268 КУпАП, повідомляється, що справу про адміністративне правопорушення буде розглянуто у строки, визначені статтею 277 КУпАП, про що робиться відмітка та ставиться підпис особи, яка притягається до адміністративної відповідальності.

Протокол про адміністративне правопорушення підписується уповноваженою посадовою особою, яка його склала, і особою, яка притягається до адміністративної відповідальності. За наявності свідків і потерпілих протокол про адміністративне правопорушення може бути підписано також цими особами.

У разі відмови особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, підписати протокол про адміністративне правопорушення у ньому робиться запис про це.

Особа, яка притягається до адміністративної відповідальності, має право подати пояснення і зауваження щодо змісту протоколу про адміністративне правопорушення та пояснення по суті адміністративного правопорушення, які

**Превентивна діяльність Національної поліції в умовах загострення
санітарно-епідемічної ситуації**

додаються до протоколу про адміністративне правопорушення, а також викласти мотиви своєї відмови підписати його.

У разі якщо особа, стосовно якої складається протокол про адміністративне правопорушення, не володіє українською мовою, протокол про адміністративне правопорушення складається за участю перекладача.

Особі, стосовно якої складається протокол про адміністративне правопорушення, пропонується надати по суті вчиненого адміністративного правопорушення письмове пояснення, яке підписується зазначеною особою. Пояснення може додаватися до протоколу про адміністративне правопорушення окремо, про що робиться запис у ньому.

Особа, яка притягається до адміністративної відповідальності, згідно зі статтею 63 Конституції України не несе відповідальності за відмову давати пояснення щодо себе, членів своєї сім'ї чи близьких родичів.

До протоколу про адміністративне правопорушення долучаються інші матеріали про адміністративне правопорушення (пояснення особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, потерпілих, свідків, висновок експерта, речові докази, протокол про вислування речей і документів, рапорти посадових осіб, а також інші документи та матеріали, що містять інформацію про правопорушення).

У разі якщо правопорушення вчинено кількома особами, протокол про адміністративне правопорушення складається стосовно кожної особи окремо.

У разі вчинення адміністративного правопорушення неповнолітньою особою віком від чотирнадцяти до шістнадцяти років протокол про адміністративне правопорушення складається стосовно одного з батьків неповнолітньої особи або особи, яка їх замінює, відповідно до частини третьої статті 184 КУпАП.

У разі вчинення неповнолітньою особою віком від шістнадцяти до вісімнадцяти років адміністративних правопорушень, передбачених статтями 44, 51, 121 - 127, частинами першою, другою і третьою статті 130, статтею 139, частиною другою статті 156, статтями 173, 174, 185, 190 - 195 КУпАП, протокол про адміністративне правопорушення складається стосовно цієї особи.

Протокол про адміністративне правопорушення та матеріали про вчинене адміністративне правопорушення відповідно до статті 257 КУпАП надсилаються (надаються) органу (посадовій особі), уповноваженому(ій) розглядати справи про адміністративні правопорушення.

Разом з тим, доречним буде звернути увагу на **основні недоліки у діяльності поліції під час затримання за порушення правил карантину**, які виявлені Асоціацією українських моніторів дотримання прав людини у діяльності правоохоронних органів.

Зокрема, варто пам'ятати, що відповідно до ст. 262 КУпАП, сам по собі **факт невиконання особою правил карантину не може бути підставою для її адміністративного затримання**. Основне завдання поліцейського – зафіксувати правопорушення складанням протоколу та зібрати відповідні докази протиправної поведінки.

Для уникнення порушень прав громадян та непорозумінь під час виконання службових обов'язків важливо пам'ятати, що **застосування до порушників карантину адміністративного затримання на підставі ст. 185 КУпАП «Злісна непокоря законному розпорядженню або вимозі поліцейського, члена громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону, військовослужбовця» у випадку відмови виконувати карантинні вимоги не у всіх випадках є виправдано та правомірно**.

У 2011 році Конституційний суд України розтлумачив поняття «злісної непокори» як **«відмову від виконання наполегливих неодноразово повторених законних вимог чи розпоряджень або відмову, виражену у зухвалій формі, що свідчить про явну зневагу до осіб, які охороняють громадський порядок»**.

Відповідно до ст. 29 Закону України «Про Національну поліцію» **адміністративне затримання як поліцейський захід примусового характеру має бути законним, необхідним, пропорційним та ефективним**. Відповідно ж до ст.ст. 43, 44 вказаного Закону застосування фізичної сили та спецзасобів має відбуватись **з урахуванням конкретної ситуації, характеру правопорушення та індивідуальних особливостей особи, яка вчинила правопорушення**.

Крім того, поліцейський зобов'язаний **засудеблено попередити особу про застосування фізичної сили або спеціальних засобів і надати їй достатньо часу для виконання законної вимоги**.

Найбільш поширені порушення прав громадян при затриманні працівниками поліції:

- затримання без достатніх на те підстав;
- використання фізичної сили за відсутності для цього нагальної потреби;

**Превентивна діяльність Національної поліції в умовах загострення
санітарно-епідемічної ситуації**

- надмірне застосування фізичної сили, у тому числі з використанням небезпечних для життя прийомів;
- застосування фізичних заходів впливу без урахування статі, віку та інших індивідуальних особливостей особи;
- невинуватен ситуацією застосування спеціальних засобів обмеження руху;
- відмова пояснити затримуваній особі підстави для затримання;
- застосування фізичної сили без попереднього попередження про такі наміри;
- відсутність фіксації обставин та порядку проведення затримання за допомогою портативних нагрудних відео реєстраторів⁴⁴.

---

⁴⁴ Дотримання поліцією прав громадян при затриманні за порушення карантину / В. Батчасв. – Київ: Асоціація УМДПЛ. 2020. 30 с.

РОЗДІЛ 3

ВЗАЄМОДІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ З ІНШИМИ СУБ'ЄКТАМИ В УМОВАХ ЗАГОСТРЕННЯ САНІТАРНО-ЕПІДЕМІЧНОЇ СИТУАЦІЇ

3.1. Особливості взаємодії Національної поліції України з органами МОЗ України в умовах загострення санітарно-епідемічної ситуації

Органи та підрозділи МОЗ України та МВС України, зокрема органи та підрозділи Національної поліції України, в умовах загострення санітарно-епідемічної ситуації тісно взаємодіють, адже від злагодженої діяльності цих двох міністерств залежить результат – санітарне та епідемічне благополуччя населення.

Положенням про Міністерство охорони здоров'я України, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 2015 р. № 267⁴⁵ визначено, що МОЗ є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, а також захисту населення від інфекційних хвороб, протидії ВІЛ-інфекції/СНІДу та іншим соціально небезпечним захворюванням, попередження та профілактики неінфекційних захворювань, забезпечує формування та реалізує державну політику зокрема у сфері епідеміологічного нагляду (спостереження), імунопрофілактики, промоції здорового способу життя та запобігання факторам ризику, попередження та зниження рівня вживання тютюнових виробів і їх шкідливого впливу на здоров'я населення, безпеки харчових продуктів, регламентації факторів середовища життєдіяльності населення, гігієнічної регламентації небезпечних факторів, створення національної системи крові, управління системою якості щодо безпеки крові, біологічної безпеки та біологічного захисту, боротьби із стійкістю до протимікробних препаратів, реагування на небезпеки для здоров'я та надзвичайні стани в сфері охорони здоров'я, а також забезпечення формування державної політики у сферах санітарного та епідемічного благополуччя населення.

Проведений нами аналіз діяльності Національної поліції України з органами МОЗ України в умовах загострення

---

⁴⁵ Про затвердження Положенням про Міністерство охорони здоров'я України: Постанова Кабінету Міністрів України від 25 березня 2015 р. № 267. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/267-2015-%D0%BF#Text>

**Превентивна діяльність Національної поліції в умовах загострення
санітарно-епідемічної ситуації**

санітарно-епідемічної ситуації дозволяє виокремити наступні напрями такої взаємодії.

1. Взаємодія під час функціонування електронного сервісу «**Дій вдома**» Єдиного державного веб-порталу електронних послуг та, зокрема, інформаційної системи епідеміологічного контролю за поширенням COVID-19, що є частиною сервісу. Станом на 15 червня 2020 року 40314 осіб скористалися мобільним додатком «Дій вдома»⁴⁶.

Така взаємодія врегульована Постановою Кабінету Міністрів України від 22.07.2020 № 641 «Про встановлення карантину та запровадження посиленних протиепідемічних заходів на території із значним поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2»⁴⁷. Порядок інформаційної взаємодії Єдиного державного веб-порталу електронних послуг, інформаційних систем Міністерства внутрішніх справ та Національної поліції, інформаційних систем Міністерства охорони здоров'я, державної установи «Центр громадського здоров'я Міністерства охорони здоров'я України», Служби безпеки, Міністерства соціальної політики встановлюється Міністерством цифрової трансформації та держателем відповідної інформаційної системи в обсязі, необхідному для виконання цієї постанови.

Згаданою Постановою Кабінету Міністрів України встановлено **Порядок здійснення протиепідемічних заходів, пов'язаних із самоізоляцією, який** визначає механізм здійснення протиепідемічних заходів, пов'язаних із самоізоляцією осіб, які можуть сприяти поширенню інфекційних хвороб або входять до групи ризику щодо ускладненого перебігу чи настання летальних випадків внаслідок гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2.

Самоізоляція здійснюється з метою запобігання поширенню на території України COVID-19 та зменшення кількості хворих з тяжким перебігом COVID19.

---

⁴⁶ «Дій вдома». 40 тис. українцев установили приложение для контроля самоизоляции. URL: https://focus.ua/ukraine/457242-dii_vdoma_40_tys_ukraintsev_ustanovili_prilozhenie_dlia_kontrolya_samoizoliatsii

⁴⁷ Про встановлення карантину та запровадження посиленних протиепідемічних заходів на території із значним поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2: Постанова Кабінету Міністрів України від 22.07.2020 № 641. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/641-2020-%D0%BF#Text>

З метою протидії поширенню COVID-19 використовується електронний сервіс «Дій вдома» Єдиного державного веб-порталу електронних послуг (далі - система).

До системи вноситься інформація про осіб, які потребують самоізоляції:

лікуючим лікарем - стосовно осіб, щодо яких є підозра на інфікування, або осіб, які хворіють на COVID-19 та не потребують госпіталізації;

працівниками закладів системи екстреної медичної допомоги - щодо передачі інформації про звернення осіб з підозрою на інфікування COVID-19;

працівниками державних установ МОЗ епідеміологічного профілю - стосовно осіб, які мали контакт з пацієнтом із підтвердженим випадком COVID-19 та несуть ризик поширення хвороби.

За погодженням з лікуючим лікарем або працівниками державних установ МОЗ епідеміологічного профілю особа, яка потребує самоізоляції, вносить інформацію самостійно за допомогою мобільного додатка системи.

Лікуючий лікар визначає на підставі галузевих стандартів у сфері охорони здоров'я строк самоізоляції хворого на COVID-19 або особи з підозрою на інфікування COVID-19.

Строк самоізоляції становить 14 днів для осіб, які:

мали контакт із хворим на COVID-19, крім осіб, які під час виконання службових обов'язків використовували засоби індивідуального захисту відповідно до рекомендацій щодо їх застосування, з моменту контакту із хворим;

здійснили перетин державного кордону або перетин контрольних пунктів в'їзду на тимчасово окуповану територію України та виїзду з неї та дали згоду на самоізоляцію з використанням системи через мобільний додаток, з моменту перетину державного кордону або перетину контрольних пунктів в'їзду на тимчасово окуповану територію України та виїзду з неї.

Зобов'язання щодо самоізоляції **припиняється автоматично** після закінчення строку самоізоляції.

Установлений строк самоізоляції може бути змінено відповідно до галузевих стандартів у сфері охорони здоров'я уповноваженими особами.

У разі призначення зобов'язання щодо самоізоляції до системи вноситься інформація про:

- 1) прізвище, ім'я, по батькові особи;
- 2) стать;
- 3) дату народження;

**Превентивна діяльність Національної поліції в умовах загострення
санітарно-епідемічної ситуації**

---

4) визначене особою місце самоізоляції (у разі ненадання особою відомостей про місце самоізоляції місцем самоізоляції вважається зареєстроване місце проживання особи);

5) зареєстроване місце проживання особи;

6) засоби зв'язку (номер телефону);

7) місце роботи, навчання, дитячий заклад та їх адреси;

8) можливість щодо забезпечення піклування іншими про особу;

9) стан здоров'я (зокрема про перебіг хвороби COVID-19, результати досліджень за методом полімеразної ланцюгової реакції, про госпіталізацію особи);

10) контактних осіб (за наявності);

11) строк самоізоляції.

Лікуючий лікар вносить до системи інформацію про хворих, які перебувають на самоізоляції з легким перебігом COVID-19, а також формує первинний перелік контактних осіб за інформацією хворих.

Працівники державних установ МОЗ епідеміологічного профілю в процесі проведення епідеміологічного розслідування верифікують первинний перелік контактних осіб та доповнюють інформацію про осіб, які потребують самоізоляції, з урахуванням розвитку COVID-19, встановлюють зобов'язання щодо самоізоляції таких осіб.

Особи, які потребують самоізоляції, зобов'язані постійно перебувати у визначеному ними місці самоізоляції, утримуватися від контакту з іншими особами, крім тих, з якими спільно проживають.

Поточний контроль за перебуванням особи в місці самоізоляції здійснюється за вибором особи в один із таких способів:

- працівниками Національної поліції, Національної гвардії відповідно до внутрішнього порядку заходів з контролю за самоізоляцією, державних установ МОЗ епідеміологічного профілю, посадовими особами, уповноваженими органами місцевого самоврядування;

- за допомогою системи через мобільний додаток.

Особа вважається такою, що обрала здійснення контролю за допомогою системи через мобільний додаток, з моменту авторизації в ньому. До моменту авторизації поточний контроль здійснюється працівниками Національної поліції, Національної гвардії, державних установ МОЗ епідеміологічного профілю, посадовими особами, уповноваженими органами місцевого самоврядування.

Взаємодія Національної поліції з іншими суб'єктами в умовах загострення санітарно-епідемічної ситуації

Поточний контроль за додержанням умов самоізоляції з використанням мобільного додатка здійснюється за допомогою сукупності інформації, зокрема перевірки відповідності фотографії обличчя особи еталонній фотографії, зробленій під час встановлення мобільного додатка, та геолокації мобільного телефону в момент фотографування.

Після встановлення мобільного додатка в будь-який час протягом доби особа отримує повідомлення (push-повідомлення). У разі отримання повідомлення особа повинна протягом 15 хвилин за допомогою мобільного додатка зробити фото свого обличчя.

У разі невідповідності геолокації або фотографії, відсутності зв'язку з мобільним додатком, видалення, встановлення обмежень щодо передачі інформації за допомогою мобільного додатка до органів Національної поліції надсилається повідомлення про випадок порушення умов самоізоляції. Надсилання повідомлення є підставою для подальшого здійснення органами Національної поліції, Національної гвардії контролю за додержанням зобов'язання щодо самоізоляції.

Надсилання повідомлення до органів Національної поліції не може бути окремою підставою для притягнення особи до адміністративної відповідальності за порушення правил карантину.

Поточний контроль за додержанням правил самоізоляції працівники Національної поліції, Національної гвардії, державних установ МОЗ епідеміологічного профілю, посадові особи, уповноважені органами місцевого самоврядування, здійснюють шляхом проведення перевірки фактичного перебування громадян за зазначеними ними адресами самоізоляції.

З метою контролю за дотриманням правил самоізоляції на вулицях, у парках, інших громадських місцях працівники Національної поліції, представники Національної гвардії, працівники, уповноважені органами місцевого самоврядування, проводять вибірккову перевірку документів, що посвідчують особу, підтверджують громадянство чи її спеціальний статус. На електронний запит уповноважених осіб за допомогою системи надається інформація про те, чи потребує особа самоізоляції.

Особи, які не мають можливості щодо забезпечення піклування про них у період самоізоляції іншими особами, повідомляють органам соціального захисту населення або вносять самостійно інформацію за допомогою мобільного додатка про неможливість одержати піклування.

Органи соціального захисту населення забезпечують соціальний супровід осіб, хворих на COVID-19.

**Превентивна діяльність Національної поліції в умовах загострення
санітарно-епідемічної ситуації**

За наявності можливості соціальний супровід забезпечується іншим особам, які потребують самоізоляції. Органи соціального захисту вносять до системи інформацію про неможливість здійснення соціального супроводу осіб, які не є хворими на COVID-19.

Особам, які потребують самоізоляції (крім осіб, які мають лабораторно підтверджений діагноз COVID-19) та щодо яких органи соціального захисту внесли до системи інформацію про неможливість їх соціального супроводу або щодо яких здійснюється поточний контроль за допомогою мобільного додатка, дозволяється:

- двічі на день виходити додому на прогулянку протягом не більше ніж однієї години на добу за умови використання засобів індивідуального захисту, зокрема респіраторів без клапана видиху або медичних масок без клапана видиху;

- відвідування місць торгівлі продуктами харчування, засобами гігієни, лікарськими засобами, медичними виробами, які розміщені на відстані не більше ніж 2 кілометри від місця самоізоляції, щодня протягом двох годин на добу за умови використання засобів індивідуального захисту, зокрема респіраторів без клапана видиху або медичних масок без клапана видиху.

Особа, яка перебуває на самоізоляції, має право звертатися за отриманням медичної допомоги. У невідкладних випадках особа, яка перебуває на самоізоляції, звертається за екстреною медичною допомогою.

Підсумовуючи, слід зазначити, що взаємодія Національної поліції та органів МОЗ України полягає у тому, що органи МОЗ вносять до системи «Дій удома» інформацію про осіб, які потребують самоізоляції, а Національна поліція здійснює поточний контроль дотримання правил самоізоляції.

2. Наступним напрямом взаємодії Національної поліції України з органами МОЗ України в умовах загострення санітарно-епідемічної ситуації вважаємо за необхідно визначити **проведення інструктажів для поліцейських перед патрулюванням громадських місць про правила дотримання карантину, особливості застосування протиепідемічних заходів, специфіку розповсюдження хвороби COVID-19, ознаки хвороби COVID-19** від медичних працівників, які мають достатньо професійних знань, умінь та навичок, щоб кваліфіковано роз'яснити незрозумілі питання.

Так, на період дії карантину забороняється⁴⁸:

1) перебування в громадських будинках і спорудах, громадському транспорті без вдягнутих засобів індивідуального захисту, зокрема респіраторів або захисних масок, що закривають ніс та рот, у тому числі виготовлених самостійно;

2) перебування на вулицях без документів, що посвідчують особу, підтверджують громадянство чи її спеціальний статус, без посвідчення про взяття на облік бездомної особи, довідки про звернення за захистом в Україні;

3) самовільно залишати місця самоізоляції, обсервації.

На час дії карантину в період з 00 год. 00 хв. 28 серпня 2020 р. до 00 год. 00 хв. 28 вересня 2020 р. забороняється:

1) в'їзд на територію України іноземцям та особам без громадянства, крім таких осіб, які:

- є одним із подружжя, батьками, дітьми, бабою або дідом громадянина України;

- прибувають в Україну з метою навчання у закладах вищої освіти;

- проходять військову службу у Збройних Силах;

- постійно або тимчасово проживають на території України та мають посвідку на постійне проживання або посвідку на тимчасове проживання;

- визнані біженцями або особами, які потребують додаткового захисту;

- мають дозвіл на застосування праці іноземців та осіб без громадянства;

- є працівниками дипломатичних представництв та консульських установ іноземних держав, представництв офіційних міжнародних місій, організацій, акредитованих в Україні, та членів їх сімей;

- є главами та членами офіційних делегацій іноземних держав, співробітниками міжнародних організацій, а також особами, які їх супроводжують, та в'їжджають в Україну на запрошення Президента України, Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, Офісу Президента України, Міністерства закордонних справ;

- є особами, які прибувають в Україну на запрошення Міністерства закордонних справ;

---

⁴⁸ Про встановлення карантину та запровадження посилених протиепідемічних заходів на території із значним поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2: Постанова Кабінету Міністрів України від 22.07.2020 № 641. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/641-2020-%D0%BF#Text>

**Превентивна діяльність Національної поліції в умовах загострення
санітарно-епідемічної ситуації**

- є водіями та/або членами екіпажу вантажних транспортних засобів, автобусів, що здійснюють регулярні перевезення, членами екіпажів повітряних, морських і річкових суден, членами поїзних і локомотивних бригад;

- є інструкторами збройних сил держав - членів НАТО та держав - учасниць програми НАТО "Партнерство заради миру", які беруть участь у заходах з підготовки підрозділів Збройних Сил або прибувають на запрошення Міністерства оборони;

- є діячами культури, що прибувають на запрошення закладу культури разом з однією особою, що супроводжує кожного з них;

- прибувають для участі в офіційних спортивних змаганнях, що проходять на території України, та супроводжуючих їх осіб;

- є технічними спеціалістами, які прибувають в Україну на запрошення представників українських підприємств;

- є особами, що здійснюють перевезення гемопоетичних стовбурових клітин для трансплантації;

- прибувають на лікування до закладів охорони здоров'я України;

- є офіційними спостерігачами від іноземних держав та міжнародних організацій, які вестимуть спостереження за ходом виборчого процесу відповідних виборів.

Іноземцям та особам без громадянства, яким згідно з підпунктом 1 цього пункту заборонено в'їзд на територію України, за наявності підстав гуманітарного характеру Голова Державної прикордонної служби може дозволити перетнути державний кордон.

Іноземці та особи без громадянства, які перетинають державний кордон на в'їзд в Україну (крім іноземців, осіб без громадянства, які постійно проживають на території України, та осіб, яких визнано біженцями, або осіб, які потребують додаткового захисту, працівників дипломатичних представництв та консульських установ іноземних держав, представництв офіційних міжнародних місій, організацій, акредитованих в Україні, та членів їх сімей, військовослужбовців (підрозділів) збройних сил держав - членів НАТО та держав - учасниць програми НАТО "Партнерство заради миру", які беруть участь у заходах з підготовки підрозділів Збройних Сил), повинні мати поліс (свідоцтво, сертифікат) страхування, що виданий страховою компанією, яка зареєстрована в Україні, або іноземною страховою компанією, яка має представництво на території України чи договірні відносини із страховою компанією - партнером на території України (асистанс), та покриває

витрати, пов'язані з лікуванням COVID-19, обсервацією, та діє на строк перебування в Україні;

2) перетинання контрольних пунктів в'їзду на тимчасово окуповані території в Донецькій та Луганській областях, Автономної Республіки Крим та м. Севастополя та виїзду з них іноземцями та особами без громадянства без наявного поліса (свідоцтва, сертифіката) страхування, що виданий страховою компанією, яка зареєстрована в Україні, або іноземною страховою компанією, яка має представництво на території України чи договірні відносини із страховою компанією - партнером на території України (асистанс), та покриває витрати, пов'язані з лікуванням COVID-19, та діє на строк перебування в Україні.

Уповноважена службова особа підрозділу охорони державного кордону відмовляє іноземцям та особам без громадянства:

- у перетинанні державного кордону в порядку, визначеному статтею 14 Закону України "Про прикордонний контроль", у випадках, визначених у підпункті 1 цього пункту;

- у в'їзді на тимчасово окуповані території в Донецькій та Луганській областях, Автономної Республіки Крим та м. Севастополя та виїзді з них згідно з Порядком в'їзду та тимчасово окуповану територію України та виїзду з неї, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 4 червня 2015 р. № 367 та Порядком в'їзду осіб, переміщення товарів на тимчасово окуповані території у Донецькій та Луганській областях і виїзду осіб, переміщення товарів з таких територій, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 17 липня 2019 р. № 815, у випадку, визначеному в підпункті 2 цього пункту.

На території регіону (адміністративно-територіальної одиниці), на якій встановлено "зелений" рівень епідемічної небезпеки, забороняється:

1) проведення масових (культурних, спортивних, розважальних, соціальних, релігійних, рекламних та інших) заходів за участю більше однієї особи на 5 кв. метрів площі будівлі або території (якщо захід проводиться на відкритому повітрі), а також діяльність кінотеатрів та закладів культури з наповненістю кінозалів або залів понад 50 відсотків місць у кожному окремому кінозалі або залі. Організатор заходу є відповідальним за дотримання між учасниками фізичної дистанції не менше ніж 1,5 метра у разі проведення заходу із розміщенням учасників стоячи;

**Превентивна діяльність Національної поліції в умовах загострення
санітарно-епідемічної ситуації**

---

2) здійснення регулярних та нерегулярних перевезень пасажирів автомобільним транспортом, зокрема перевезень пасажирів на міських автобусних маршрутах у режимі маршрутного таксі, в електричному (трамвай, тролейбус), залізничному транспорті, у міському, приміському, міжміському, внутрішньообласному та міжобласному сполученні, в кількості більшій, ніж кількість місць для сидіння, що передбачена технічною характеристикою транспортного засобу, визначена в реєстраційних документах на цей транспортний засіб.

Перевізник несе відповідальність за забезпечення водіїв засобами індивідуального захисту, зокрема респіраторами або захисними масками, та здійснює контроль за використанням засобів індивідуального захисту, зокрема респіраторів або захисних масок пасажирями під час перевезення, у тому числі виготовлених самостійно;

3) проведення дискотек, робота розважальних закладів (нічних клубів), діяльність закладів громадського харчування із організацією дозвілля (ресторанів, кафе, барів, закусочних, їдалень, кафетеріїв, буфетів тощо);

4) відвідування закладів дошкільної, загальної середньої, позашкільної та спеціалізованої мистецької освіти у разі, коли на самоізоляції через контакт з пацієнтом з підтвердженим випадком COVID-19 перебуває більше ніж 50 відсотків здобувачів освіти та персоналу закладу освіти.

На території регіону (адміністративно-територіальної одиниці), на якій встановлено “жовтий” рівень епідемічної небезпеки, додатково до протиепідемічних обмежень, встановлених для “зеленого” рівня епідемічної небезпеки, забороняється:

1) відвідування сторонніми особами установ і закладів соціального захисту, в яких тимчасово або постійно проживають/перебувають громадяни похилого віку, ветерани війни і праці, особи з інвалідністю, особи із стійкими інтелектуальними або психічними порушеннями, установ і закладів, що надають соціальні послуги сім'ям/особам, які перебувають у складних життєвих обставинах, крім установ і закладів, які надають соціальні послуги екстрено (кризово);

2) діяльність хостелів;

3) роботу після 24-ї та до 7-ї години суб'єктів господарювання з надання послуг громадського харчування без організації дозвілля (ресторанів, кафе, барів, закусочних, їдалень, кафетеріїв, буфетів тощо), крім діяльності з надання послуг

громадського харчування із здійсненням адресної доставки замовлень та замовлень на винос.

На території регіону (адміністративно-територіальної одиниці), на якій встановлено “зелений” та “жовтий” рівень епідемічної небезпеки, дозволяється проведення спортивних заходів спортсменів національних збірних команд України з олімпійських, неолімпійських, національних видів спорту, видів спорту осіб з інвалідністю та спортсменів командних ігрових видів спорту професійних спортивних клубів за умови дотримання учасниками таких заходів відповідних санітарних і протиепідемічних заходів та здійснення обов'язкового щоденного контролю стану здоров'я учасників.

На території регіону (адміністративно-територіальної одиниці), на якій встановлено “помаранчевий” рівень епідемічної небезпеки, додатково до протиепідемічних обмежень, передбачених для “зеленого” та “жовтого” рівня епідемічної небезпеки, забороняється:

1) проведення масових (спортивних, соціальних, релігійних, рекламних та інших) заходів за участю більш як 220 осіб та більше однієї особи на 10 кв. метрів площі будівлі або території (якщо захід проводиться на відкритому повітрі), де проводиться захід;

2) діяльність закладів, що надають послуги з розміщення, крім готелів;

3) відвідування закладів освіти здобувачами освіти групами кількістю більш як 20 осіб, крім закладів дошкільної, загальної середньої, позашкільної та спеціалізованої мистецької освіти;

4) проведення закладами охорони здоров'я планових заходів з госпіталізації, крім:

- надання медичної допомоги внаслідок ускладненого перебігу вагітності та пологів;

- надання медичної допомоги вагітним, роділлям, породіллям, новонародженим;

- надання медичної допомоги у спеціалізованих відділеннях закладів охорони здоров'я пацієнтам з онкологічними захворюваннями;

- надання паліативної медичної допомоги у стаціонарних умовах;

- надання планової медичної допомоги закладам охорони здоров'я національного рівня, що надають високоспеціалізовану

**Превентивна діяльність Національної поліції в умовах загострення
санітарно-епідемічної ситуації**

допомогу, за умови дотримання відповідних санітарних та протиепідемічних заходів;

- проведення інших невідкладних і термінових заходів з госпіталізації, якщо внаслідок їх перенесення (відтермінування) існує значний ризик для життя або здоров'я людей.

Пацієнти, яким надається медична допомога у зв'язку з проведенням планових заходів з госпіталізації, підлягають тестуванню на COVID-19 відповідно до стандартів Міністерства охорони здоров'я;

5) діяльність спортивних залів, фітнес-центрів, крім спортивних залів, фітнес-центрів, які здійснюють приймання відвідувачів не більше однієї особи на 10 кв. метрів приміщення;

б) приймання дітей до дитячих закладів оздоровлення та відпочинку.

У разі встановлення помаранчевого рівня епідемічної небезпеки під час оздоровчої зміни в дитячому закладі оздоровлення та відпочинку робота такого закладу триває до кінця зазначеної зміни з дотриманням протиепідемічних заходів;

7) оздоровлення та відпочинок дітей за межами зазначеної території;

8) відвідування пунктів (місць) тимчасового тримання осіб, пунктів тимчасового перебування іноземців та осіб без громадянства, які незаконно перебувають в Україні, та пунктів тимчасового розміщення біженців, крім осіб, які надають правову допомогу особам, які перебувають в таких пунктах;

9) приймання відвідувачів закладами торговельного (у тому числі в магазинах, що розташовані у торговельно-розважальних центрах) і побутового обслуговування населення, крім випадків забезпечення перебування у приміщенні не більше одного відвідувача на 10 кв. метрів торговельної площі;

10) діяльність з надання послуг громадського харчування, крім випадків приймання відвідувачів із забезпеченням наповненості не більш як на 50 відсотків посадкових місць у приміщенні закладу.

На вході до передбачених цим пунктом закладів, місць проведення заходу, де встановлено обмеження щодо максимальної кількості осіб залежно від площі, розміщуються інформаційні матеріали із зазначенням можливої максимальної кількості відвідувачів.

Організатор заходу, власник закладу, який приймає відвідувачів, зобов'язаний контролювати їх кількість та обмежити доступ у разі перевищення допустимої кількості відвідувачів.

На території регіону (адміністративно-територіальної одиниці), на якій утворено “червоний” рівень епідемічної небезпеки, застосовуються за рішенням Державної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій визначені цим пунктом обмеження (одне, декілька або усі), згідно з якими додатково до протиепідемічних обмежень, передбачених для “зеленого”, “жовтого” та “помаранчевого” рівня епідемічної небезпеки, забороняються:

1) регулярні та нерегулярні перевезення пасажирів автомобільним, залізничним транспортом, міським електротранспортом, метрополітеном у міському сполученні, крім перевезення:

- легковими автомобілями, кількість пасажирів, включаючи водія, в яких не більше п'яти осіб без урахування осіб віком до 14 років;

- службовими та/або орендованими автомобільними транспортними засобами підприємств, закладів та установ за умови забезпечення водіїв та пасажирів під час таких перевезень засобами індивідуального захисту в межах кількості місць для сидіння і виключно за маршрутами руху, про які поінформовано не менше ніж за два дні органи Національної поліції;

1-1) посадка пасажирів у транспорт приміського, міжміського, внутрішньообласного та міжобласного сполучення;

2) відвідування закладів освіти здобувачами освіти;

3) приймання відвідувачів суб'єктами господарювання, які провадять діяльність у сферах культури, кінотеатрів, закладів громадського харчування (ресторанів, кафе тощо), торговельно-розважальних центрів, інших закладів розважальної діяльності, спортивних залів, фітнес-центрів, торговельного і побутового обслуговування населення, крім:

- торгівлі продуктами харчування, паливом, засобами гігієни, лікарськими засобами та виробами медичного призначення, ветеринарними препаратами, кормами, пестицидами та агрохімікатами, насінням і садивним матеріалом;

- провадження банківської та страхової діяльності, а також медичної практики, ветеринарної практики, діяльності автозаправних комплексів, діяльності з технічного обслуговування та ремонту транспортних засобів, технічного обслуговування реєстраторів розрахункових операцій, діяльності з ремонту комп'ютерів, побутових виробів і предметів особистого вжитку, об'єктів поштового зв'язку;

**Превентивна діяльність Національної поліції в умовах загострення
санітарно-епідемічної ситуації**

торгівельної діяльності та діяльності з надання послуг громадського харчування із застосуванням адресної доставки замовлень;

4) відвідування отримувачами соціальних або реабілітаційних послуг установ і закладів, що надають соціальні або реабілітаційні послуги сім'ям, особам, що перебувають у складних життєвих обставинах (тимчасове, денне перебування), крім установ і закладів, які надають соціальні послуги екстрено (кризово), центрів обліку бездомних осіб, мобільних бригад соціально-психологічної допомоги, соціального патрулювання.

На території регіону або окремої адміністративно-територіальної одиниці регіону, на якій встановлено “жовтий”, “помаранчевий” та “червоний” рівень епідемічної небезпеки, додатково можуть застосовуватись обмежувальні протиепідемічні заходи, визначені рішенням Державної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій або органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

На період дії карантину тимчасово дозволяється⁴⁹:

1) відповідно до підпункту 1 пункту 2 розділу II “Прикінцеві та перехідні положення” Закону України від 13 квітня 2020 р. № 555-IX “Про внесення змін до Закону України “Про захист населення від інфекційних хвороб” щодо запобігання поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)” обробка (в тому числі обмін інформацією в порядку, визначеному цією постановою) персональних даних осіб, визначених цією постановою як таких, що підлягають самоізоляції або обсервації, та медичних працівників зокрема:

- медичним працівникам закладів охорони здоров'я - щодо внесення до системи інформації в порядку, передбаченому цією постановою;

- державній установі “Центр громадського здоров'я Міністерства охорони здоров'я України”, державним установам епідеміологічного профілю Міністерства охорони здоров'я, Міністерству цифрової трансформації - щодо прізвища, імені, по батькові особи, дати народження, визначеного особою місця самоізоляції, зареєстрованого місця проживання, місця фактичного проживання особи, інформації про засоби зв'язку

---

⁴⁹ Про встановлення карантину та запровадження посилених протиепідемічних заходів на території із значним поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2: Постанова Кабінету Міністрів України від 22.07.2020 № 641. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/641-2020-%D0%BF#Text>

**Взаємодія Національної поліції з іншими суб'єктами в умовах загострення
санітарно-епідемічної ситуації**

(номер телефону), місця роботи, навчання, коротких відомостей про стан здоров'я та інших персональних даних у визначеному порядку інформаційної взаємодії між зазначеними суб'єктами з метою протидії поширенню COVID-19;

- органам соціального захисту населення - щодо прізвища, імені, по батькові особи, статі, дати народження, визначеного особою місця самоізоляції, зареєстрованого місця проживання, місця фактичного проживання особи, інформації про засоби зв'язку (номер телефону);

- державній установі "Центр громадського здоров'я Міністерства охорони здоров'я України", державним установам епідеміологічного профілю Міністерства охорони здоров'я, Міністерству цифрової трансформації, Національній службі здоров'я - щодо прізвища, імені, по батькові, посади, засобів зв'язку медичних працівників закладів охорони здоров'я;

- Національній поліції, Національній гвардії, Міністерству внутрішніх справ, органам місцевого самоврядування - щодо прізвища, імені, по батькові особи, дати народження, визначеного особою місця самоізоляції, зареєстрованого місця проживання, місця фактичного проживання особи, інформації про засоби зв'язку (номер телефону) з метою здійснення поточного контролю та щодо осіб, які порушили правила щодо карантину, санітарно-гігієнічні, санітарно-протиепідемічні правила і норми, визначені цією постановою.

- Адміністрації Державної прикордонної служби, Державній митній службі, Державній міграційній службі, Міністерству внутрішніх справ, Міністерству цифрової трансформації, державній установі "Центр громадського здоров'я Міністерства охорони здоров'я України" - щодо відомостей про дати перетину державного кордону України особою, серії та номера паспортного документа для виїзду за кордон, зареєстрованого місця проживання, місця фактичного проживання особи, інформації про засоби зв'язку (номер телефону), обмін цими відомостями між собою та, зокрема, внесення таких відомостей до системи.

Персональні дані, обробка яких дозволяється виключно з підстав, передбачених цією постановою, підлягають знеособленню, а у разі неможливості - знищенню протягом 30 днів після прийняття рішення про відміну карантину;

2) фізичним особам - підприємцям та фізичним особам, які провадять незалежну професійну діяльність, вести облік доходів і витрат без використання книг обліку доходів і витрат (книг обліку доходів), якщо ведення зазначених книг повинне розпочатися після встановлення карантину, за умови подальшого подання

**Превентивна діяльність Національної поліції в умовах загострення
санітарно-епідемічної ситуації**

такими особами книг обліку доходів і витрат (книг обліку доходів), до яких внесені дані про доходи і витрати, отримані (здійснені) ними, для реєстрації до контролюючих органів протягом трьох місяців з дня прийняття рішення про відміну карантину;

3) залучення до роботи без проходження попереднього (під час прийняття на роботу) та періодичних (протягом трудової діяльності) медичних оглядів працівників, зайнятих на важких роботах, роботах із шкідливими чи небезпечними умовами праці або таких, де є потреба у професійному доборі, робота яких пов'язана із забезпеченням безпеки руху та обслуговуванням залізничного транспорту, підприємств міжгалузевого промислового залізничного транспорту, працівників окремих професій, виробництв та організацій, діяльність яких пов'язана з обслуговуванням населення, визначених у переліку професій, виробництв та організацій, працівники яких підлягають обов'язковим профілактичним медичним оглядам, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 23 травня 2001 р. № 559 (Офіційний вісник України, 2001 р., № 21, ст. 950);

4) проведення акредитації освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, у віддаленому (дистанційному) режимі, а також ухвалення рішення про умовну (відкладену) акредитацію освітніх програм без проведення або з частковим проведенням акредитаційної експертизи.

3. Огляд поліцейських медичним працівником перед патрулюванням громадських місць.

Огляд поліцейських медичним працівником має на меті виключити наявність захворювань у самих поліцейських, які будуть нести службу у громадських місцях та спілкуватися з людьми.

Такий огляд має обов'язковий характер.

Такий огляд має включати вимірювання температури, тиску, візуальний огляд, а у разі необхідності і проведення тесту на виявлення COVID-19.

4. Залучення лікарів до он-лайн консультацій.

Розповсюдженою в період карантину стала практика он-лайн консультацій різних за фахом лікарів. Саме тому одним із напрямків взаємодії вважаємо он-лайн консультування лікарями поліцейських, які перебувають на службі з охорони публічного порядку та безпеки.

Таке консультування може стосуватися не тільки питань виявлених ознак, схожих на ознаки хвороби COVID-19. Консультація може проводитися з інших медичних питань, які

виникають на службі поліцейських (надання першої домедичної допомоги, тощо).

Он-лайн консультування може відбуватися за допомогою телефонного зв'язку, за допомогою відеозв'язку або он-лайн чатів у таких мобільних додатках, як Viber, Telegramm, Wats app, тощо.

Можливо, існує необхідність створення відповідного мобільного додатку для поліцейських та лікарів для проведення таких консультацій.

5. Виклик швидкої медичної допомоги (або, у разі наявності, спеціально обладнаних медичних бригад) у випадку виявлення у осіб ознак COVID-19.

Поліцейські у разі виявлення особи, у якої наявні ознаки хвороби COVID-19, має застосувати всіх необхідних заходів для ізоляції її від оточуючих, застосувати засоби індивідуального захисту відносно себе, викликати швидку медичну допомогу. **102** – номер гарячої лінії швидкої медичної допомоги.

У період карантину можуть бути організовані спеціально обладнані бригади медичної допомоги. Комплектація таких бригад унеможливає зараження медичних працівників та ізолює хворого від оточуючих за допомогою спеціальних захисних костюмів.

3.2. Взаємодія органів Національної поліції з органами державної влади та органами місцевого самоврядування в умовах загострення санітарно-епідемічної ситуації

Захист населення від інфекційних хвороб визначається одним із пріоритетних напрямів діяльності органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування.

У сфері захисту населення від інфекційних хвороб Кабінет Міністрів України розробляє і здійснює відповідні державні цільові програми, забезпечує фінансування та матеріально-технічне постачання закладів охорони здоров'я, установ і закладів державної санітарно-епідеміологічної служби, підприємств, установ та організацій, залучених до проведення заходів і робіт, пов'язаних з ліквідацією епідемії, координує проведення цих заходів і робіт, а також вирішує інші питання у межах повноважень, визначених законом⁵⁰.

Разом з цим, у зазначеній сфері органи місцевого самоврядування забезпечують проведення профілактичних і протиепідемічних заходів на територіях населених пунктів, у

---

⁵⁰ Міністерство юстиції України. URL: https://minjust.gov.ua/m/str_24798

**Превентивна діяльність Національної поліції в умовах загострення
санітарно-епідемічної ситуації**

місцях масового відпочинку населення та рекреаційних зонах, а також робіт по ліквідації епідемій та спалахів інфекційних хвороб і вирішують питання фінансового та матеріально-технічного забезпечення цих заходів і робіт.

Крім того, органи місцевого самоврядування здійснюють комплексні заходи, спрямовані на ліквідацію епідемій, спалахів інфекційних хвороб та їх наслідків, та забезпечують участь у боротьбі з інфекційними хворобами закладів та установ охорони здоров'я усіх форм власності, а також вирішують інші питання у межах повноважень, визначених законом⁵¹.

Спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади з питань охорони здоров'я у сфері захисту населення від інфекційних хвороб розробляє, затверджує і вводить у дію санітарно-протиепідемічні правила і норми, методи обстеження та лікування хворих, діагностики та профілактики інфекційних хвороб, інші нормативно-правові акти.

Також, він здійснює нагляд за додержанням підприємствами, установами, організаціями незалежно від форм власності та громадянами законодавства у сфері захисту населення від інфекційних хвороб, контролює виконання вимог санітарно-протиепідемічних правил і норм.

До повноважень спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади з питань охорони здоров'я належить ведення статистичного обліку інфекційних хвороб, а також аналіз і прогноз епідемічної ситуації в Україні та в окремих регіонах, розроблення обґрунтованих пропозицій, спрямованих на профілактику та зниження рівня інфекційних хвороб і поліпшення епідемічної ситуації, внесення їх в установленому законодавством порядку на розгляд Кабінету Міністрів України та вирішення інших питань у межах повноважень, визначених законом⁵².

Поліція у процесі своєї діяльності взаємодіє з органами правопорядку та іншими органами державної влади, а також органами місцевого самоврядування відповідно до закону та інших нормативно-правових актів, зазначається у ст. 5 Закону України «Про Національну поліцію»⁵³.

Аналіз взаємодії органів (підрозділів) Національної поліції з органами державної влади та органами місцевого самоврядування в умовах загострення санітарно-епідемічної

---

⁵¹ Міністерство юстиції України. URL: https://minjust.gov.ua/m/str_24798

⁵² Там само.

⁵³ Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. Урядовий кур'єр від 12.08.2015. № 146.

Взаємодія Національної поліції з іншими суб'єктами в умовах загострення санітарно-епідемічної ситуації

ситуації потребує класифікації такої взаємодії, зумовленої досягненням відповідної мети та цілей, наприклад розв'язання організаційних питань, реалізації превентивних заходів, впровадження адміністративно-деліктної чи кримінально-процесуальної діяльності поліції у суспільних відносинах. Така взаємодія має і декілька рівнів: 1) загальнодержавний, коли взаємодія відбувається на рівні центральних органів виконавчої влади, Кабінету Міністрів України, а також взаємодії центрального органу управління Національною поліцією України з Президентом України, у межах Ради національної безпеки і оборони України, з Верховною Радою України або Верховним Судом, Конституційним Судом України; 2) регіональному, коли зі сторони Національної поліції суб'єктом взаємодії виступають Головні управління Національної поліції в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі, як юридичні особи публічного права, з відповідними органами державної влади в областях, обласними радами тощо; 3) місцевому, коли суб'єктами взаємодії є територіальні підрозділи, які не є юридичними особами публічного права, з місцевими державними адміністраціями, підприємствами, установами, організаціями незалежно від форми власності, органами місцевого самоврядування (міські, районні, сільські, селищні ради та їх виконавчі органи), місцеві суди, громадські організації тощо.

Очевидно, що саме місцевий рівень найбільш наближений, як для кожного поліцейського, як суб'єкта взаємодії з органами державної влади та місцевого самоврядування, так і для органів місцевого самоврядування та місцевих державних органів, підприємств, установ, організацій, громадських організацій, для кожного мешканця територіальної громади, чий права, свободи та інтереси зачіпає загострення санітарно-епідемічної ситуації у регіоні, де проживає людина, її оточуючих.

Перш за все дослідимо організаційно-правову складову взаємодії органів (підрозділів) Національної поліції з органами державної влади та органами місцевого самоврядування в умовах загострення санітарно-епідемічної ситуації, спрямовану на реалізацію превентивних заходів з попередження поширення інфекційних хвороб чи інших небезпечних факторів, які призводять до загострення санітарно-епідемічної ситуації в Україні у цілому або в окремих її регіонах, адміністративно-територіальних одиницях.

Під час взаємодії МВС України (аналогічно і Національної поліції України – додано нами М.С.) та органів місцевого

самоврядування простежуються переважно організаційні та інформаційні аспекти взаємовідносин⁵⁴.

Інформаційна взаємодія Національної поліції України – це своєчасна, систематична передача об'єктивної інформації в питаннях правоохоронної діяльності від одного суб'єкта взаємодії до іншого. Система взаємного інформування базується на доборі інформації відповідно до потреб сторін, які взаємодіють. Добре налагоджена інформаційна взаємодія позитивно впливає на поінформованість про хід проведення правоохоронних заходів, вона дозволяє значно інтенсифікувати діяльність взаємодіючих суб'єктів без додаткових витрат на кадри і технічні засоби. Важливим етапом інформаційної взаємодії є належне реагування на передану інформацію. Під реагуванням необхідно розуміти відповідь про вжиті за повідомленням заходи, тобто наявність зворотного зв'язку. Взаємність не тільки підвищує поінформованість сторін, але й сприяє результативності у правоохоронній сфері⁵⁵.

Очевидно, що ведучи мову про взаємодію органів Національної поліції з органами державної влади та органами місцевого самоврядування в умовах загострення санітарно-епідемічної ситуації, слід по-перше, виділяти суб'єктів взаємодії з боку органів (підрозділів) Національної поліції, а саме індивідуальну (індивідуально-керівну) та колективну.

Зумовлено це тим, що відповідно до норми, викладеної у ч. 1 ст. 88 Закону України «Про Національну поліцію» керівники територіальних органів поліції повинні не менше одного разу на два місяці проводити відкриті зустрічі з представниками органів місцевого самоврядування на рівнях областей, районів, міст та сіл з метою налагодження ефективної співпраці між поліцією та органами місцевого самоврядування і населенням. На таких зустрічах обговорюється діяльність поліції, визначаються поточні проблеми та обираються найефективніші способи їх вирішення. Поміж цим, органи державної влади та органи місцевого самоврядування отримують від органів (підрозділів) Національної поліції необхідну інформацію про стан довкілля для гарантування кожній людині її права на безпечне для життя і здоров'я довкілля (ст. 50 Конституції України), котра дозволить корегувати

---

⁵⁴ Лялюк О.Ю. Деякі питання взаємовідносин органів та посадових осіб місцевого самоврядування з органами внутрішніх справ, прокуратури, Служби безпеки, судовими органами та органами юстиції. *Державне будівництво та місцеве самоврядування*. 2016. Вип. 31. С. 65.

⁵⁵ Процьких О.Ю. Інформаційна взаємодія Національної поліції України з органами публічної влади та громадськістю. *Право і безпека*. 2015. № 4 (59). С. 53-54.

подальші заходи, які вживаються у межах повноважень органів державної влади та місцевого самоврядування.

Адже питання санітарно-екологічної безпеки належить до інформації про стан довкілля (екологічна інформація) – відомості та/або дані про: стан складових довкілля та його компоненти, включаючи генетично модифіковані організми, та взаємодію між цими складовими; фактори, що впливають або можуть впливати на складові довкілля (речовини, енергія, шум і випромінювання, а також діяльність або заходи, включаючи адміністративні, угоди в галузі навколишнього природного середовища, політику, законодавство, плани і програми); стан здоров'я та безпеки людей, умови життя людей, стан об'єктів культури і споруд тією мірою, якою на них впливає або може вплинути стан складових довкілля; інші відомості та/або дані. Інформація про стан довкілля, крім інформації про місце розташування військових об'єктів, не може бути віднесена до інформації з обмеженим доступом, встановлюється у ст. 13 Закону України «Про інформацію»⁵⁶. Загальні кількісно-якісні характеристики про стан санітарно-екологічної ситуації, являють собою відповідну статистичну інформацію.

Згідно до ст. 18 Закону України «Про інформацію» статистична інформація – документована інформація, що дає кількісну характеристику масових явищ та процесів, які відбуваються в економічній, соціальній, культурній та інших сферах життя суспільства. Офіційна державна статистична інформація підлягає систематичному оприлюдненню.

Отже, оприлюднення органами (підрозділами) Національної поліції інформації про кількість задокументованих адміністративних правопорушень за порушення правил щодо карантину людей, належить до статистичної інформації, яка з урахуванням положення ст. 13 Закону України «Про інформацію», не може бути обмеженою.

Слід розглянути вказану інформацію з огляду на її походження, адже озвучена вище інформація створена у наслідок виконання поліцейських послуг органами (підрозділами) Національної поліції під час надання останніми поліцейських послуг в особливих умовах – загострення санітарно-епідемічної ситуації, спрямованих на охорону прав і свобод людини.

Публічна інформація – це відображена та задокументована будь-якими засобами та на будь-яких носіях інформація, що була

---

⁵⁶ Про інформацію: закон України від 2 жовтня 1992 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>

**Превентивна діяльність Національної поліції в умовах загострення
санітарно-епідемічної ситуації**

отримана або створена в процесі виконання суб'єктами владних повноважень своїх обов'язків, передбачених чинним законодавством, або яка знаходиться у володінні суб'єктів владних повноважень, інших розпорядників публічної інформації, визначених у Законі України «Про доступ до публічної інформації»⁵⁷. Відомості про виявлені адміністративні правопорушення порушення правил щодо карантину людей належить до публічної інформації, доступ до якої відповідно до ч. 1 ст. 5 Закону України «Про доступ до публічної інформації» забезпечується шляхом систематичного та оперативного оприлюднення інформації: в офіційних друкованих виданнях; на офіційних веб-сайтах в мережі Інтернет; на інформаційних стендах; будь-яким іншим способом, що кореспондується із нормами ч. 3 ст. 86 Закону України «Про Національну поліцію», де вказується, що керівники територіальних органів поліції зобов'язані регулярно оприлюднювати статистичні та аналітичні дані про вжиті заходи щодо виявлення, запобігання та припинення порушень публічного порядку на офіційних веб-порталах органів, які вони очолюють.

Саме до такої інформації належать відомості, які можуть бути оприлюдненими посадовими особами органами (підрозділами) Національної поліції під час звітування перед органами місцевого самоврядування, пов'язані із санітарно-епідемічною ситуацією та заходами, які реалізовані поліцією. Наприклад, звіт, у якому прилюднюються відомості про кількість викялених адміністративних правопорушень за ст. 44³ КУпАП, види порушень правил щодо карантину людей, санітарно-гігієнічних, санітарно-протиепідемічних правил і норм, місця вчинення порушень правил щодо карантину людей. Така інформація може слугувати для перегляду карантинних заходів, які вживаються органами державної влади або органами місцевого самоврядування, спрямованими на стабілізацію санітарно-епідемічної ситуації у регіоні, збереження життя і здоров'я людей, тим самим впливаючи на надання поліцейських послуг органами (підрозділами) Національної поліції.

Правозастосовна практика свідчить, що доволі часто керівники органів (підрозділів) Національної поліції у містах входять до складу виконавчих комітетів відповідних рад, що відповідає вимогам ст. 51 Закону України «Про місцеве

---

⁵⁷ Про доступ до публічної інформації: закон України від 13 січня 2011 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text>

самоврядування в Україні»⁵⁸. Зазначене дозволяє вносити питання щодо **взаємодії та сприяння діяльності органам Національної поліції з боку органів місцевого самоврядування, а також співпраці органів (підрозділів) Національної поліції з органами державної влади та місцевого самоврядування у розв'язанні проблемних питань, пов'язаних із загостренням стану санітарно-епідемічної ситуації у регіоні (країні у цілому, залежно від рівня взаємодії)**. Адже рішення, ухвалені виконавчими органами відповідних рад є обов'язковими до виконання підприємствами, установами та організаціями не лише тих, що входять до комунальної власності, а й інших суб'єктів господарювання, розташованих у межах території, на яку поширюються повноваження органів місцевого самоврядування. Таким чином, ураховуючи розмежування повноважень органів державної влади, а також завдання Національної поліції, такі рішення органів місцевого самоврядування є обов'язковими для виконання органами (підрозділами) Національної поліції.

Не можемо погодитися із твердженням про те, що органи поліції не можуть керуватися місцевими нормативними правовими актами і не несуть відповідальність перед органами місцевого самоврядування, оскільки відповідно до ст. 87 Закону України «Про Національну поліцію» Верховна Рада Автономної Республіки Крим, Київська та Севастопольська міські ради, обласні, районні та міські ради мають право за результатами оцінки діяльності органу поліції на території відповідно Автономної Республіки Крим, міст Києва та Севастополя, відповідної області, району або міста своїм рішенням прийняти резолюцію недовіри керівнику відповідного органу (підрозділу) поліції, що є підставою для звільнення його із займаної посади. І це організаційно-штатні питання. Така норма додатково підтверджує, що органи місцевого самоврядування можуть впливати на організаційну структуру органу поліції, коли останній належним чином не виконує завдань з надання поліцейських послуг, у тому числі спрямованих на стабілізацію санітарно-епідемічної ситуації у регіоні.

Адже до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належать власні (самоврядні) повноваження щодо внесення подань до відповідних органів про притягнення до відповідальності посадових осіб, якщо вони ігнорують законні

---

⁵⁸ Про місцеве самоврядування в Україні: закон України від 21 травня 1997 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80/conv#Text>

**Превентивна діяльність Національної поліції в умовах загострення
санітарно-епідемічної ситуації**

вимоги та рішення рад і їх виконавчих органів, прийняті в межах їх повноважень (підпункт 3 пункту «а» ч. 1 ст. 38 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»).

Поміж цим зауважимо, що ст. 3 Закону України «Про Національну поліцію» не обмежує ту обставину, що органи місцевого самоврядування не можуть своїми нормативними актами визначити внутрішню організацію роботи підрозділів поліції, однак це не означає, що органи Національної поліції не повинні виконувати рішення органів місцевого самоврядування, або сприяти їм у цьому (звісно, якщо такі рішення органів місцевого самоврядування не оскаржені органами Національної поліції або іншими учасниками суспільних відносин, чії права, свободи або інтереси зачіпаються такими рішеннями). Нагадаймо лише декілька аспектів, які засвідчують що органи (підрозділи) Національної поліції зобов'язані виконувати рішення органів місцевого самоврядування.

Відповідно до ст. 6 Закону України «Про дорожній рух»⁵⁹ до компетенції міських рад та їх виконавчих органів, районних рад та районних державних адміністрацій у сфері дорожнього руху організація дорожнього руху на території міста і району згідно з відповідними генеральними планами, проектами детального планування та забудови населених пунктів, автоматизованих систем керування дорожнім рухом, комплексних транспортних схем і схем організації дорожнього руху та з екологічно безпечними умовами. Відповідно до ст. 26 Закону України «Про дорожній рух» обмеження або заборона руху без ордера можливі лише у випадках, пов'язаних із стихійними явищами, а також з необхідністю виконання аварійних робіт, про що повідомляється місцевим органам державної виконавчої влади, органам місцевого самоврядування і відповідним підрозділам Національної поліції. Очевидно, що ліквідація загроз епідемії є аварійними роботами, що узгоджується із нормами ст. 75 КЦЗУ, де вказується, що для безпосередньої організації і координації аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації, зумовленої загостренням санітарно-епідемічної ситуації у регіоні, утворюється штаб з ліквідації її наслідків, який є робочим органом керівника робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації. Зазначене цілком відповідає нормі ст. 36 Закону України «Про Національну поліцію».

---

⁵⁹ Про дорожній рух: закон України від 30 червня 1993 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3353-12#Text>

Підсумовуючи сказане, констатуємо, що органи (підрозділи) Національної поліції є суб'єктами виконання рішень органів місцевого самоврядування під час загострення санітарно-епідемічної ситуації на відповідній адміністративно-територіальній одиниці, однак такі рішення не можуть покладати на підрозділи поліції додаткові, не властиві їх (не визначені у законі) повноваження. Однак такі рішення органів місцевого самоврядування можуть вносити зміни у особливості реалізації таких повноважень. Наприклад, для повсякденного режиму функціонування поліції забезпечення публічної безпеки та порядку здійснюється шляхом патрулювання, тоді як в умовах загострення санітарно-епідемічної ситуації надання відповідних поліцейських послуг може здійснюватися на блок-постах. Законом України «Про Національну поліцію» поліцейські уповноважені на здійснення контролю за дотриманням обмежень, установлених законом стосовно осіб, які перебувають під адміністративним наглядом (п. 10 ч. 1 ст. 31 Закону України «Про Національну поліцію»), а от в умовах загострення санітарно-епідемічної ситуації поліцейські можуть здійснювати контроль за особами, до яких застосовані окремі карантинні заходи, наприклад зобов'язання самоізоляції, що також передбачено приписами п. 10 ч. 1 ст. 31 Закону України «Про Національну поліцію»: перевірка дотримання обмежень, установлених законом стосовно інших категорій осіб.

Взаємодія відбувається **шляхом підготовки та виконання спільних проектів, програм та заходів** для задоволення потреб населення та покращення ефективності виконання поліцією покладених на неї завдань (ст. 89 Закону України «Про Національну поліцію»). Адже норми чинного законодавства України не перешкоджають ініціювати перед органами місцевого самоврядування ухвалення місцевих програм соціально-економічного розвитку, одним із завдань яких є забезпеченню публічного порядку і безпеки, забезпечення охорони прав і свобод і свобод людини, інтересів територіальних громад (ст.ст. 42, 43, 44, 47, 52, 64, 72 75, Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»). Саме такими програмами є програми профілактики правопорушень, як загальнодержавного рівня, наприклад, Комплексна програма профілактики правопорушень на 2007-2009 роки⁶⁰ або ж місцевого рівня, наприклад Прилуцька

---

⁶⁰ Про затвердження Комплексної програми профілактики правопорушень на 2007-2009 роки: постанова Кабінету Міністрів України від 20 грудня 2006 р. № 1767. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1767-2006-%D0%BF#Text>

**Превентивна діяльність Національної поліції в умовах загострення
санітарно-епідемічної ситуації**

міська Програма «Профілактика правопорушень на 2015-2017 роки»⁶¹. Ухвалення таких програм соціально-економічного розвитку цілком відповідає нормам позитивного права, а також може передбачати заходи, спрямовані на стабілізацію санітарно-епідемічних загроз, усунення епідемічних небезпек, шляхом реалізації як організаційних заходів, наприклад придбання додаткових медичних чи інших захисних засобів, наприклад, індивідуальних респіраторів, медичних костюмів, антисептичних засобів тощо, у тому числі й для поліцейських, які зазвичай є членами відповідних територіальних громад, а також вжиття практичних заходів, виконання яких може доручатися органам (підрозділам) Національної поліції, наприклад, обмеження руху транспорту та пішоходів, виставлення блок-постів, до персонального складу, яких поряд з іншими представниками (уповноваженими посадовими особами ДСНС, органів охорони здоров'я, комунальних служб, санітарно-епідеміологічних підрозділів МОЗ України, входять і поліцейські, які виконують притаманні їм повноваження із забезпечення публічного порядку і безпеки, охорони прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави.

Аналізуючи норми законодавства про місцеве самоврядування слід відмітити, що на виконавчі органи сільських, селищних, міських рад покладено повноваження сприяння діяльності органів та підрозділів Національної поліції (підпункт 2 п. «а» ч. 1 ст. 38 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»), які належать до власних (самоврядних) повноважень цих органів місцевого самоврядування.

Згідно до п. 3 ч. 2 ст. 38 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання виконавчих органів міських (за винятком міст районного значення) рад, крім повноважень, зазначених у пункті «б» ч. 1 ст. 38 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», належить вирішення спільно з відповідними органами Національної поліції питань щодо створення належних умов для служби та відпочинку поліцейських.

Окремо аналізуючи норми позитивного права слід зауважити, що органи місцевого самоврядування ухвалюють програми створення резервного фонду для ліквідації надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру.

---

⁶¹ Про затвердження міської Програми «Профілактика правопорушень на 2015-2017 роки»: рішення Прилуцької міської ради Чернігівської області від 10 вересня 2015 року № 6. URL: <http://pryluky.cg.gov.ua/index.php?id=15078&tp=1&pg=>

Системно підходячи до розуміння змісту норм ст. 38 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», можемо стверджувати, що такі програми соціально-економічного розвитку, формування резервних фондів для усунення санітарно-епідемічних загроз, безпосередньо стосуються, по-перше, створення сприятливих умов діяльності органів (підрозділів) Національної поліції, окремих поліцейських у разі виникнення факторів загострення санітарно-епідемічного стану у регіоні чи країні, по-друге, визначення особливостей надання поліцейських послуг та реалізації повноважень поліції в таких умовах.

Окремої уваги заслугоує питання **взаємодії органів (підрозділів) Національної поліції та органів місцевого самоврядування у розв'язанні питань організації, забезпечення здійснення права на свободу мирних зібрань**. Питання здійснення права на свободу мирних зібрань з першого дня запровадження карантину в Україні та стану надзвичайної ситуації, зумовленої поширенням коронавірусної інфекції, стало предметом адміністративного врегулювання у підзаконних нормативно-правових актах Президента та Кабінету Міністрів України, у чому можемо пересвідчитися, звернувшись до норм Указу Президента України від 13 березня 2020 року № 87 «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 13 березня 2020 року «Про невідкладні заходи щодо забезпечення національної безпеки в умовах спалаху гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2»⁶², постанови Кабінету Міністрів України від 11 березня 2020 року № 211 «Про запобігання поширенню на території України коронавірусу COVID-19»⁶³, постанови Кабінету Міністрів України від 20 травня 2020 року № 392 «Про встановлення карантину з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом

---

⁶² Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 13 березня 2020 року «Про невідкладні заходи щодо забезпечення національної безпеки в умовах спалаху гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2»: Указ Президента України від 13 березня 2020 року № 87. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/872020-32741>

⁶³ Про запобігання поширенню на території України коронавірусу COVID-19: постанова Кабінету Міністрів України 11 березня 2020 року № 211. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zapobigannya-poshim110320rennyu-na-teritoriyi-ukrayini-koronavirusu-covid-19>

**Превентивна діяльність Національної поліції в умовах загострення
санітарно-епідемічної ситуації**

SARS-CoV-2, та етапів послаблення протиепідемічних заходів»⁶⁴, а також постанови Кабінету Міністрів України від 22 липня 2020 року № 641 «Про встановлення карантину та запровадження посилених протиепідемічних заходів на території із значним поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» (зі змінами)⁶⁵, де прямо забороняється проведення масових заходів.

У нормі, викладеній у підпункті 3 п. «б» ст. 38 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», виокремлюється, що до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належать делеговані повноваження щодо вирішення відповідно до закону питань про проведення зборів, мітингів, маніфестацій і демонстрацій, спортивних, видовищних та інших масових заходів; здійснення контролю за забезпеченням при їх проведенні громадського порядку.

Слід відзначити, що питання забезпечення здійснення права на свободу мирних зібрань, як конституційного права – збиратися мирно, задекларованого у ст. 39 Конституції України, по особливому відображено у галузевому законодавстві, зокрема у нормах Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні». У той же час практика правотворення центральних органів виконавчої влади та Президента України, змушує детальніше зупинитися на вказаному питанні. Відповідно до ст. 39 Конституції України Громадяни мають право збиратися мирно, без зброї і проводити збори, мітинги, походи і демонстрації, про проведення яких завчасно сповіщаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування. Обмеження щодо реалізації цього права може встановлюватися судом відповідно до закону і лише в інтересах національної безпеки та громадського порядку – з метою запобігання заворушенням чи злочинам, для охорони здоров'я населення або захисту прав і свобод інших людей. Як бачимо – єдиним способом обмеження

---

⁶⁴ Про встановлення карантину з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, та етапів послаблення протиепідемічних заходів: постанова Кабінету Міністрів України від 20 травня 2020 року № 392. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-vstanovlennya-karantynu-z-metoyu-zapobigannya-poshirennyu-na-teritoriyi-ukrayini-gostroyi-respiratornoyi-hvorobi-covid-19-sprichinenoyi-koronavirusom-sars-cov-i200520-392>

⁶⁵ Про встановлення карантину та запровадження посилених протиепідемічних заходів на території із значним поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2: постанова Кабінету Міністрів України від 22 липня 2020 року № 641. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/641-2020-%D0%BF#Text>.

здійснення права на свободу мирних зібрань в Україні – є судовий механізм обмеження цього права. Згідно до ст. 64 Конституції України Конституційні права і свободи людини і громадянина не можуть бути обмежені, крім випадків, передбачених Конституцією України. В умовах воєнного або надзвичайного стану можуть встановлюватися окремі обмеження прав і свобод із зазначенням строку дії цих обмежень. Не можуть бути обмежені права і свободи, передбачені статтями 24, 25, 27, 28, 29, 40, 47, 51, 52, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63 цієї Конституції. Отже, право на свободу мирних зібрань може бути обмеженим в умовах запровадження воєнного або надзвичайного станів.

У подальшому аналізуючи конституційні норми прямої дії, а також спеціальні норми, які регулюють відносини в умовах надзвичайного стану, що містяться у Законі України «Про правовий режим надзвичайного стану»⁶⁶, доходимо висновку про те, що здійснення права на свободу мирних зібрань може бути обмеженим в умовах надзвичайного стану, однак таке обмеження може бути застосоване виключно судом і лише в інтересах національної безпеки та громадського порядку, переслідуючи спеціальну мету – запобігання заворушенням чи злочинам, для охорони здоров'я населення або захисту прав і свобод інших людей⁶⁷.

Зазначену тезу підтримав і Верховний Суд, який зауважив, що по суті, Конституція України дозволяє обмежувати право громадян на мирні зібрання, разом з тим передбачає порядок та умови, за дотримання яких можливе таке обмеження. Однак, установлення громадянам України обмеження на мирні зібрання, масові заходи шляхом прийняття постанови Кабінету Міністрів України від 20 травня 2020 року № 392 «Про встановлення карантину з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, та етапів послаблення протиепідемічних заходів» містить ознаки невідповідності Конституції України. Отже обмеження цього права не могло бути здійснено шляхом прийняття рішення органу виконавчої влади⁶⁸.

---

⁶⁶ Про правовий режим надзвичайного стану: закон України від 16 березня 2000 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1550-14#Text>

⁶⁷ Самбор М. Надзвичайний стан як умова обмеження права на свободу мирних зібрань. *Право України*. 2019. № 4. С. 190.

⁶⁸ Конституційне подання Верховного Суду щодо перевірки відповідності Конституції України (конституційності) пунктів 5, 6, 7, 14 пункту 3, абзацу шостого пункту 6 постанови Кабінету Міністрів України від 20 травня 2020 року № 392 «Про встановлення карантину ...»; пунктів 10, 17 Порядку здійснення протиепідемічних заходів, пов'язаних із самоізоляцією, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20 травня 2020 року № 392; частин першої і третьої статті 29 Закону

**Превентивна діяльність Національної поліції в умовах загострення
санітарно-епідемічної ситуації**

Підпункт 2 п. «б» ч. 1 ст. 38 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» визначає, що до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належать делеговані повноваження щодо вжиття у разі надзвичайних ситуацій необхідних заходів відповідно до закону щодо забезпечення державного і громадського порядку, життєдіяльності підприємств, установ та організацій, врятування життя людей, захисту їх здоров'я, збереження матеріальних цінностей. У цьому аспекті повноваження органів місцевого самоврядування тісно переплітаються із завданнями Національної поліції, оскільки органи місцевого самоврядування не просто організовують, контролюють забезпечення громадського порядку, а самі їх забезпечують поряд з іншими органами, якими є Національна поліція. Зазначене, на нашу думку, зрівнює ці органи, ставлячи їх на один щабель виконавців – суб'єктів надання відповідних послуг територіальній громаді.

Вказаний обов'язок органів місцевого самоврядування вказує не лише на необхідність ухвалення відповідних рішень у межах адміністративно-територіальної одиниці щодо організації забезпечення публічного порядку та безпеки під час загострення санітарно-епідемічної ситуації, а й самим безпосередньо приймати у цьому участь на рівні з органами (підрозділами) Національної поліції відповідно до визначених перед вказаними органами завдань та у межах їх повноважень.

Поряд з органами місцевого самоврядування на місцях функції публічної адміністрації, здійснюють й органи державної влади.

Органи державної влади відносяться до тієї категорії суб'єктів, які на регіональному рівні під час виконання своїх безпосередніх функцій впливають на усунення причин та умов (детермінант злочинності), що сприяють вчиненню злочинів, органи місцевого самоврядування – на усунення детермінант злочинності на місцевому рівні⁶⁹. У цьому дослідженні маємо розмежувати дві основні гілки державної влади, представлені на місцях: 1) органи виконавчої влади; 2) органи судової влади. Розпочнемо з органів виконавчої влади, які на місцях

України від 14 листопада 2019 року № 294-IX «Про Державний бюджет України на 2020 рік»; абзацу дев'ятого пункту 2 розділу II «Прикінцеві положення» Закону України від 13 квітня 2020 року № 553-IX «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2020 рік». URL: http://www.ccu.gov.ua/sites/default/files/4_230_2020

⁶⁹ Коваленко А.В. Окремі аспекти взаємодії поліції з органами державної влади, органами місцевого самоврядування та громадськістю у сфері протидії злочинності. Прикарпатський юридичний вісник. 2016. Випуск 6 (15). С. 111.

представлені місцевими державними адміністраціями. Насамперед нагадаємо, що органи (підрозділи) Національної поліції України належать саме до виконавчої влади, на чому вказується у ст. 1 Закону України «Про Національну поліцію», а тому на місцевому рівні відбувається взаємодія у межах однієї гілки влади – виконавчої.

Місцева державна адміністрація в межах своїх повноважень здійснює виконавчу владу на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці, а також реалізує повноваження, делеговані їй відповідною радою (ч. 3 ст. 1 Закону України «Про місцеві державні адміністрації»⁷⁰). Місцеві державні адміністрації в межах відповідної адміністративно-територіальної одиниці забезпечують: виконання Конституції, законів України, актів Президента України, Кабінету Міністрів України, інших органів виконавчої влади вищого рівня; законність і правопорядок, додержання прав і свобод громадян тощо, зазначається у ст. 2 Закону України «Про місцеві державні адміністрації». Відповідно до п. 1 ч. 1 ст. 13 Закону України «Про місцеві державні адміністрації» до відання місцевих державних адміністрацій у межах і формах, визначених Конституцією і законами України, належить вирішення питань забезпечення законності, охорони прав, свобод і законних інтересів громадян.

Слід пам'ятати, що у відповідності до ч. 1 ст. 15 Закону України «Про місцеві державні адміністрації» в управлінні відповідних місцевих державних адміністрацій перебувають об'єкти державної власності, передані їм в установленому законом порядку. Повноваження місцевих державних адміністрацій в галузі забезпечення законності, правопорядку, прав і свобод громадян, визначені у ст. 25 Закону України «Про місцеві державні адміністрації». Відповідно до цього, місцева державна адміністрація: 1) забезпечує виконання Конституції та законів України, рішень Конституційного Суду України, актів Президента України, Кабінету Міністрів України, інших органів державної влади; 2) забезпечує здійснення заходів щодо охорони громадської безпеки, громадського порядку, боротьби зі злочинністю; 3) забезпечує розгляд звернень громадян та їх об'єднань, контролює стан цієї роботи в органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в організаціях і установах, розташованих на відповідній території; 4) здійснює заходи щодо організації правового інформування і виховання населення; 4-1)

---

⁷⁰ Про місцеві державні адміністрації: закон України від 9 квітня 1999 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14#Text>

**Превентивна діяльність Національної поліції в умовах загострення
санітарно-епідемічної ситуації**

забезпечує надання безоплатної первинної правової допомоги; 5) розглядає питання і вносить пропозиції про нагородження державними нагородами України; 6) забезпечує виконання актів законодавства з питань громадянства, пов'язаних з перебуванням іноземців та осіб без громадянства, сприяє органам та підрозділам центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері міграції (імміграції та еміграції), у додержанні правил паспортної системи; 7) проводить роботу, пов'язану з розробленням та здійсненням заходів щодо розміщення, працевлаштування, соціально-побутового і медичного обслуговування осіб, яких визнано в Україні біженцями або особами, які потребують додаткового захисту, а також депортованих осіб, які добровільно повертаються в регіони їх колишнього проживання; 8) забезпечує виконання законодавства щодо національних меншин і міграції, про свободу думки і слова, свободу світогляду і віросповідання; 9) оголошує у разі стихійного лиха, аварій, катастроф, епідемій, епізоотій, пожеж, інших надзвичайних подій зони надзвичайної ситуації; здійснює передбачені законодавством заходи, пов'язані з підтриманням у них громадського порядку, врятуванням життя людей, захистом їх здоров'я і прав, збереженням матеріальних цінностей; 10) сприяють діяльності аварійно-рятувальних служб за місцем їх дислокації, під час прямування до зон надзвичайних ситуацій та під час ліквідації надзвичайних ситуацій, зокрема у поданні їм необхідних транспортних та інших матеріальних засобів і послуг; 11) погоджує проект плану проведення потенційно небезпечних заходів в умовах присутності цивільного населення за участю особового складу Збройних Сил України, інших військових формувань та правоохоронних органів з використанням озброєння і військової техніки; взаємодіє з органами військового управління під час планування та проведення таких заходів з метою запобігання і недопущення надзвичайних ситуацій та ліквідації їх наслідків; 12) забезпечує своєчасне інформування населення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій під час проведення потенційно небезпечних заходів в умовах присутності цивільного населення за участю особового складу Збройних Сил України, інших військових формувань та правоохоронних органів з використанням озброєння і військової техніки; 13) розглядає проектну документацію на будівництво захисних споруд цивільного захисту (цивільної оборони) та розділ щодо інженерно-технічних заходів цивільного захисту (цивільної оборони) у складі містобудівної документації; 14) перевіряє наявність і утримання в

Взаємодія Національної поліції з іншими суб'єктами в умовах загострення санітарно-епідемічної ситуації

готовності локальних систем раннього виявлення надзвичайних ситуацій на об'єктах, які підлягають обладнанню системами раннього виявлення надзвичайних ситуацій; наявність і готовність до використання у надзвичайних ситуаціях засобів колективного та індивідуального захисту населення, майна цивільного захисту, стан їх утримання та ведення обліку; 15) перевіряє підготовку населення до дій у надзвичайних ситуаціях; 16) бере участь у вирішенні питань проведення виборів і референдумів та адміністративно-територіального устрою у межах, визначених законодавством; 17) розглядає справи про адміністративні правопорушення, віднесені до її відання, утворює адміністративні та спостережні комісії, координує їх діяльність; 18) здійснює управління архівною справою та діловодством; 20) забезпечує здійснення заходів щодо соціальної адаптації осіб, які відбували покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк; 21) забезпечує здійснення заходів щодо осіб, які відбували покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк і потребують медичної допомоги у зв'язку із захворюванням на туберкульоз; 22) забезпечує здійснення заходів щодо ведення Державного реєстру виборців відповідно до закону; 23) здійснює державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень (крім обласних державних адміністрацій).

Таким чином, ураховуючи умови взаємодії органів (підрозділів) Національної поліції з місцевими державними адміністраціями, маємо наголосити на тому, що місцеві державні адміністрації мають, по-перше, впроваджувати заходи із попередження виникнення надзвичайних ситуацій, у тому числі й пов'язаних із загостренням санітарно-епідемічних умов, по-друге, саме місцеві державні адміністрації уповноважені запроваджувати особливі умови (режими) функціонування органів влади та управління, суб'єктів господарювання, окремих громадян, зумовлених виникненням санітарно-епідемічних загроз для населення, а саме запровадження стану надзвичайної ситуації чи надзвичайного стану (щодо останнього ініціювання запровадження); по-третє, впроваджує інформаційну політику у разі виникнення загроз або ускладнення санітарно-епідемічних умов; по-четверте, сприяє роботі органів (підрозділів) Національної поліції, у тому числі й шляхом надання відповідних матеріальних ресурсів; по-п'яте, вживає заходів із підтримання громадського порядку в умовах загострення санітарно-епідемічної ситуації.

**Превентивна діяльність Національної поліції в умовах загострення
санітарно-епідемічної ситуації**

Відносини місцевих державних адміністрацій з органами (підрозділами) Національної поліції врегульовані нормою ст. 36 Закону України «Про місцеві державні адміністрації», у ч. 2 якої зазначається, що призначення або звільнення керівників органів Національної поліції не погоджується з головою відповідної місцевої державної адміністрації. Зазначена норма узгоджується і з положеннями п. 6 ч. 1 ст. 39 Закону України «Про місцеві державні адміністрації». Тобто місцеві державні адміністрації на відміну від органів місцевого самоврядування позбавлені впливу на кадри органів (підрозділів) Національної поліції.

Окремі аспекти взаємодії органів (підрозділів) Національної поліції з іншими центральними органами виконавчої влади, діяльність яких спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Міністра внутрішніх справ України, встановлюються наказом МВС України від 25.11.2016 № 1250 «Про затвердження Порядку взаємодії Міністерства внутрішніх справ України з центральними органами виконавчої влади, діяльність яких спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Міністра внутрішніх справ України».

Цей Порядок взаємодії Міністерства внутрішніх справ України з центральними органами виконавчої влади, діяльність яких спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Міністра внутрішніх справ України спрямовано на забезпечення узгодженості, плановірності та цілісності формування державної політики, а також ефективності її реалізації у сферах охорони прав і свобод людини, інтересів суспільства і держави, протидії злочинності, забезпечення публічної безпеки і порядку, надання поліцейських послуг, міграції (імміграції та еміграції), у тому числі протидії нелегальній (незаконній) міграції, громадянства, реєстрації фізичних осіб, біженців та інших визначених законодавством категорій мігрантів, захисту державного кордону та охорони суверенних прав України в її виключній (морській) економічній зоні, у сферах цивільного захисту, захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій та запобігання їх виникненню, ліквідації надзвичайних ситуацій, рятувальної справи, гасіння пожеж, пожежної та техногенної безпеки, діяльності аварійно-рятувальних служб, а також гідрометеорологічної діяльності⁷¹.

---

⁷¹ Про затвердження Порядку взаємодії Міністерства внутрішніх справ України з центральними органами виконавчої влади, діяльність яких спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Міністра внутрішніх справ України: наказ МВС України від 25.11.2016 № 1250. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1682-16#top>

**Взаємодія Національної поліції з іншими суб'єктами в умовах загострення
санітарно-епідемічної ситуації**

Взаємодія органів (підрозділів) Національної поліції з судовою гілкою влади визначається виключно нормами процесуального законодавства України. Зокрема в умовах загострення санітарно-епідемічної ситуації, така взаємодія може прослідковуватися у нормах Кримінального процесуального кодексу України та Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Оскільки наша увага приділяється превентивній діяльності Національної поліції, тому зосередимо вагу саме на взаємодії органів (підрозділів) Національної поліції під час документування адміністративних правопорушень, специфічних для загострення санітарно-епідемічних умов існування суспільства, до яких слід відносити правопорушення, відповідальність за вчинення яких передбачено ст. 44³ КУпАП «Порушення правил щодо карантину людей».

Насамперед зазначимо, що відповідно до п. 1 ч. 1 ст. 255 КУпАП поліцейських уповноважено складати протоколи про адміністративні правопорушення за ст. 44³ КУпАП, збирати докази відповідно до ст. 251 КУпАП. Хоча маємо зазначити той факт, що нормами КУпАП не визначається суб'єкт, який уповноважений збирати докази, а саме до такого суб'єкта належать суб'єкти уповноважені складати протоколи про адміністративні правопорушення, суб'єкти, уповноважені розглядати справи про адміністративні правопорушення, особа, яка притягається до адміністративної відповідальності, потерпілий, представники тощо. На жаль, КУпАП не дає прямої відповіді на це.

Однак, відповідно до ст. 257 КУпАП протокол надсилається органу (посадовій особі), уповноваженому розглядати справу про адміністративне правопорушення.

Відповідно до ст.ст. 213, 221 КУпАП справи про адміністративні правопорушення, передбачені ст. 44³ КУпАП розглядають судді районних, районних у місті, міських чи міськрайонних судів.

Ч. 1 ст. 276 КУпАП встановлено, що за загальним правилом справа про адміністративне правопорушення розглядається за місцем його вчинення.

Отже, протоколи про адміністративні правопорушення за ст. 44³ КУпАП надсилаються органами (підрозділами) Національної поліції за підвідомчістю до судів, за принципом територіальності, а саме до того суду, чії повноваження поширюються на місце вчинення правопорушення ст. 44³ КУпАП.

Підводячи підсумок дослідженню взаємодії органів Національної поліції з органами державної влади та органами

**Превентивна діяльність Національної поліції в умовах загострення
санітарно-епідемічної ситуації**

місцевого самоврядування в умовах загострення санітарно-епідемічної ситуації, слід перш за все, звернути увагу на те, що нормами позитивного права визначаються повноваження органів виконавчої влади, у тому числі й Національної поліції, та органів місцевого самоврядування. Вказані повноваження спрямовані на забезпечення нормального функціонування суспільства, кожного окремого його члена, забезпечуючи вільний розвиток кожного з них, безперешкодність здійснення прав, свобод та інтересів способами, які не обмежуватимуть права, свободи та інтереси інших учасників суспільних відносин.

У переважній своїй більшості взаємодія органів Національної поліції з органами державної влади та органами місцевого самоврядування в умовах загострення санітарно-епідемічної ситуації, по-перше, зумовлюється наданими повноваженнями за умов нормального функціонування цих органів, а по-друге, виходячи з особливостей правового регулювання у особливих умовах (режимах), таких як надзвичайної ситуації або запровадження надзвичайного стану, зумовлених загостренням санітарно-епідемічної ситуації у державі чи окремих регіонах.

На взаємодію впливають її рівні: 1) загальнодержавний, 2) регіональний; 3) місцевий, що зумовлюється об'ємом повноважень суб'єктів взаємодії. Суттєво впливають на відносини взаємодії і суб'єкти такої взаємодії (індивідуальні, колективні, рівня керівників або виконавців).

Аналіз чинного законодавства дозволяє дійти висновку про те, що спеціальних норм, які б регулювали відносини із взаємодії органів Національної поліції з органами державної влади та органами місцевого самоврядування в умовах загострення санітарно-епідемічної ситуації, немає. Такі відносини можна розмежовувати виключно залежно від режимів функціонування цих органів, передбачених КЦЗУ.

Взаємодія органів Національної поліції з судовою гілкою влади в умовах загострення санітарно-епідемічної ситуації, яка регламентується нормами процесуального законодавства, зокрема Кодексу України про адміністративні правопорушення, також має чимало прогалин у законодавчому регулюванні такої взаємодії, що не кращим чином позначається на правовому регулюванні суспільних відносин.

Поряд з цим, ряд існуючих проблем взаємодії органів Національної поліції з органами державної влади та органами місцевого самоврядування в умовах загострення санітарно-епідемічної ситуації, неможливо вирішити інакше, як шляхом законодавчих змін, ухвалення нових законодавчих норм. Переконані, що вказане сприятиме принципу правової визначеності, зрозумілості правових норм, а також удосконалив вплив права на суспільні відносини, як його універсального регулятора, а також забезпечить ефективність заходів,

спрямованих на усунення санітарно-епідемічних загроз, які виникають перед суспільством.

3.3. Специфіка взаємодії органів Національної поліції з громадськістю в умовах загострення санітарно-епідемічної ситуації

Частини 1, 2 ст. 11 Закону України «Про Національну поліцію»⁷² вказується, що діяльність поліції здійснюється в тісній співпраці та взаємодії з населенням, територіальними громадами та громадськими об'єднаннями на засадах партнерства і спрямована на задоволення їхніх потреб. З метою визначення причин та/або умов учинення правопорушень планування службової діяльності органів і підрозділів поліції здійснюється з урахуванням специфіки регіону та проблем територіальних громад. Звідси логічним є висновок про те, що завданням поліції є надання поліцейських послуг, у тому числі членам територіальних громад, з дотриманням принципу територіальності функціонування територіальних та відокремлених структурних органів (підрозділів) Національної поліції. Такі поліцейські послуги мають задовольняти перш за все інтереси територіальної громади, враховуючи особливості її функціонування, складу населення, особливостей територій, специфіки економіки, розвитку її галузей тощо. Однак, це жодним чином не означає ігнорування прав, свобод та інтересів інших громадян України, іноземців, осіб без громадянства, одним словом усіх тих, хто на законних підставах перебуває на території України. Адже кожна людина в Україні наділена рівними можливостями (правами, свободами, інтересами), які є невідчужуваними, не можуть бути обмежені інакше як на підставі Закону та у відповідності з Законом.

Дотримання правопорядку під час карантину відноситься до превентивних заходів, що вводяться для забезпечення стримування захворюваності серед населення. Тому основною функцією працівників поліції є не покарання порушників, а забезпечення правопорядку та **недопущення порушення карантинних обмежень**, у тому числі завдяки профілактичній та роз'яснювальній роботі серед населення.

Крім того, взаємодія з громадськими організаціями може відбуватися у формі спільних патрулювань у громадських місцях

---

⁷² Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. Урядовий кур'єр від 12.08.2015. № 146.

**Превентивна діяльність Національної поліції в умовах загострення
санітарно-епідемічної ситуації**

під час запровадження карантинних обмежень. Підставою таких патрулювань може бути двостороння угода і відбуватися таке патрулювання може в окремі найбільш характерні для таких правопорушень години.

Таким чином, з метою недопущення формування негативного ставлення до працівників поліції – **уникати конфліктних ситуацій та дискусій** щодо політичної ситуації в країні або інших питань, що не пов'язані з виконанням службового обов'язку поліцейськими. У разі фіксації дій працівника поліції сторонніми особами або порушниками правопорядку на засоби фото-, відеозйомки вести себе стримано, чітко та рішуче слідувати запропонованому алгоритму. У разі, коли є сумніви у законності дій старшого наряду, повідомляти чергову частину базового органу поліції та діяти відповідно до наданих інструкцій.

Наприклад, під час охорони публічного порядку (у межах залучення як приданих сил до охорони публічного порядку під час введення антикарантинних заходів на підставі спільного наказу ДДУВС та ГУ НП в Дніпропетровській області) у м. Дніпро наряд поліції у складі офіцера поліції та двох курсантів, підійшли до групи людей (більше 10 осіб), які, порушуючи карантинні обмеження, знаходились у громадському місці (міському парку відпочинку) та влаштовували святкування з нагоди створення громадської організації. На зауваження з приводу порушення законодавства та пропозиції припинити протиправну поведінку, активні учасники заходу, які представились керівниками громадської організації, почали пояснювати поліцейським законодавство, яке, з їх слів, не забороняє такі зібрання, мотивуючись не станом їх діяльності, яка може значно негативно вплинути на карантинну ситуацію та сприяти поширенню вірусного захворювання та привести до тяжких наслідків, а доводили поліцейським прогалини законодавства (з їх слів), які дозволяють їм порушувати встановлені обмеження, таким чином втягнувши поліцейських у необхідність коментувати законність карантинних обмежень, що очевидно ніяким чином не входить до їх компетенції. Як висновок, поліцейські втягнули себе в правничу дискусію з політичним присмаком, що є недопустимим. У той же час, їх дії повинні були зводитись до того, щоб уточнити свій статус, реалізація якого дозволяє їм контролювати дотримання законів та підзаконних НПА у сфері правопорядку, а не їх тлумачення, а також пояснити іншій стороні, що **законодавством України визначено механізми оскарження рішень органів влади, якщо, на їх думку, вони порушують права та свободи громадян, зокрема право звернення з адміністративним позовом до суду**. На цьому повноваження поліцейського в цій сфері є обмеженими і носять переважно профілактичний характер.

Таким чином, поліцейські, у даному випадку, повинні були повідомити громадян про сутність вчинюваного ними правопорушення і, враховуючи кількість осіб та їх настрої, негайно повідомити старшого патруля та/або чергову частину базового територіального органу поліції

щодо необхідності підкріплення та відповідного реагування її діяти відповідно до наданих інструкцій у межах чинного законодавства, фіксуючи протиправну поведінку осіб на доступні засоби (смартфони). Дочекавшись підкріплення, виконувати вказівки старшого щодо оформлення матеріалів адміністративного провадження відносно вказаних осіб.

Особливості перевірки документів особи.

Перевірка документів особи відноситься до групи превентивних поліцейських заходів. Так, відповідно до ст. 32 ЗУ «Про Національну поліцію» поліцейський має право вимагати в особи пред'явлення нею документів, що посвідчують особу, та/або документів, що підтверджують відповідне право особи, у таких випадках:

- якщо особа має зовнішні ознаки, схожі на зовнішні ознаки особи, яка перебуває в розшуку або безвісно зниклої особи;

- якщо існує достатньо підстав вважати, що особа вчинила або має намір вчинити правопорушення;

- якщо особа перебуває на території чи об'єкті зі спеціальним режимом або в місці здійснення спеціального поліцейського контролю;

- якщо в особі є зброя, боєприпаси, наркотичні засоби та інші речі, обіг яких обмежений або заборонений, або для зберігання, використання чи перевезення яких потрібен дозвіл, якщо встановити такі права іншим чином неможливо;

- якщо особа перебуває в місці вчинення правопорушення або дорожньо-транспортної пригоди, іншої надзвичайної події;

- якщо зовнішні ознаки особи чи транспортного засобу або дії особи дають достатні підстави вважати, що особа причетна до вчинення правопорушення, транспортний засіб може бути знаряддям чи об'єктом вчинення правопорушення.

При перевірці документів у особи працівник поліції:

- зобов'язаний привітатися з громадянином, після чого, приклавши руку до головного убору, назвати своє прізвище, посаду, спеціальне звання та пред'явити на вимогу громадянина службове посвідчення, надавши можливість ознайомитися з викладеною в ньому інформацією. При цьому поліцейський повинен утримувати посвідчення в своїх руках;

- звертатися до громадянина з повагою на «Ви», свої вимоги і зауваження викладати в переконливій формі;

- при перевірці документів необхідно поводитися з ними акуратно, не слинити пальці, не загинати сторінок, не робити ніяких поміток на сторінках документа. Якщо на вулиці опади, перевірку треба проводити, вживши заходів, які не зіпсують інформацію, яка міститься в документах (зайти під накриття, користуватись парасолькою тощо)

**Превентивна діяльність Національної поліції в умовах загострення
санітарно-епідемічної ситуації**

– поліцейський повинен звертати увагу на правильність заповнення відповідних реквізитів документа. Звернути увагу на відповідність наявної в документі фотокартки особи громадянина, правильність заповнення усіх реквізитів, на цілісність захисної сітки документа, строк його дії, наявність відмітки про реєстрацію місця проживання (перебування) громадянина.

– у ході перевірки поліцейський може ставити власнику документа контрольні питання, звіряючи відповіді з даними документа, що підтверджує його особу. Якщо відповіді неправильні або виявлені подробиці, правопорушнику пропонується продовжити перевірку у відділі (відділенні) поліції, а також надати пояснення щодо виявлених фактів.

Перевірку доцільно проводити на деякій відстані від сторонніх громадян. У разі, якщо під час передачі документів особа випустила їх з рук і вони впали на землю, поліцейський повинен запропонувати громадянину підняти їх і передати йому. При цьому сам поліцейський повинен відступити крок назад і вжити застережних заходів від можливої атаки з боку громадянина.

Особливості комунікації поліцейського.

Поліцейський повинен зберігати впевненість у собі, чітко виконувати службові обов'язки та рекомендації без проявів авторитарності, грубості, роздратування і суто формальних підходів до подолання та вирішення конфліктів, що виникають.

Мова поліцейського повинна відповідати таким вимогам:

– бути змістовною, свідчити про глибоке знання того, про що говориться;

– бути правильною (граматично і лексично), відповідати вимогам офіційно-ділового стилю спілкування;

– бути точною, ясною, лаконічною і зрозумілою;

– бути виразною (під час розмови з громадянами поліцейський повинен ретельно підбирати слова, приховувати їх психологічний вплив);

– міміка і жести повинні бути стриманими, чіткими, скупими, ненав'язливими і відповідати змісту мови.

Зовнішній вигляд поліцейського (однострій, зачіска, постава, жестикуляція, міміка, манера триматися з іншими людьми тощо) – це своєрідний знак, візитна картка Національної поліції. Зовнішній вигляд поліцейського, по-перше, свідчить про його внутрішню культуру: організованість, зібраність, дисциплінованість, характер і ставлення до своєї професії та

оточення; по-друге, викликає довіру в громадян і його колег; по-третє, краса, витонченість і елегантність одягу викликають почуття естетичного задоволення в того, хто її носить, і в тих осіб, з якими цей поліцейський спілкується; по-четверте, справляє спрямований духовний, психологічний і естетично-виховний вплив на людей, які його оточують.

Культура зовнішнього вигляду поліцейського передбачає:

- дотримання однострою;
- носіння орденських колодок, значків, що відзначають заслуги поліцейського;
- підтягнутий вигляд і пряму поставу;
- скромну й акуратну зачіску.

Під час виконання службових обов'язків поліцейський повинен:

- неухильно дотримуватися положень Конституції та законів України, інших нормативно-правових актів, що регламентують діяльність поліції, та Присяги поліцейського;

- професійно виконувати свої службові обов'язки, діяти лише на підставі, у межах повноважень та в спосіб, що визначені Конституцією, законами України, іншими нормативно-правовими актами, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, міжнародними договорами України, а також Правилами етичної поведінки

- поважати і не порушувати права та свободи людини, до яких, зокрема, відносяться права: на життя; на повагу до гідності; на свободу та особисту недоторканість; недоторканість житла; на свободу думки і слова, на вільне вираження своїх поглядів і переконань; на свободу світогляду і віросповідання; володіти, користуватися і розпоряджатися своєю власністю, результатами своєї інтелектуальної, творчої діяльності; на мирні зібрання, на свободу пересування, вільний вибір місця проживання; інші права, які передбачені законодавством;

- у кожному окремому випадку обирати той захід з-поміж заходів, передбачених законодавством України, застосування якого призведе до настання найменш негативних наслідків;

- неухильно дотримуватись антикорупційного законодавства України, обмежень, пов'язаних зі службою в Національній поліції України, визначених Законами України «Про Національну поліцію», «Про запобігання корупції» та іншими актами законодавства України;

- виявляти повагу до гідності кожної людини, справедливо та неупереджено ставитися до кожного, незважаючи на расову

**Превентивна діяльність Національної поліції в умовах загострення
санітарно-епідемічної ситуації**

чи національну приналежність, мову, стать, вік, віросповідання, політичні чи інші переконання, майновий стан, соціальне походження чи статус, освіту, місце проживання, сексуальну орієнтацію або іншу ознаку;

- поводитися стримано, доброзичливо, відкрито, уважно і ввічливо, викликаючи в населення повагу до поліції і готовність співпрацювати;

- контролювати свою поведінку, почуття та емоції, не дозволяючи особистим симпатіям або антипатіям, неприязні, недоброму настрою або дружнім почуттям впливати на прийняття рішень та службову поведінку;

- мати охайний зовнішній вигляд, бути у встановленій формі одягу;

- дотримуватися норм ділового мовлення, не допускати використання ненормативної лексики;

- зберігати інформацію з обмеженим доступом, яка стала йому відома у зв'язку з виконанням службових обов'язків;

- інформувати безпосереднього керівника про обставини, що унеможливають подальше виконання обов'язків.

Під час виконання службових обов'язків **поліцейському заборонено:**

- сприяти, здійснювати, підбурювати або терпимо ставитися до будь-яких форм катування, жорстокого, нелюдського або такого, що принижує гідність, поводження чи покарання;

- допускати будь-які привілеї чи обмеження за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовною або іншими ознаками;

- використовувати будь-які предмети, на яких зображена символіка політичних партій, та провадити політичну діяльність, висловлювати особисте ставлення до діяльності політичних партій під час виконання службових повноважень, а також використовувати службові повноваження в політичних або особистих цілях;

- розголошувати та використовувати інформацію з обмеженим доступом, яка стала йому відома у зв'язку з виконанням службових обов'язків, у тому числі після припинення служби в поліції, крім випадків, визначених законом;

- знімати з однострою чи приховувати нагрудний знак (жетон), а також будь-яким іншим чином перешкоджати прочитанню інформації на ньому або фіксуванню за допомогою технічних засобів, крім випадків, коли поліцейський виконує службові обов'язки в режимі секретності в установленому законодавством України порядку;

– перебувати на службі в нетверезому стані, у стані наркотичного або токсичного сп'яніння, уживати тютюнові вироби під час безпосереднього виконання службових обов'язків і в невстановленому місці.

При взаємодії з громадянами завжди важливо пам'ятати, що у спілкуванні є **неприпустимими**:

- зухвалий тон, грубість, зарозумілість, невічливий виклад зауважень;

- погрози, вирази і репліки, образливі для людської гідності;

- несправедливі дорікання, повчання, висунення незаслужених звинувачень;

- загрози жести і знаки, а також інші дії, образливі для особистості й гідності громадян, визначених законом.

Коли громадянин звертається до поліцейського, його необхідно уважно вислухати, відповісти на поставлене питання або роз'яснити, куди потрібно звертатися. Якщо необхідно, то спокійно, без роздратування повторити відповідь і роз'яснити її суть. Особливий такт і увагу слід приділяти тим, хто виявляє нервозність, страх або збентеження.

Ніколи не варто відповідати різкістю на різкість, брутальністю на брутальність. **Спокійна, тверда і доброзичлива манера спілкування** – найкращий засіб усунення негативної реакції і створення нормальної атмосфери для бесіди.

Під час затримання правопорушника, особливо в присутності громадян, украй важливо, щоб поліцейський виявляв максимальну витримку і спокій, діючи відповідно до ситуації. Застосування в необхідних випадках фізичної сили і використання інших форм примусу не повинно бути демонстративно грубим, брутальним. Якщо поліцейський був вимушений під час затримання застосувати прийоми боротьби або зброю і травмував або поранив правопорушника, він зобов'язаний надати невідкладну домедичну та/або медичну допомогу цій людині.

Нарешті, у разі виникнення потреби щодо застосування адміністративних запобіжних заходів і адміністративних санкцій відносно правопорушників від поліцейського вимагається уміння неупереджено й аргументовано довести їх вину на основі всебічного аналізу ситуації, що склалася, чітко визначити послідовність подальших дій, а також знайти найефективніші засоби їх реалізації. У звичайних для нарядів Національної поліції умовах дефіциту часу і недостатньої інформації важливо, враховуючи вік, темперамент, рівень розвитку, стать та інші особливості громадян, **дотримуватися наступного порядку спілкування з ними**:

- прикласти руку до головного убору, привітатися і

**Превентивна діяльність Національної поліції в умовах загострення
санітарно-епідемічної ситуації**

відрекомендуватися, чітко назвавши свою посаду, спеціальне звання, прізвище і назвати причину звернення (зупинки);

- використовуючи загальноприйняті форми ввічливості, попросити пред'явити документи, що засвідчують особу громадянина, реєстраційні або маршрутні документи водіїв;

- на перше прохання громадян пред'явити своє службове посвідчення, не випускаючи його з рук;

- дбайливо взявши пред'явлені документи, установити прізвище, ім'я, по батькові громадянина, водія або власника транспортного засобу і, звертаючись до них на ім'я та по батькові, висловити повторно аргументовану причину звернення;

- надати правопорушнику можливість пояснити свої дії, як в усній, так і в письмовій формі, не перебиваючи його, якщо він не допускає образливих дій;

- спокійно і, по можливості, детально повторити правопорушнику суть допущеного ним порушення, почавши з оцінки дій, факт яких він не заперечує, а також указати на можливі способи поведінки в ситуації, що склалася;

- детально пояснити правопорушнику порядок оскарження дій поліцейського, ухваленого рішення, ознайомити його з постановою (протоколом) і повторити свою посаду, спеціальне звання, прізвище;

- попередити про дотримання публічної безпеки, правил поведінки в публічних місцях, особливості маршруту руху й побажати щасливої дороги.

Особливості реагування на провокаційні дії, а саме:

- ігнорування законних вимог поліцейського;
- відмова від передачі документів у руки поліцейського;
- демонстрація документів здалеку;
- спілкування з поліцейським через штучні перешкоди (паркан, двері, зачинившись у приміщенні тощо);

- підвищений тон розмови, нецензурна лайка, образливі репліки і невиправдані претензії («Чому звертаєтесь саме до мене?», «Хто ти такий, щоб мене затримувати?», «Що, не вистачає на сьогодні?», «Не з твоїм розумом це вирішувати!» тощо);

- спроби залучити до конфлікту оточуючих;
    - викидання документів, грошових купюр у бік поліцейського;
    - звинувачення у втраті поліцейським пред'явлених йому документів;

- загрози звернутися до добре знайомих керівників поліції, органів місцевого самоврядування та інших впливових осіб;

- звинувачення поліцейського у порушенні прав людини,

законності, норм моралі, у зневазі вельми важливих обставин, демонстрація візитних карток, службових посвідчень;

– вихоплювання з рук поліцейського вилучених документів, протоколів, постанов, а також інші насильницькі дії;

– заява про зникнення грошей, документів і особистих речей тощо.

Як правило, спроби чинити тиск на бурхливо реагуючу людину приводять до ще більшого загострення конфлікту. Відчувши образу або приниження, порушник може втратити здатність об'єктивної оцінки ситуації, починає проявляти агресивність, направляє всі зусилля на пошуки помилок у діях поліцейського. Тому, зіткнувшись з подібною поведінкою, необхідно **діяти енергійно, рішуче, але спокійно, не допускаючи погроз і надавши можливість правопорушнику виговоритися, своєчасно припиняючи вислови і дії, що принижують гідність поліцейського, проявляючи при цьому стриманість**. Доцільно попередити правопорушника про адміністративну і кримінальну відповідальність за здійсню непокору законному розпорядженню або вимозі поліцейського, його образу або за опір поліцейському, погрозу насильством, убивством або посяганням на його життя, пославшись на конкретні статті Кодексу України про адміністративні правопорушення і Кримінальний кодекс України.

Стримуючий вплив на правопорушників надає використання бейджів з текстом **«Увага! Ведеться запис розмови»** або **демонстративне включення перед початком бесіди портативного диктофона або відеореєстратора**.

Змінити установку на конфлікт допомагає пропозиція громадянину самому проаналізувати свої дії і зіставити їх з прийнятими розпорядженнями.

Коли правопорушник виявляє незгоду з рішенням поліцейського і вважає його невинуватим або незаконним, можна **звернутися за допомогою до іншого поліцейського, старшого за посадою, званням, а також запропонувати громадянину проїхати в чергову частину найближчого територіального підрозділу Національної поліції** для отримання роз'яснень з приводу дій поліцейського або подачі скарги. По-перше, це дозволяє перервати суперечку на деякий час і дати можливість правопорушнику дещо заспокоїтися. По-друге, оцінка ситуації, що склалася, компетентною особою, що не брала участь у цьому конфлікті спочатку, викликає в нього більше довіри, оскільки не носить різкого емоційного забарвлення.

У процесі діалогу слід враховувати:

**Превентивна діяльність Національної поліції в умовах загострення
санітарно-епідемічної ситуації**

- наявність підстав для контакту (повноваження поліцейського, право особи на звернення, «орієнтування» тощо);
- зміни у поведінці особи (правопорушника);
- контакти з ним у минулому, у тому числі із застосуванням до нього заходів примусу;
- наявність даних про вчинення особою правопорушень у минулому;
- факт проведення (непроведення) поверхневої перевірки особи (правопорушника) на предмет носіння зброї тощо;
- наявність у «Контакту» чіткого плану дій та розуміння алгоритму його дії «Прикриттям».

Застосування захисних тактик (тактика самозахисту) ґрунтується на важливості дотримання ДИСТАНЦІЇ, РІВНОВАГИ та ПИЛЬНОСТІ під час фактичного контакту із підозрюваним. Сукупність таких заходів отримало назву «Шість правил» пильності:

1. Руки:

- завжди тримайте руки особи (правопорушника) у полі зору, як правило, руками або предметами у руках він може здійснити напад;
- якщо особа тримає руки в кишенях, попросіть її вийняти руки з кишень та тримати їх перед собою;
- пильнуйте за руками, доки не будуть застосовані засоби контролю рухливості, які нададуть додаткову перевагу.

Не надавайте команд передавати речі, у тому числі документи у великій кількості, якщо Ви будете змушені тримати їх у руках або не знаєте куди їх покласти чи кому передати.

2. Можлива зброя:

- огляньте співрозмовника та місце навколо Вас на предмет наявності предметів, які можна використати для нанесення Вам ушкоджень;
- не думайте, що певні об'єкти не зможуть бути використані проти Вас;
- остерігайтесь просторого одягу;
- тримайтесь подалі від таких приміщень як кухня, гараж, сарай, тощо.

3. Друзі та знайомі:

- люди, які хочуть втрутитись;
- приборчники або противники;
- члени сім'ї;
- співучасники правопорушення.

4. Шляхи втечі:

- огляньте можливі шляхи втечі;
- ці шляхи повинні бути перевірені при першому наближенні або при розташуванні «Контакту» та «Прикриття».

5. Рівновага:

- огляньте місце на якому Ви розмістилися, на якому ґрунті (крига, сніг);
- уникайте вибоїн, канав, обривів;
- уникайте сходів, рейок, балконів;
- не стійте спиною до смуги руху.

Якщо відбудеться зіткнення, вам необхідно швидко відреагувати та спритно рухатися, у тому числі змінюючи ролі «Контакту» та «Прикриття».

6. Укриття та прикриття (маскування).

Завжди шукайте можливості для використання укриття та світломаскування при наближенні, після контакту, під час контакту, якщо щось змінюється.

ДОДАТКИ

Додаток 1

QR посилання на нормативно-правові акти

Конституція України			
Закон України від	02.07.2015	№580-VIII	«Про Національну поліцію»
Кодекс України	про	адміністративні правопорушення	
Закон України від	24.02.1994	№ 4004-XII	«Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення»
Постанова Кабінету Міністрів України від 11.03.2020 № 211 «Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2»			
Постанова КМУ від 20 травня 2020 р. № 392 «Про встановлення карантину з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, та етапів послаблення протиепідемічних заходів»			
Постанова КМУ від 22 липня 2020 р. № 641 «Про встановлення карантину та запровадження посиленних протиепідемічних заходів на території із значним поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2»			
Наказ МВС від 06.11.2015 № 1376 «Про затвердження Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення в органах поліції»			
Правила етичної поведінки поліцейських, затверджені Наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09.11.2016 № 1179			

Додаток 2

Приклади заповнення фабул протоколів про адміністративні правопорушення відповідальність за які передбачена статтею 44³ КУпАП:

09 червня 2020 року о 10 год. 30 хв. гр. Іванова І.І. здійснивала реалізацію продуктів харчування у кіоску за адресою: м. Дніпро, вул. Робоча, 67, без вдягнутих засобів індивідуального захисту, що закриває ніс та рот, чим порушила п.п.1 п. 10 Постанови Кабінету Міністрів України «Про встановлення карантину та запровадження посилених протиепідемічних заходів на території із значним поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» від 22.07.2020 № 641, чим вчинила адміністративне правопорушення, передбачене ст. 44-3 КУпАП.

15 серпня 2020 року о 09 год. 40 хв. гр. Петренко О.С., будучи водієм на а\д м-12 Західний під'їзд до м. Хмельницького, в порушення вимог Постанови Кабінету Міністрів України «Про встановлення карантину та запровадження посилених протиепідемічних заходів на території із значним поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» від 22.07.2020 № 641, надавав послуги з перевезення пасажирів, при цьому перевозив пасажирів в кількості, що перевищує кількість місць для сидіння, що визначені в реєстраційних документах на цей автобус, чим вчинив правопорушення, передбачене ст. 44-3 КУпАП.

01 серпня 2020 року о 20 год. 50 хв. гр. Бикова А.П. перебувала в смт. Лугини по вул. Базарній, 28а, на робочому місці в кальян-барі "Hot7even", де працює продавчиною, без засобів індивідуального захисту, а саме: маски та гумових рукавичок, чим порушила вимоги Постанови Кабінету Міністрів України «Про встановлення карантину та запровадження посилених протиепідемічних заходів на території із значним поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» від 22.07.2020 № 641 та вчинила правопорушення, передбачене ст. 44-3 КУпАП.

***Макет матеріалів
щодо виявленого адміністративного правопорушення
відповідальність за яке передбачена статтею 44³ КУпАП:***

ФАБУЛА

26.07.2020 року об 11 год. 15 хв. гр. Кулаков В.М. здійснював реалізацію продуктів харчування у магазині за адресою: м. Дніпро, вул. Краснопільська, буд. 4, без вдягнутих маски чи респіратора, що закриває ніс та рот, чим порушив п.п.1 п.10 Постанови Кабінету Міністрів України «Про встановлення карантину та запровадження посилених протиепідемічних заходів на території із значним поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» від 22.07.2020 № 641.

Додатки

Начальнику
Чечелівського відділення поліції
Дніпровського відділу поліції
ГУНП в Дніпропетровській області
підполковнику поліції
Андрію ПОПКУ

РАПОРТ

Доповідаю Вам, що під час несення служби у складі автопатруля Легион 241 спільно з лейтенантом поліції Сovenко Р.М. 26.07.2020 року об 11 год. 15 хв. біля буд.4 на вул. Краснопільській м. Дніпрі був помічений гр. Кулаков В.М., 03.03.1990 р.н., який мешкає за адресою: м. Дніпро, вул. Березинська, б. 33, кв. 56 , місце реєстрації за місцем проживання, особу встановлено, який здійснював реалізацію продуктів харчування, а саме молочних продуктів, у магазині за адресою: м. Дніпро, вул. Краснопільська, буд. 4, без вдягнутих маски чи респіратора, що закриває ніс та рот, чим порушив п.п.1 п.10 Постанови Кабінету Міністрів України «Про встановлення карантину та запровадження посилення протиепідемічних заходів на території із значним поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» від 22.07.2020 № 641.

На нашу вимогу вдягнути засоби індивідуального захисту, гр. Кулаков заявив, що не сприймає карантин та ігнорує вимоги, які висувають державні органи до громадян.

Свідками правопорушення стали Романенко Михайло Семенович (м. Дніпро, вул. Краснопільська, б. 4, кв. 50) та Статіва Павло Денисович (м. Дніпро, вул. Краснопільська, б. 2, кв. 76), які були опитані. Факт правопорушення також підтверджується наявними у матеріалі фото та відео доказами.

На гр. Кулакова В.М. було складено протокол про адміністративне правопорушення АА № 000000 за ст. 44-3 КУпАП та проведена профілактична бесіда про неприпустимість порушення умов карантину.

Під час складання протоколу про адміністративне правопорушення заяви та клопотання від гр. Кулакова В.М. не надходили.

Гр. Кулаков В.М. не затримувався, фізична сила, спеціальні засоби та вогнепальна зброя до нього не застосовувалися.

Заступник командира
1 взводу 1 роти 1 батальйону
УПП в Дніпропетровській області
лейтенант поліції +
26.07.2020

Петро ПЕТРЕНКО

**Превентивна діяльність Національної поліції в умовах загострення
санітарно-епідемічної ситуації**

Начальнику
Чечелівського відділення поліції
Дніпровського відділу поліції
ГУНП в Дніпропетровській області
підполковнику поліції
Андрію ПОПКУ

Романенко Михайла Семеновича,
гр. України, українець,
працює слюсарем ПП «МАГ»;
прож. за адресою: м. Дніпро,
вул. Краснопільська, б. 4, кв. 50
моб. тел. 0976664556

ПОЯСНЕННЯ

З положеннями статей 10, 63 Конституції України
ознайомлений.

+

По суті заданих мені питань можу пояснити наступне.
26.07.2020 року об 11 год. 15 хв. я проходив повз буд.4 на вул.
Краснопільській м. Дніпрі і побачив, як гр. Кулаков В.М.
продавав молочні продукти у магазині за адресою: м. Дніпро, вул.
Краснопільська, буд. 4, без вдягнутих маски чи респіратора, що
закриває ніс та рот. Я сам вдягнув маску і купив у нього молоко.

З моїх слів записано вірно, мною прочитано.

+

Михайло РОМАНЕНКО

26.07.2020

Пояснення відібрав:
заступник командира
1 взводу 1 роти 1 батальйону
УПП в Дніпропетровській області
лейтенант поліції
26.07.2020

+

Петро ПЕТРЕНКО

Додатки

Начальнику
Чечелівського відділення поліції
Дніпровського відділу поліції
ГУНП в Дніпропетровській області
підполковнику поліції
Андрію ПОПКУ

Стативи Павла Денисовича,
гр. України, 10.10.1980 р.н.,
працює продавцем в магазині
«Лінолеум» (вул. Красна,36);
прож. за адресою: м. Дніпро,
вул. Краснопільська, б. 2, кв. 76,
моб. тел. 0987658790

ПОЯСНЕННЯ

З положеннями статей 10, 63 Конституції України ознайомлений.

+

По суті заданих мені питань можу пояснити наступне.
26.07.2020 року об 11 год. 00 хв. я гуляв зі своїм собакою біля буд.4 на вул. Краснопільській м. Дніпрі і побачив, як невідомий мені раніше громадянин, яким в подальшому виявився гр. Кулаков В.М., продавав продукти харчування у магазині за адресою: м. Дніпро, вул. Краснопільська, буд. 4, без маски або респіратора, що закриває ніс та рот. Коли я побачив наряд патрульної поліції, який проїжджав повз, я звернувся до поліцейських з проханням розібратися в ситуації, адже така поведінка наражає на небезпеку інших покупців.

З моїх слів записано вірно, мною прочитано.

+

Павло СТАТИВА

26.07.2020

Пояснення відібрав:

заступник командира

1 взводу 1 роти 1 батальйону

УПП в Дніпропетровській області

лейтенант поліції

26.07.2020

+

Петро ПЕТРЕНКО

Превентивна діяльність Національної поліції в умовах загострення санітарно-епідемічної ситуації

Серія АА № 000000

(дата)

(підпис)

(П.І.Б. посада)

Корнєв Ігор протоколу про адміністративне правопорушення

Підпис та печівка

«26» липня 2020 року

ПРОТОКОЛ ПРО АДМИНІСТРАТИВНЕ ПРАВОПОРУШЕННЯ

Додаток 1 до Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення в органах поліції (пункт 5 розділу II)

м. Дніпро, Серія АА № 000000

Я, заступник командира 1 взводу 1 батальйону УПП в Дніпропетровській області лейтенант поліції Петренко Петро Петрович, склав цей протокол про те, що громадянин(ка) К У Л І В В А К О В В А П І Н А П І О В І П (останнє повне ім'я, прізвище, по батькові, повне ім'я, прізвище, по батькові, повне ім'я, прізвище, по батькові)

позивається на місце проживання 03.03.1990 р.н., м. Дніпро, вул. Ураїна, міське проживання, м. Дніпро, АНД район, вул. Березинська, б. 33, кв. 56, місце реєстрації, м. Дніпро, Амур-Нижодніпровський район, вул. Березинська, б. 33, кв. 56, номер телефону, 095678976, місце роботи (позивана), посада, створож, зазначити номери, с/зб, м. Дніпро, вул. Встановлює паспорт, серія, АВ 675456, виданий АНД ТРВ ІМУУМВС в Дніпропетровській області 15 липня 2006р., (вказати повну назву, серія, №, дата і коли видалий)

чи притягується до адміністративної відповідальності не притягується, склад адміністративного правопорушення 26.07.2020 року об 11 год. 15 хв. зр. Кулаков В.М. здійснював реалізацію продуктів харчування у магазині за адресою: м. Дніпро, вул. Краснопільська, буд. 4, без відповідних масок чи респіраторів, що закриває ніс та рот, чим порушив п.п. 1-10 Постанови Кабінету Міністрів України від 22.07.2020 № 631 (зі змінами).

Свідки: 1. Романенко Михайло Семенович, м. Дніпро, вул. Краснопільська, б. 4, кв. 50 (дата, час, місце вчинення і суть учиненого адміністративного правопорушення) статті 44.3 КУпАП.

2. Статівка Павло Денисович, м. Дніпро, вул. Краснопільська, б. 2, кв. 76 (прізвища, імена, по батькові, місця проживання)

Потерпілий(і): немає (прізвища, імена, по батькові, місця проживання)

Пропорушенням заповнило матеріальну школу не заповнило роз'яснено його (її) права та обов'язки, передбачені статтями 55, 56, 59, 63 Конституції України, статтею 268 КУпАП, і повідомлено, що розгляд адміністративної справи відбувається 26.08.2020 року о 10 год.00 хв. Учасницькийському районному суді м. Дніпропетровська (осеред розгляду справи)

У присутності повіятих: 1. Не залучались, 2. Не залучались Підпис особи, яка ознайомлена з змістом та часом розгляду справи +

проведено особистий огляд та огляд речей, передбачені статтею 264 КУпАП, що були у гр-на(ки) Кулакова В.М., та згідно зі статтею 265 КУпАП виявлені речі вилучено для тимчасового зберігання ослід не проводився, речі не вилучались (прізвища, імена, по батькові, місця проживання)

Підпис повіятих: 1. 2. Підпис особи, яка притягується до адміністративної відповідальності +

Пояснення особи, яка притягується до адміністративної відповідальності, по суті порушення здійснював реалізацію продуктів харчування без масок, бо не сприяв карантинній службі Знайти та клопотати: Не надходили

Рішення керівника органу поліції за завданням, клопотанням не розглядалися До протоколу додається: Рапорт, пояснення свідків, фото та відеозаписи Підпис посадової особи органу поліції: яка склала протокол

Другий примірник протоколу про адміністративне правопорушення отримав 26.07.2020 (дата) +

Постанова серії № Кулаков В.М. (П.І.Б.)

Додатки

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Деякі питання Державної санітарно-епідеміологічної служби: Постанова Кабінету Міністрів України від 29.03.2017 № 348. Урядовий кур'єр від 25.05.2017. № 95.
2. «Дій вдома». 40 тис. українців установили приложение для контролю самоізоляції. URL: https://focus.ua/ukraine/457242-dii_vdoma_40_tys_ukraintsev_ustanovili_prilozhenie_dlia_kontroliia_samoizoliatsii
3. Дотримання поліцією прав громадян при затриманні за порушення карантину / В. Батчаєв. – Київ: Асоціація УМДПА. 2020. 30 с.
4. Коваленко А.В. Окремі аспекти взаємодії поліції з органами державної влади, органами місцевого самоврядування та громадськістю у сфері протидії злочинності. Прикарпатський юридичний вісник. 2016. Випуск 6 (15). С. 111.
5. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 07.12.1984 р. № 8073-Х. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>
6. Кодекс цивільного захисту України від 02.10.2012 № 5403-VI. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2013, № 34-35, ст.458.
7. Конституційне подання Верховного Суду щодо перевірки відповідності Конституції України (конституційності) пунктів 5, 6, 7, 14 пункту 3, абзацу шостого пункту 6 постанови Кабінету Міністрів України від 20 травня 2020 року № 392 «Про встановлення карантину з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, та етапів послаблення протиепідемічних заходів»; пунктів 10, 17 Порядку здійснення протиепідемічних заходів, пов'язаних із самоізоляцією, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20 травня 2020 року № 392; частин першої і третьої статті 29 Закону України від 14 листопада 2019 року № 294-IX «Про Державний бюджет України на 2020 рік»; абзацу дев'ятого пункту 2 розділу II «Прикінцеві положення» Закону України від 13 квітня 2020 року № 553-IX «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2020 рік». URL: http://www.ccu.gov.ua/sites/default/files/4_230_2020
8. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. Відомості Верховної Ради України від 23.07.1996. № 30.

9. Лялюк О.Ю. Деякі питання взаємовідносин органів та посадових осіб місцевого самоврядування з органами внутрішніх справ, прокуратури, Служби безпеки, судовими органами та органами юстиції. *Державне будівництво та місцеве самоврядування*. 2016. Вип. 31. С. 65.

10. Міністерство юстиції України. URL: https://minjust.gov.ua/m/str_24798

11. Організаційно-правове забезпечення підрозділів превентивної діяльності Національної поліції: Матеріали регіонального круглого столу (м. Дніпро, 19 червня 2020 року). Дніпро : Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2020. 454 с.

12. Про дорожній рух: закон України від 30 червня 1993 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3353-12#Text>

13. Про доступ до публічної інформації: закон України від 13 січня 2011 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text>

14. Про встановлення карантину з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2: Постанова Кабінету Міністрів України від 20 травня 2020 р. № 392. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/392-2020-%D0%BF?find=1&text=%D0%BF%D0%BE%D0%BB%D1%96%D1%86%D1%96#w1_2

15. Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення: Закон України від 24.02.1994 № 4004-XII. Відомості Верховної Ради України від 05.07.1994. № 27.

16. Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2: Постанова Кабінету Міністрів України від 11.03.2020 № 211. Урядовий кур'єр від 12.03.2020. № 47.

17. Про затвердження Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення в органах поліції: Наказ МВС України від 06.11.2015 № 1376. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1496-15#Text>

18. Про затвердження Інструкції про порядок взаємодії територіальних органів поліції та міжрегіональних територіальних органів Національної поліції України під час реагування на надзвичайні ситуації, у випадку уведення правового режиму воєнного чи надзвичайного стану: Наказ МВС України від 31.10.2016 № 1129. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0085-17#Text>

**Превентивна діяльність Національної поліції в умовах загострення
санітарно-епідемічної ситуації**

---

19. Про затвердження Інструкції про порядок взаємодії між Державною службою України з надзвичайних ситуацій, Національною поліцією України та Національною гвардією України у сфері запобігання і реагування на надзвичайні ситуації, пожежі та небезпечні події: Наказ МВС України від 22.08.2016 № 859 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1254-16#n15>

20. Про затвердження Комплексної програми профілактики правопорушень на 2007-2009 роки: постанова Кабінету Міністрів України від 20 грудня 2006 р. № 1767. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1767-2006-%D0%BF#Text>

21. Про затвердження міської Програми «Профілактика правопорушень на 2015-2017 роки»: рішення Прилуцької міської ради Чернігівської області від 10 вересня 2015 року № 6. URL: <http://pryluky.cg.gov.ua/index.php?id=15078&tp=1&pg=>

22. Про затвердження Положенням про Міністерство охорони здоров'я України: Постанова Кабінету Міністрів України від 25 березня 2015 р. № 267. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/267-2015-%D0%BF#Text>

23. Про затвердження Порядку взаємодії Міністерства внутрішніх справ України з центральними органами виконавчої влади, діяльність яких спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Міністра внутрішніх справ України: наказ МВС України від 25.11.2016 № 1250. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1682-16#top>

24. Про інформацію: закон України від 2 жовтня 1992 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>

25. Про місцеві державні адміністрації: закон України від 9 квітня 1999 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14#Text>

26. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21 травня 1997 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80/conv#Text>

27. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. Урядовий кур'єр від 12.08.2015. № 146.

28. Про правовий режим надзвичайного стану: закон України від 16 березня 2000 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1550-14#Text>

29. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 13 березня 2020 року «Про невідкладні заходи щодо забезпечення національної безпеки в умовах спалаху гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2»: Указ Президента України від 13 березня 2020 року

№ 87. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/872020-32741>

30.Процких О.Ю. Інформаційна взаємодія Національної поліції України з органами публічної влади та громадськістю. *Право і безпека*. 2015. № 4 (59). С. 53-54.

31.Самбор М. Надзвичайний стан як умова обмеження права на свободу мирних зібрань. *Право України*. 2019. № 4. С. 190.

32.Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19): закон України від 17 березня 2020 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/530-20#Text>

33.Основи законодавства України про охорону здоров'я: закон України від 19 листопада 1992 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#Text>

34.Рішення Конституційного Суду України від 9 липня 1998 року № 12-рп/98 у справі № 17/81-97, 1-1/98 за конституційним зверненням Київської міської ради професійних спілок щодо офіційного тлумачення частини третьої статті 21 Кодексу законів про працю України (справа про тлумачення терміну «законодавство»). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v012p710-98>

35.Самбор М.А., Самбор А.М. Повноваження органів місцевого самоврядування щодо прийняття рішень, якими визначаються склади адміністративних правопорушень. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної ради України*. 2014. № 3. С. 48-49.

36.Самбор М.А., Самбор А.М. Повноваження органів місцевого самоврядування щодо прийняття рішень, якими визначаються склади адміністративних правопорушень. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної ради України*. 2014. № 3. С. 51.

37.Про заходи щодо попередження та зменшення вживання тютюнових виробів і їх шкідливого впливу на здоров'я населення: закон України від 22 вересня 2005 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2899-15#Text>

38.Про внесення змін до деяких актів Кабінету Міністрів України: постанова Кабінету Міністрів України від 4 травня 2020 р. № 343. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/343-2020-%D0%BF#n11>

39.Постанова Шевченківського районного суду міста Києва від 30 серпня 2019 року у справі № 761/24283/19. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/84826330>

40.Белікова О.В. Юридичний склад адміністративного правопорушення. *Держава та регіони. Серія: право, 2013 р. № 3 (41).* С. 26.

41.Кодекс України про адміністративні правопорушення: науково-практичний коментар / [Р.А. Калюжний, А.Т. Комзюк, О.О. Погрібний та ін.]. [2-ге вид.]. К.: Всеукраїнська асоціація видавців «Правова єдність», 2008. С. 20.

42.Що означає доведеність вини особи поза розумним сумнівом, роз'яснив ВС. Закон і бізнес. URL: https://zib.com.ua/ua/142525-scho_oznachae_dovedenist_vini_osobi_poza_rozumnim_sumnivom_r.html

43.Постанова Верховного Суду від 29 квітня 2020 року у справі №161/5372/17 (адміністративне провадження №К/9901/34016/18). URL: http://reyestr.court.gov.ua/Review/88986779?fbclid=IwAR3LD_axLQrF2uuMCnDmgzyIoMqKVLrBPLamyzKbi1h2OcyHykxSYHqCigw

44.Постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду від 20 травня 2020 року у справі № К/9901/33786/18. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/89325656?fbclid=IwAR2iflxESZiPBB88y04yEeSLV3HjdBK0nPz0EB-40etcHiadgqj-4xxiTyA>

45.Постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду від 15 листопада 2018 року у справі № 524/5536/17. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/77860158>

46.Постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Другої судової палати Касаційного кримінального суду від 31 жовтня 2019 року у справі № 404/700/17. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/85390646?fbclid=IwAR2tZAQY2tarcZx2mARwuSORrHf0iXQN9YmCVtxm9VCTxjBPxyvqVxSsSd8>

47.Чому порушника ПДР не можна тримати в поліцейському автомобілі. URL: https://zib.com.ua/ua/142202-espl_poayasniv_chomu_porushnika_pdr_ne_mozhna_trimati_v_polic.html?fbclid=IwAR2PjPiPInAC7z_OXY5t9_qL-qNpnMCVpG7PG2U9mpKXhouLMPJSRBB6MJg

48.Про затвердження Інструкції з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні: наказ МВС України від 07.07.2017 № 575. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0937-17#Text>

49.Про внесення змін до деяких актів Кабінету Міністрів України: Постанова Кабінету Міністрів України від 27.08.2020 №

Список використаних джерел

---

757. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/757-2020-%D0%BF#Text>

50.Про внесення змін до деяких актів Кабінету Міністрів України: Постанова Кабінету Міністрів України від 26.08.2020 №

760. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/760-2020-%D0%BF#Text>

51.Про встановлення карантину та запровадження посилених протиепідемічних заходів на території із значним поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2: Постанова Кабінету Міністрів України від 22.07.2020 № 641. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/641-2020-%D0%BF#Text>

52.Про затвердження Інструкції з організації реагування на заяви і повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події та оперативного інформування в органах (підрозділах) Національної поліції України: наказ МВС України від 27.04.2020 № 357. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0443-20#n7>

53.Постанова Київського районного суду м. Одеси від 04.09.2020, у справі № 947/22531/20. URL:<http://reyestr.court.gov.ua/Review/91398168>

54.Постанова Козелецького районного суду Чернігівської області від 01.09.2020, у справі № 734/1952/20. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/91286194>

55.Постанова Солом'янського районного суду м. Києва від 08.09.2020, у справі № 3/7280/20. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/91421695>

56.Постанова Голосіївського районного суду м. Києва від 01.09.2020, у справі № 752/14445/20. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/91282734>

Науково-практичне видання

ФОМЕНКО Андрій Євгенович,
НАЛИВАЙКО Лариса Романівна,
БАХЧЕВ Костянтин Вікторович,
БОЧКОВИЙ Олексій Васильович,
ПОКАЙЧУК Віталій Ярославович,
ГАРІЧЕВ Владислав Вікторович,
САМБОР Микола Анатолійович,
ДРОК Ірина Сергіївна,
ПОЛИВАНЮК Василь Дмитрович.

ПРЕВЕНТИВНА ДІЯЛЬНІСТЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ В УМОВАХ ЗАГОСТРЕННЯ САНІТАРНО-ЕПІДЕМІЧНОЇ СИТУАЦІЇ *Науково-практичні рекомендації*

За редакцією авторів

Технічний редактор *О.В. Бочковий*
Комп'ютерне верстання *О.В. Бочковий*

Підп. до друку 25.09.2020. Формат 60x84/16. Друк – трафаретний, цифровий.
Гарнітура – Bookman. Ум.-друк. арк. 7,00. Обл.-вид. арк. 7,25. Тираж – 45 прим.

Надруковано у Дніпропетровському державному університеті внутрішніх справ
49005, м. Дніпро, просп. Гагаріна, 26, т. (056) 756-46-41
Свідоцтво про внесення до державного реєстру ДК № 6054 від 28.02.2018